

Made by Munksjö™

Osa Munksjö Vuosikertomusta

Taloudelliset tiedot ja hallintojärjestelmät

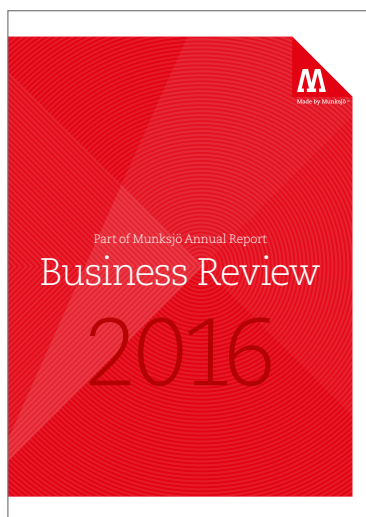
2016

Osa Munksjö Vuosikertomus 2016

Taloudelliset tiedot ja hallintojärjestelmät

Munksjön vuosikertomus 2016 koostuu kahdesta osasta. Tämä osio sisältää taloudelliset tiedot ja hallintojärjestelmät, jotka julkaistaan englanniksi ja ruotsiksi. Toinen osio koostuu Business Reviewsta.

Business Review sisältää kuvauksen Munksjön liiketoiminnasta ja kestävä kehityksen työstä, ja julkaistaan englanniksi pdf-tiedostona osoitteessa munksjo.com.

Sisällys

Hallintojärjestelmät

- 2 Hallinto- ja ohjausjärjestelmä
- 16 Riskit ja riskienhallinta

Taloudelliset tiedot 2016

- 23 Toimintakertomus
- 29 Tunnusluvut
- 30 Osakkeenomistajat

Konserni

- 31 Laaja tuloslaskelma
- 32 Konsernitase
- 34 Laskelma oman pääoman muutoksista
- 35 Rahavirtalaskelma
- 36 Liitetiedot

Emoyhtiö

- 63 Tuloslaskelma
- 64 Tase
- 65 Rahoituslaskelma
- 66 Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle
- 67 Tilintarkastuskertomus

Muita tietoja

- 69 Tietoa osakkeenomistajille

Tilintarkastettu osuus tästä raportista on rajattu sivuihin 31–66.

Lisätietoja

Taloudelliset tiedot ja GRI-indeksi

Munksjön taloudelliset tiedot on luettavissa ja ladattavissa kotisivuillamme. Sivulta on saatavissa myös yhteiskuntavastuuaraportointi GRI-indeksi mukaisesti.

 munksjo.com

Tietoa toiminnastamme

Munksjön uutiset ja historialliset tiedot ovat saatavissa kotisivuillamme.

 munksjo.com

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä 2016

Munksjö Oyj ("Munksjö" tai "yhtiö") on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä ja Nasdaq Tukholmassa. Munksjö noudattaa hallinnossaan siihen sovellettavaa lainsäädäntöä ja säännöstöä, mukaan lukien Suomen osakeyhtiölakia (624/2006, muutoksineen), Suomen arvopaperimarkkinalakia (746/2012, muutoksineen), Nasdaq Helsingin sääntöjä sekä yhtiön yhtiöjärjestyksestä. Lisäksi Munksjö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia ("suomalainen hallinnointikoodi"). Suomalainen hallinnointikoodi on saatavilla osoitteessa www.cgfn-land.fi. Yhtiö ei poikkea suomalaisen hallinnointikoodin suosituksista. Yhtiö noudattaa myös päivitettyä ruotsalaista hallinnointikoodia ("ruotsalainen hallinnointikoodi"), joka tuli voimaan 1.11.2015 niine poikkeuksineen, jotka on listattu tämän selvityksen liitteessä 1 (englannin kielellä). Poikkeukset johtuvat eroista suomalaisen ja ruotsalaisen lainsäädännön välillä, hallinnointikoodi-eroista ja käytännöistä sekä siitä, että yhtiö seuraa Suomen sääntöjä ja käytäntöjä. Ruotsalainen hallinnointikoodi on saatavilla internetosoitteessa www.corporategovernance.se.

Munksjön hallitus on hyväksynyt Munksjön hallinnointiperiaatteet.

Tämä selvitys on laadittu arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 pykälän sekä suomalaisen hallinnointikoodin mukaisesti. Yhtiön tarkastusvaliokunta on käsitellyt selvityksen. Tämä selvitys esitetään toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

Hallintorakenne

Munksjön hallinto perustuu selkeään tehtäväjakoön yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan välillä.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Munksjön ylin päättävä elin, joka kokoontuu yleensä kerran vuodessa. Sen tehtävät ja toimintatavat on määritelty Suomen osakeyhtiölaissa ja yhtiön yhtiöjärjestyksessä. Yhtiökokouksella on yksinomaisesti toimivalta päättää tietyistä tärkeistä asioista, kuten yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta, osingonjaosta, pääoman palautuksesta, omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta.

Yhtiökokouksen kutsuu koolle hallitus. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Hallitus kutsuu koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tarvittaessa. Ylimääräinen yhtiökokous on niin ikään kutsuttava koolle, jos yhtiön tilintarkastaja tai osakkeenomistajat joilla on yhteensä vähintään kymmenen (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelyä varten tai jos laki muutoin niin vaatii.

Yhtiökokous käsittelee hallituksen yhtiökokoukselle esittämiä asioita. Suomen osakeyhtiölain mukaisesti myös osakkeenomistaja voi vaatia, että hänen ehdotuksensa käsitellään seuraavassa yhtiökokouksessa. Tällainen vaatimus on tehtävä kirjallisesti yhtiön hallitukselle viimeistään yhtiön internetsivuillaan

määräämään päivämääränä. Yhtiön on ilmoitettava päivämäärä viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän tilikauden loppuun mennessä. Vaatimuksen katsotaan aina tulleen ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu vaatimuksesta viimeistään neljä (4) viikkoa ennen yhtiökokouksen toimittamista.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan kutsut yhtiökokouksiin julkaistaan yhtiön internetsivuilla aikaisintaan kolme (3) kuukautta ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen yhtiökokouspäivää. Kutsu on kuitenkin julkaistava vähintään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Lisäksi hallitus voi päättää julkaista kokouksen kokonaisuudessaan tai osittain muulla sopivaksi katsomallaan tavalla. Kutsun tulee sisältää tietoa yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista sekä muita osakeyhtiölain ja suomalaisen hallinnointikoodin edellyttämiä tietoja.

Yhtiökokouksen kutsu, yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat (esimerkiksi tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus) ja päätösehdotukset yhtiökokoukselle ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla vähintään kolme (3) viikkoa ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokouksen pöytäkirja julkaistaan yhtiön internetsivuilla kahden (2) viikon kuluessa kokouksesta. Lisäksi yhtiökokouksen päätökset julkaistaan pörssitiedotteella välittömästi yhtiökokouksen jälkeen. Yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla vähintään viiden (5) vuoden ajan yhtiökokouksen jälkeen. Osakkeenomistajat voivat osallistua yhtiökokoukseen joko henkilökohtai-

sesti tai valtuuttamansa asiamiehen edustamana. Ilmoitus kokoukseen osallistumisesta on tehtävä yhtiökokouksutsussa mainittuun päivämäärään mennessä. Osallistumisoikeus yhtiökokoukseen on ainoastaan niillä osakkeenomistajilla, jotka ovat täsmäytyspäivänä (eli kahdeksan [8] arkipäivää ennen yhtiökokousta) merkittyinä osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään Munksjön osakasluetteloon. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajat voidaan merkitä kyseiseen osakasluetteloon tilapäisesti. Heitä kehoitetaan tämän vuoksi pyytämään omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet tilapäisestä osakasluetteloon rekisteröitymisestä sekä valtakirjojen antamisesta. Osakkeenomistajan asia-

miehen on esitettävä päivätty valtakirja, tai hänen on muutoin luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa.

Hallitus voi päättää, että osakkeenomistajat saavat osallistua yhtiökokoukseen postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Munksjöllä on yksi osakesarja. Jokaisella yhtiön osakkeella on yksi ääni kaikissa yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa. Osakkeenomistajalla on oikeus äänestää yhtiökokouksessa, jos hän on ilmoittautunut kokoukseen yhtiökokouksutsussa mainittuun päivämäärään mennessä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen kokousta. Osakkeenomistaja saa äänestää yhtiökokouksessa eri osakkeilla eri tavalla, ja hän voi myös äänestää vain osalla osakkeistaan. Munksjön yhtiöjärjestys ei sisällä lunastuslausekkeitä tai äänestysrajoituksia.

Suurin osa yhtiökokouksen päätöksistä edellyttää yksinkertaista enemmistöä kokouksessa annetuista äänistä. Vaalissa tulee valituksi eniten ääniä saanut. Yhtiökokous voi kuitenkin ennen vaalia päättää, että valitaan se, joka saa yli puolet annetuista äänistä. Useista asioista päättämiseen vaaditaan kuitenkin osakeyhtiölain mukaan kahden kolmasosan (2/3) enemmistö annetuista äänistä ja kokouksessa

edustetuista osakkeista. Yhtiökokous pidettiin 6.4.2016, ja kokouksessa oli edustettuna 127 yhtiön osakkeenomistajaa.

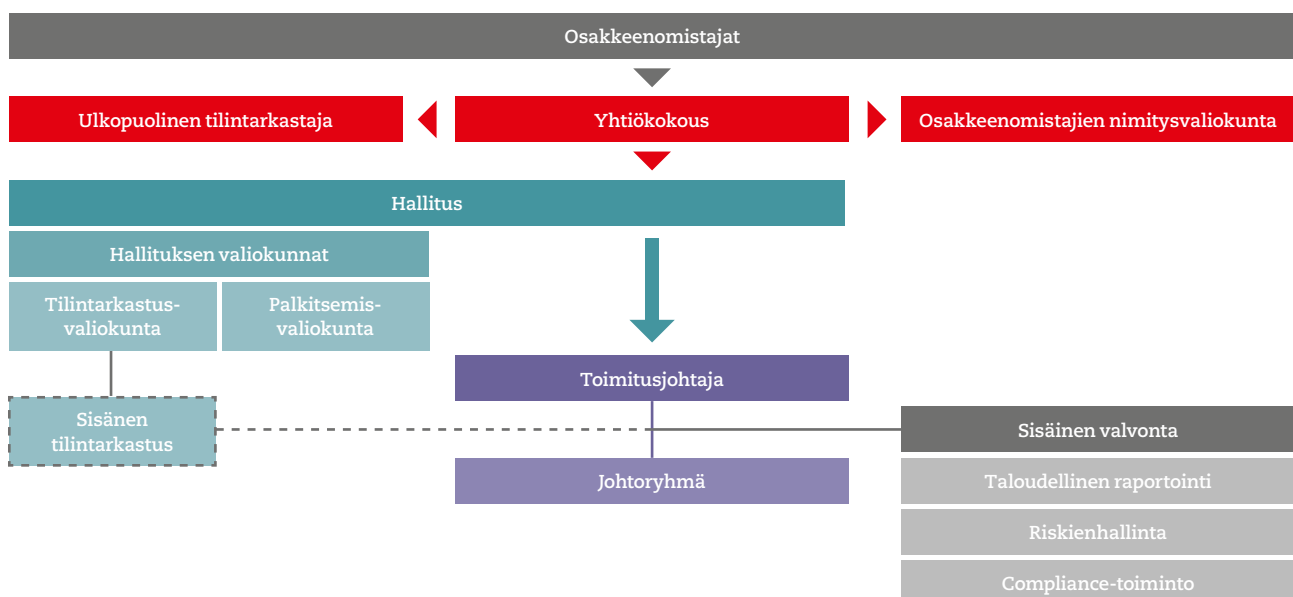
Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 11.1.2017 ja siellä oli 183 osakkeenomistajaa edustettuna. Ylimääräinen yhtiökokous päätti hyväksyä Ahlstrom Oyj:n ja Munksjö Oyj:n liiketoimintojen yhdistämisen osakeyhtiölain mukaisella absorptiosulautumisella sulautumissuunnitelman mukaisesti niin, että Ahlstrom sulautuu Munksjöhön sekä päätti samalla hyväksyä sulautumissuunnitelman. Sulautumisen täytäntöönpano on suunniteltu rekisteröitävän vuoden 2017 toisen vuosineljänneksen alussa.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Hallituksen ehdotukseen perustuen 13.5.2013 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan toistaiseksi valmistelemaan hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista (sekä tekemään suosituksen siitä, kenet tulisi valita puheenjohtajaksi) sekä hallituksen valiokuntien ja nimitystoimikunnan palkitsemista koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitysvaliokunnan tulee myös määritellä noudattamansa monimuotoisuutta koskevat periaatteet.

Nimitystoimikunnan työjärjestyksen mukaan se koostuu yhtiön kolmen

Hallintorakenne

suurimman osakkeenomistajan edustajista sekä lisäksi asiantuntijajäsenenä toimivista yhtiön hallituksen puheenjohtajasta ja hallituksen nimittämästä henkilöstä.

Oikeus nimittää osakkeenomistajien edustajia on niillä kolmella osakkeenomistajalla, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä on seuraavaa varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 31. päivänä suurin Euroclear Finland Oy:n pitämän yhtiön osakasluettelon ja Euroclear Sweden AB:n pitämän osakkeenomistajarekisterin perusteella.

Kuitenkin mikäli osakkeenomistaja, jolla on arvopaperimarkkinallain mukainen velvollisuus ilmoittaa tietyistä omistumuutoksista (liputusvelvollisuus), esittää viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä yhtiön hallituksen puheenjohtajalle asiaa koskevan kirjallisen pyynnön, lasketaan tällaisen osakkeenomistajan useisiin rahastoihin tai rekistereihin merkityt omistukset yhteen ääniosuutta laskettaessa.

Lisäksi osakkeenomistajien ryhmän, joka on sopinut yhteisen edustajan nimittämisestä nimitystoimikuntaan, omistukset lasketaan yhteen ääniosuutta laskettaessa, mikäli kyseiset osakkeenomistajat esittävät yhteisen kirjallisen pyynnön asiasta ja kopion sopimuksesta yhtiön hallituksen puheenjohtajalle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistaja huomioidaan kolmea suurinta osakkeenomistajaa määriteltäessä, mikäli hallintarekisteröityjen

osakkeiden omistaja esittää asiaa koskevan pyynnön yhtiön hallituksen puheenjohtajalle ja lakiasianjohtajalle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä. Pyyntöön on liitettävä asiakirjat, jotka osoittavat osakkeenomistajan omistusoikeutta hallintarekisteröityihin osakkeisiin. Mikäli osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, oikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle omistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta.

Osakkeenomistajat ovat nimittäneet seuraavat kolme (3) henkilöä edustajikseen: Thomas Ahlström, puheenjohtaja (AC Invest Five B.V:n, Kai Nahin, Kasper Kylmälän, Niklas Lundin, Carl Ahlströmin ja Michael Sumeliuksen nimittämä), Alexander Ehrnrooth (Viknum AB:n nimittämä) ja Mikko Mursula (Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen nimittämä). Hallituksen puheenjohtaja Peter Seligson ja Mats Lindstrand toimivat nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunta nimitettiin kesäkuussa 2016, ja sen jälkeen se kokoontui kerran.

26.1.2016 nimitystoimikunta ehdotti 6.4.2016 pidettävälle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten lukumäärä nostettaisiin seitsemään (7) ja että nykyisistä hallituksen jäsenistä Peter Seligson, Sebastian Bondestam, Alexander Ehrnrooth, Hannele Jakosuo-Jansson ja Elisabet Salander Björklund valittaisiin uudelleen. Lisäksi nimitystoimikunta ehdotti, että Anna Ohlsson-Leijon ja Mats Lindstrand valitaan uusiksi jäseniksi. Nimitystoimikunta ehdotti myös, että hallituksen, hallituksen valiokuntien ja nimitystoimikunnan

palkkiot pidetään ennallaan lukuun ottamatta hallituksen varapuheenjohtajan palkkiota, joka olisi 50 000 euroa vuodessa. Nimitystoimikunta ehdotti vielä, että sen työjärjestystä muutetaan lähinnä seurauksena uuden suomalaisen koodin voimaan astumisesta 1. tammikuuta 2016. Ehdotuksen mukaan nimitystoimikunnan työjärjestystä muutetaan lisäämällä (i) oikeus hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajille tulla huomioiduksi nimitystoimikuntaa valittaessa, (ii) uusi tehtävä nimitystoimikunnalle suositella, kenet tulisi valita hallituksen puheenjohtajaksi ehdoteuista hallituksen jäsenistä, (iii) uusi tehtävä nimitystoimikunnalle määritellä monimuotoisuuden osalta noudattamansa periaatteet, (iv) oikeus nimitystoimikunnalle päättää, mitä osaamista ja pätevyyttä hallituksen jäsenet kulloinkin tarvitsevat poistamalla työjärjestyksestä listan siitä osaamisesta ja pätevyydestä, jota hallituksen jäsenillä tulisi olla, ja (v) nimitystoimikunnalle oikeus saada tietoja hallituksen jäsenten riippumattomuuden arviointiin vaikuttavista tekijöistä. Tässä yhteydessä nimitystoimikunta ehdotti tehtävän myös joitakin lähinnä teknisluontoisia muutoksia.

Lokakuun 6. päivänä 2016 nimitystoimikunta hyväksyi noudattamansa Munksjön hallituksen monimuotoisuutta koskevat ohjeet. Kuten ohjeissa tarkemmin määritellään, nimitystoimikunta katsoo, että hallituksen monimuotoisuus on olennainen edellytys yhtiön startegisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja sille, että hallitus pystyy täyttämään valvontatehtävänsä. Halli-

Hallituksen vuosiohjelma 2016–2017

(Lukuun ottamatta kokouksia, jotka liittyvät Munksjön ja Ahlstromin yhdistämiseen.)

→ Tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen hyväksyminen vuodelta 2015

→ Osavuosikatsauksen hyväksyminen

→ Strategia
→ Liiketoimintasuunnitelma vuosille 2017–2019
→ Johdon jäsenten seurajia koskeva suunnitelma

TAMMIKUUN

HELMIKUUN

MAALISKUUN

HUHTIKUUN

TOUKOKUUN

KESÄKUUN

HEINÄKUUN

2016

→ Tilinpäätöstiedotteen tarkistaminen ja hyväksyminen
→ Päätös voittovarojen kohdentamisesta ja ulkopuolisten tilintarkastajien lausunnon tarkistaminen
→ Ilmoitus varsinaiselle yhtiökokoukselle ja hallituksen ehdotukset
→ Henkilöstöstrategia ja prioriteetit
→ Johtoryhmän palkkojen tarkistaminen
→ Vuoden 2015 bonusten hyväksyminen

→ Uuden hallituksen järjestäytymiskokous
→ Hallituksen toimintaperiaatteiden ja toimitusjohtajan ohjeiden tarkistaminen

→ Osavuosikatsauksen hyväksyminen

tustyöskentely edellyttää erilaisten kulttuurien, arvojen ja liiketoimintatapojen ymmärtämistä.

Hallituksen monimuotoisuutta tarkastellaan monesta eri näkökulmasta, esim. sukupuolta, ikää, kansalaisuutta ja kulttuuritaustaa koskevien asioiden mukaan. Nimitystoimikunta katsoo, että on tärkeää, että hallituksessa on sopiva ikärakenne sekä eri kokemus-, koulutus- ja työkokemustaustaa. Hallituksen kokoonpanon tulisi myös huomioida yhtiön omistusrakennetta, ja ideaalitapauksessa hallitus koostuu jäsenistä, joilla on kansainvälinen kokemus ja jotka edustavat eri teollisuus-

haaroja, tehtäviä, positiota, kulttuurireita ja maita. Molempien sukupuolten edustus hallituksessa on välttämätöntä. Nimitystoimikunta pyrkii pääsemään monimuotoisuustavoitteisiinsa käyttämällä ammattimaisia neuvonantajia monimuotoisuusohjeittensa mukaisten hallituksen jäsenten rekrytoinnissa. Nimitystoimikunta uskoo saavutaneensa tavoitteensa useimmissa suhteissa. Molemmat sukupuolet ovat hyvin edustettuina hallituksessa, jossa 43 % jäsenistä on naisia.

Munksjö Oyj:n ja Ahlstrom Oyj:n sulautumissuunnitelmasta johtuen, Munksjön varsinainen yhtiökokous

pidettiin normaalia myöhemmin. Tästä johtuen osa nimitystoimikunnan kokouksista siirrettiin suunnitellun sulautumisen jälkeen pidettäviksi. Sen takia tietoja kevään 2017 aikana pidettävistä nimitystoimikunnan kokouksista ei aikaisemmista vuosista poiketen pystytty sisällyttämään tähän selvitukseen.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on hoitaa yhtiön liiketoimintaa parhaalla mahdollisella tavalla sekä työssään suojella yhtiön ja sen osakkeenomistajien etuja. Munksjön ylimääräisessä yhtiökokouksessa 11. tammikuuta 2017 muutetun yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksessa on oltava vähintään neljä (4) ja enintään kaksitoista (12) yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä. Hallituksen jäsenet nimitetään vuodeksi kerrallaan. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta valmistelee hallituksen kokoonpanoa koskevan ehdotuksen varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi.

Hallituskokoonpanossa on otettava huomioon yhtiön toiminnan asettamat vaatimukset ja yhtiön kehitysvaihe. Hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituskokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Hallituksessa on oltava molempia sukupuolia. Hallituksen tehtävänä on arvioida jäsentensä riippumattomuus. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Vähintään

→ Toimintaperiaatteiden tarkistaminen

ELOKUU

SYYSKUU

LOKAKUU

MARRASKUU

JOULUKUU

TAMMIKUU

HELMIKUU

2017

→ Osavuositarkastuksen hyväksyminen

→ Tilinpäätöstiedotteen tarkistaminen ja hyväksyminen
→ Tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen tarkistaminen ja hyväksyminen sekä päätös voittovarojen kohdentamisesta ja ulkopuolisten tilintarkastajien lausunnon tarkistaminen
→ Toimitusjohtajan ja johtoryhmän bonukset vuodelle 2016

→ Budjetti 2017
→ Bonustavoitteet 2017
→ Johtoryhmän palkkojen tarkistaminen
→ Hallituksen itsearviointi

kahden yhtiöstä riippumattoman jäsenen on oltava riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Munksjön hallituksen jäsenten tulee olla ammatillisesti päteviä, ja heillä tulee ryhmänä olla riittävä tieto ja asiantuntemus muun muassa yhtiön toimialasta ja markkinoista. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Lisäksi vähintään kahden jäsenen on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksella on yleinen toimivalta kaikissa niissä asioissa, jotka eivät lain-säädännön tai yhtiöjärjestyksen mukaan kuulu yhtiön muulle toimielimelle. Hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja sen liiketoiminnoista. Lisäksi hallitus vastaa yhtiön kirjanpidon ja taloushallinnon asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen toimintaperiaatteet ja päätehtävät on määritelty hallituksen työjärjestyksessä, ja ne sisältävät muun muassa seuraavia asioita:

- liiketoiminnan tavoitteiden ja strategian luominen,
- toimitusjohtajan nimittäminen, jatkuva arvioiminen ja tarvittaessa tehtävästä erottaminen,

- vastaaminen siitä, että on olemassa tehokkaat järjestelmät seurata ja valvoa konsernin liiketoimia ja taloudellista tilaa verrattuna asetettuihin tavoitteisiin,
- vastaaminen siitä, että yhtiön liiketoimiin sovellettavien lakien ja muiden määräysten noudattamiseen kohdistuu riittävästi valvontaa,
- vastaaminen siitä, että yhtiön ja konsernin eettistä toimintaa ohjaavat säännöt vahvistetaan, ja
- vastaaminen siitä, että yhtiön ulkoinen tiedottaminen on avointa ja paikkansapitävää, oikea-aikaista, relevanttia ja luotettavaa, muun muassa ottamalla käyttöön tiedottamista koskevia toimintaperiaatteita.

Hallitus arvioi työtään, käytäntöjään ja toimintatapojaan vuosittain. Vuonna 2016 itsearviointi tehtiin elektronisesti. Tulokset raportoitiin nimitystoimikunnalle ja hallitukselle heidän kokouksiinsa.

6.4.2016 pidetty yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän (7). Sebastian Bondestam, Alexander Ehrnrooth, Hannele Jakosuo-Jansson, Elisabet Salander Björklund (varapuheenjohtaja), Peter

Seligson (puheenjohtaja), Mats Lindstrand ja Anna Ohlsson-Leijon valittiin hallituksen jäseniksi. Hallituksen jäsenten henkilötiedot ja omistukset yhtiössä käyvät ilmi tämän selvityksen lopusta.

Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, minkä lisäksi Sebastian Bondestam, Hannele Jakosuo-Jansson, Mats Lindstrand, Anna Ohlsson-Leijon ja Elisabet Salander

Hallituksen jäsenten osakeomistus 31.12.2016

Nimi	Asema	Osakkeita	Yhteensä
Peter Seligson	Puheenjohtaja	312 504	530 057
Puoliso		5 534	
Määräysvaltayhteisöt osakeomistus:			
Baltiska Handel A.B.		212 019	
Fredrik Cappelen	Varapuheenjohtaja	7 138	7 138
Elisabet Salander Björklund	Hallituksen jäsen	4 200	4 200
Sebastian Bondestam	Hallituksen jäsen	1 591	77 517
Puoliso ja lapset		75 926	
Alexander Ehrnrooth	Hallituksen jäsen	1 000	6 051 000
Vaikutusvaltayhtiöiden (ei määräysvaltaa, mutta suuressa määrin yhtenevät taloudelliset edut) osakeomistus:			
Viknum AB		6 050 000	
Hannele Jakosuo-Jansson	Hallituksen jäsen	1 000	1 000
Mats Lindstrand	Hallituksen jäsen	-	54 084
Määräysvaltayhteisöt osakeomistus:			
DNK Invest AB		54 084	
Anna Ohlsson-Leijon	Hallituksen jäsen	-	

Johtoryhmän jäsenten osakeomistus 31.12.2016

Nimi	Asema	Osakeomistus
Jan Åström	President and CEO	12 833
Pia Aaltonen-Forsell	CFO	4 274
Gustav Adlercreutz	Senior Vice President and General Counsel	4 475
Anna Bergquist	Senior Vice President Strategic Development	7 181
Anna Selberg	Senior Vice President Communications	-
Åsa Jackson	Senior Vice President Human Resources	2 039
Anders Hildeman	Senior Vice President Sustainability	2 500
Daniele Borlatto	Executive Vice President and President Release Liners	4 283
Norbert Mix	President Decor	888
Dan Adrianzon	President Industrial Applications	4 275
Roland Le Cardie	President Graphics and Packaging	4 406

Björklund ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Peter Seligson ei ole riippumaton yhtiön merkittävästä osakkeenomistajasta AC Invest Five B.V:stä, joka on Ahlström Capital Oy:n tytäryhtiö, ja Alexander Ehrnrooth ei ole riippumaton yhtiön merkittävästä osakkeenomistajasta Viknum AB:stä, joka on Virala Oy AB:n tytäryhtiö.

Vuonna 2016 hallitus kokoontui yhdeksäntoista (19) kertaa, mihin sisältyy seitsemän kokousta, jotka pidettiin puhelimen tai videon välityksellä. Hallituksen jäsenten osallistuminen kokouksiin on eritelty alla olevassa taulukossa. Tavanomaista suurempi määrä hallituksen kokouksia johtuu Munksjö Oyj:n ja Ahlstrom Oyj:n välisestä sulautumisesta. Peter Seligson, Alexander Ehrnrooth ja Sebastian Bondestam jääsivät itsensä osallistumasta hallituk-

sen sulautumista koskeviin keskusteluihin ja päätöksiin eturistiriidan takia, eivätkä he osallistuneet kokouksiin, joissa käsiteltiin ainoastaan sulautumista.

Ylimääräinen yhtiökokous, joka pidettiin 11. päivänä, päätti sillä edellyksellä, että sulautuminen toteutuu, vahvistaa hallituksen jäsenten lukumääräksi yksitoista (11). Sebastian Bondestam, Alexander Ehrnrooth, Hannele Jakosuo-Jansson, Mats Lindstrand, Anna Ohlsson-Leijon, Elisabet Salander-Björklund, Peter Seligson, Hans Sohlström, Harri-Pekka Kautonen, Johannes Gullichsen ja Jan Inbarr valittiin ehdollisesti hallituksen jäseniksi ajanjaksolle, joka alkaa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnistä ja päättyy sulautumisen rekisteröintiä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallituksen ja valiokuntien jäsenten osallistuminen kokouksiin 2016

Jäsen	Valittu	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta
Peter Seligson	2012	9 (9)		5 (5)
Sebastian Bondestam	2013	9 (9)	7 (7)	
Alexander Ehrnrooth	2014	9 (9)	1 (1)	4 (4)
Hannele Jakosuo-Jansson	2013	16 (19)		5 (5)
Elisabet Salander Björklund	2013	19 (19)	7 (7)	
Mats Lindstrand	2016	17 (17)		
Anna Ohlsson-Leijon	2016	14 (17)	6 (7)	
Fredrik Cappelen	6.4.2016 saakka	1 (1)		1 (1)

Hallituksen valiokunnat

Hallitus asettaa vuosittain tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan sekä niiden puheenjohtajat, ja se voi varsinaista yhtiökokousta seuraavassa järjestäytymiskokouksessaan asettaa tarvittaessa myös muita pysyviä valiokuntia. Hallitus määrittelee valiokuntien kokoonpanon, tehtävät ja työskentelymenetelmät niille vahvistamisaan työjärjestyksissä. Valiokunnat raportoivat työstään säännöllisesti hallitukselle. Kaikilla hallituksen jäsenillä on oikeus osallistua valiokuntien kokouksiin, ja heillä on pääsy kaikkeen valiokuntia koskevaan tietoon riippumatta siitä ovatko he kyseessä olevan valiokunnan jäseniä.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnassa on vähintään kolme (3) jäsentä. Tarkastusvaliokunnan enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä, ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunnalla on oltava valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä asiantuntemus ja kokemus. Vähintään yhdellä jäsenellä on oltava asiantunte- musta erityisesti laskentatoimesta, kirjanpidosta tai tarkastuksesta.

Työjärjestyksensä mukaan tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sen valvontavelvollisuuksien täyttämisessä ja myös valmistelee tiettyjä laskentatoimeen ja tarkastukseen liittyviä asioita hallituksen käsiteltäväksi. Lisäksi tarkastusvaliokunta antaa suosituksia tilintarkastajien valitsemisesta ja tehtävistä vapauttamisesta sekä tilintarkastajien palkkioista. Valiokunta myös hyväksyy tilintarkastajien ehdotukseen perustuvan tilintarkastussuunnitelman. Valiokunta muun muassa tarkastaa ja valvoo taloudellisen raportoinnin prosessia, sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmän tehokkuutta sekä tilintarkastusprosessia. Tarkastusvaliokunta valvoo ja hyväksyy sallittujen tilintarkastukseen kuulumattomien palveluiden ostoa tilintarkastajilta ja tarkastaa tilintarkastajien riippumattomuusvahvistusta.

Hallitus asetti 6.4.2015 kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkit-

semisvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat mainitulta päivämäärältä Elisabet Salander Björklund (puheenjohtaja), Sebastian Bondestam ja Anna Ohlsson-Leijon. Kaikki tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Kaikilla jäsenillä on valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä asiantuntemus ja kokemus sekä asiantuntemusta laskentatoimesta, kirjanpidosta tai tarkastuksesta. Vuonna 2016 tarkastusvaliokunta kokoontui seitsemän (7) kertaa, mihin sisältyy kaksi (2) puhelinkokousta. Jäsenten osallistuminen tarkastusvaliokunnan kokouksiin käy ilmi ohessa olevasta taulukosta.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnassa on vähintään kolme (3) jäsentä, jotka kaikki ovat yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä. Yhtiön ylimmän johdon edustajat eivät voi toimia valiokunnan jäseninä.

Työjärjestyksensä mukaan palkitsemisvaliokunta avustaa hallitusta toimitusjohtajan ja johtoryhmän muiden jäsenten nimittämiseen, tehtävästä vapauttamiseen ja palkitsemiseen liittyvissä asioissa ja niiden valmistelussa.

Hallitus asetti 6.4.2015 kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet olivat mainitulta päivämäärältä Peter Seligson (puheenjohtaja), Alexander Ehrnrooth ja Hannele Jakosuo-Jansson. Kaikki palkitsemisvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, eivätkä he kuulu yhtiön ylimpään johtoon. Vuonna 2016 palkitsemisvaliokunta kokoontui seitsemän (7) kertaa, mihin sisältyy kaksi (2) puhelinkokousta. Jäsenten osallistuminen palkitsemisvaliokunnan kokouksiin käy ilmi ohessa olevasta taulukosta.

Toimitusjohtaja

Munksjön toimitusjohtajan valitsee hallitus, ja hänen toimitusjohtajasopimuksensa on hallituksen hyväksymä. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön päivittäisestä johtamisesta. Toimitusjohtajan velvollisuuksista säädetään ensisijaisesti osakeyhtiölaissa, mutta myös toimitusjohtajan ohjeissa. Toimitusjohtaja johtaa operatiivista toimintaa sekä

kerää tietoa ja valmistelee päätöksiä tukemaan hallitusta ja esittelee havaintonsa hallituksen kokouksissa. Toimitusjohtajaa ei tule valita hallituksen puheenjohtajaksi.

Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtajalla on oikeus päättää itse tiettyistä kiireellisistä asioista, jotka muutoin vaatisivat hallituksen päätöksen.

Jan Åström on yhtiön toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan henkilötiedot ja osakkeenomistukset yhtiössä käyvät ilmi sivuilla 40 ja 48.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja sekä konsernitoimintojen ja liiketoiminta-alueiden johtajat. Hallitus nimittää johtoryhmän jäsenet toimitusjohtajan esityksestä. Johtoryhmän jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle.

Toimitusjohtaja, talousjohtaja ja konsernitoimintojen johtajat tapaavat liiketoiminta-alueiden johtajia kuukausittain keskustellakseen liiketoiminta-alueiden suoriutumisesta ja taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi johtoryhmä kokoontuu keskustelemaan asioista, jotka liittyvät konsernin tulokseen ja taloudelliseen tilanteeseen, strategiaan, budjettiin, ennusteisiin, liiketoimintojen kehittämiseen sekä muihin konserniin liittyviin asioihin. Konsernitoiminnot ovat hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden ja ohje- sääntöjen mukaisesti vastuussa liiketoimintojen kehittämisestä, taloudellisten resurssien jakamisesta konsernin toimintojen välillä, pääomarakenteesta ja riskienhallinnasta. Niiden tehtäviin kuuluvat myös konserninlaajuinen tutkimus- ja kehitystoiminta, yritysostot ja -myynnit, hankintojen koordinointi, konsolidoitu talousraportointi, henkilöstöhallinto, sisäinen ja ulkoinen viestintä, tietotekniikka, lakiasiat sekä turvallisuuden, ympäristön, kestävä kehityksen, työterveyden ja työn laadun koordinointi ja valvonta sekä satunnaiset merkittävät projektit.

Vuoden 2015 lopussa, johtoryhmä muodostui yhdestätoista (11) jäsenestä. Johtoryhmän kokoonpano, jäsenten henkilötiedot, vastualueet ja heidän osakkeenomistuksensa yhtiössä kuvaillaan sivuilla 40 ja 48–49.

Palkitseminen

Hallituksen, hallituksen valiokuntien ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnan jäsenten palkkioista päätetään Munksjön varsinaisessa yhtiökokouksessa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan esityksen pohjalta. Hallitus päättää toimitusjohtajan palkkioista palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen pohjalta ja johtoryhmän jäsenten palkkioista toimitusjohtajan esityksen perusteella. Toimitusjohtajan esityksen tarkastaa palkitsemisvaliokunta.

Yhtiö julkistaa palkka- ja palkkio selvityksen suomalaisen hallinnointikoodin mukaisesti yhtiön internet-sivuilla.

Palkitsemisen tavoitteena on edistää yhtiön pitkän aikavälin taloudellista menestystä, kilpailukykyä ja omistaja-arvon suotuisaa kehitystä. Palkitsemisen on perustuttava ennalta määrättyihin ja mitattaviin suoritus- ja tuloskriteereihin.

Tilintarkastus

Lakisääteisen tilintarkastuksen tavoitteena on antaa lausunto siitä, että konsernitalinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista sekä siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tilintarkastus käsittää yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen. Tilintarkastaja arvioi, ovatko hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisia, sekä onko hallituksen toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Munksjöillä on oltava yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tarkastusvaliokunta valmistelee Munksjön tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen, joka esitetään varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi. Varsinainen yhtiökokous päättää tilintarkastajille maksettavasta palkkiosta, ja tarkastusvaliokunta arvioi sen vuosittain. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin 6.4.2015 KPMG Oy Ab. KPMG nimitti KHT Sixten Nymanin toimi-

maan yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana. Yhtiön tytäryhtiöiden tilintarkastus toimitetaan paikallisesti, paikallisten säännösten mukaan, ja sen suorittaa kunkin maan paikallinen KPMG:n verkoston edustaja.

Vuonna 2016 yhtiö maksoi varsinaiseen tilintarkastukseen liittyviä palkkioita yhteensä 0,5 milj. euroa ja muita palkkioita tilintarkastusyhteisöille yhteensä 0,2 milj. euroa. Muut palkkiot liittyivät vero- ja muuhun neuvontaan.

Riskienhallinta

Munksjö-konsernilla on riskienhallintapolitiikka, jonka hallitus käy läpi vuosittain. Poliitiikka määrittelee konsernin sisäistä riskienhallintaprosessia sekä vastuualueita ja raportointia koskevat periaatteet niin, että voidaan varmistua siitä, että riskejä hallinnoidaan ja valvotaan asianmukaisesti.

Hallitus vastaa riskien valvonnasta konsernissa. Toimitusjohtaja vastaa konsernin riskipositioiden arvioimisesta ja konsernin kokonaisriskien raportoinnista hallitukselle.

Munksjö on määritellyt riskienhallintaprosessin riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Riskit tunnistetaan ensisijaisesti liiketoiminta-alueissa ja konsernin johtoryhmissä konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Johtoryhmien on päivitettävä riskiarvioitaan vähintään kerran vuodessa.

Sisäinen valvonta ja taloudelliseen raportointiin liittyvä riskienhallinta

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu sisäisestä valvonnasta. Toimitusjohtajan on varmistettava, että konsernilla on olemassa prosessit ja menetelmät sisäisen valvonnan ja taloudellisen raportoinnin laadun turvaamiseksi. Sisäisen valvonnan rakenteen ja perustan muodostavat toimintaperiaatteet, ohjeet ja muu ohjeistus, joilla pyritään varmistamaan sisäisen valvonnan ja taloudellisen raportoinnin laadun ylläpito. Yhtiön liiketoiminta-alueet ja toiminnot ovat vastuussa siitä, että ne soveltavat mainittuja toimintaperiaatteita ja ohjeita saavuttaakseen tehokkaan ja asianmukaisen valvonnan, joka perustuu edellä

mainittujen liiketoiminta-alueiden ja toimintojen yksilöllisiin olosuhteisiin ja operatiiviseen asiayhteyteen.

Taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus taloudellisen raportoinnin luotettavuudesta sekä varmistaa soveltuvien lakien ja säännösten noudattaminen.

Sisäisen valvonnan viitekehys on laadittu käyttäen riskilähtöistä lähestymistapaa, ja se sisältää osia Committee of Sponsoring Organizations eli COSO:n esittelemästä kehyksestä, jossa on viisi pääelementtiä: Control Environment, Risk Assessment, Control Activities, Information and Communication ja Monitoring. Koska suurin osa taloudellisista toimenpiteistä tehdään yksikkötasolla, myös suuri osa valvonnasta toteutetaan yksikkötasolla.

Yhtiö laatii joka kuukausi yksityiskohtaiset taloudelliset raportit sekä liiketoiminta-alueittain että konsernitasolla. Yhtiön pääsisälliset raportointisegmentit perustuvat yhtiön toiminta-alueisiin: Decor, Release Liners, Industrial Applications, Graphics and Packaging ja Muut (pääkonttori ja konsernitason eliminoinnit/oikaisut). Tärkeä osa konsernin sisäisen valvonnan prosessia ovat liiketoiminta-alueiden kuukausittaiset kokoukset, joissa toimitusjohtaja, talousjohtaja, konsernitoimintojen johtajia ja konsernin controller yhdessä liiketoiminta-alueen operatiivisen johdon kanssa käyvät läpi kuukauden tuloksen verrattuna ennusteisiin ym.

Kokouksissa käydään läpi ja analysoidaan markkinatilanne, tilauskanta, tulostrendi, kassavirta ja liiketoimintaan sitoutuneen pääoman määrä. Lisäksi ryhdytään tarvittaessa parannustoimenpiteisiin.

Taloudellinen raportointi suoritetaan yhteneväisellä tavalla kaikissa yhtiön osissa. Munksjön kirjanpitolähtökäytännöt perustuvat EU:ssa käyttöön hyväksytyihin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (IFRS). IFRS:n lisäksi tarkemmat konsernin toimintatavat ja ohjeet ovat saatavilla Munksjön taloushallinnon ohjeista (Corporate Manual).

Munksjön talousyksikkö on vastuussa yhtiön kirjanpitosäännösten ja raportointijärjestelmien ylläpidosta, ja se myös valvoo, että niitä noudatetaan. Yhtiön liiketoimintasegmentit konsolidoidaan konsernin talousosaston toimesta.

Munksjön taloudellista suoriutumista tarkastellaan säännöllisesti organisaation eri tasoilla. Yhtiön sisäisen valvonnan yksikkö noudattaa toimitusjohtajan hyväksymää ja tarkastusvaliokunnan tarkistamaa Internal Control Charteria, joka säätää yksikön työn tehtävät ja laajuuden. Sisäisen valvonnan yksikkö vieraillee yhtiön eri liiketoimintayksiköissä ja suorittaa operatiivisia katselmuksia ja valvoo sisäisten valvontajärjestelmien, sääntöjen ja suositusten noudattamista sovitun suunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2016 aikana sisäisen valvonnan toiminnot ovat keskittyneet edellisen vuoden läpikäyntien seurantaan proses-

sidokumentaation osalta sekä uusiin läpikäynteihin niiden yksiköiden osalta, joita ei tarkistettu viime vuonna. Sisäisen valvonnan yksikkö on tehnyt edellä mainittuja katselmuksia viidessä (5) yksikössä vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2015 aikana on aloitettu projekti, jonka tarkoituksena on uudistaa tilausten käsittelyä ja tuotantosuunnittelua sekä tehtaitten talousjärjestelmiä. Tavoitteena on asteittain konvertoida kaikki tehtaot samalle alustalle. Tänä vuonna ensimmäinen implementointi tehtiin Jönköpingissä ja tarkoitukseksi on aloittaa uudella alustalla Billingsforsissa vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla. Suunnitelmissa on konvertoida muut tehtaot seuraavan 3–5 vuoden aikana.

Sisäinen tarkastus

Munksjöllä ei tällä hetkellä ole erillistä sisäisen tarkastuksen yksikköä, koska yhtiön koon ja organisaation vuoksi erilliselle yksikölle ei ole perusteita. Munksjö on palkannut ulkopuolisen palveluntoimittajan suorittamaan tiettyjä tarkastusvaliokunnan määrittelemiä sisäisen tarkastuksen tehtäviä. Tämän lisäksi tarkastusvaliokunta ja Munksjön talousyksikkö määrittelevät yhden tai useamman tarkastusaiheen lakisääteisen tilintarkastuksen vaatimusten ohella. Tilintarkastajat raportoivat löydökset tarkastusvaliokunnalle ja Munksjön johdolle. Munksjön tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain, onko tarvetta muuttaa sisäisen tarkastuksen organisointia yhtiössä.

Lähipiiriliiketoimet

Yhtiö arvioi ja valvoo transaktioita yhtiön ja sen lähipiirin välillä varmistuakseen siitä, että eturistiriidat huomioidaan asianmukaisesti yhtiön päätöksentekoprosesseissa. Yhtiö ylläpitää luetteloa lähipiiristään.

Lakien ja säännösten noudattaminen

Munksjön menettelytapoihin kuuluu soveltuvien lakien ja säännösten noudattaminen koko organisaatiossa. Munksjö haluaa olla eettinen työpaikka henkilöstölleen ja toimia eettisesti

oikein liikesuhteissaan asiakkaidensa, toimittajiensa ja muiden liikekumppaneidensa kanssa. Nämä periaatteet on kirjattu yhtiön eettisiin ohjeisiin ja muihin politiikkoihin. Vuonna 2016 kaikkien relevanttien työntekijöiden tuli suorittaa e-oppimiskoulutus kilpailu- oikeudessa ja anti-korruptio-oikeudessa. Tämän lisäksi konsernin lakimiehet suorittivat juridiset auditoinnit kuudessa (6) yksikössä, joissa tarkastettiin, että ne noudattavat konsernin ohjesääntöjä ja käytäntöjä. Nämä auditoinnit jatkuvat muissa yksiköissä vuonna 2017.

Sisäpiirihallinnossaan Munksjö noudattaa sovellettavaa EU-lainsäädäntöä (erityisesti markkinoiden väärinkäyttöasetusta (EU 596/2014, ”MAR”) ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) antamia tai MARIin liittyviä sääntöjä ja ohjeita) ja Suomen lainsäädäntöä (erityisesti Suomen arvopaperimarkkinalakia (746/2012 muutoksineen) ja Suomen Rikoslakia 39/1889 muutoksineen) sekä NASDAQ Helsinki Oy:n (”Nasdaq Helsinki”) sisäpiiriohjetta ja Suomen Finanssivalvonnan (”FIVA”) ohjeita.

MARin soveltamista silmällä pitäen yhtiö on määritellyt johtonsa käsittämään hallituksen jäseniä, toimitusjohtajaa ja talousjohtajaa. Yhtiön hallintorakenteen perusteella muilla yhtiön johtoon kuuluvilla henkilöillä ei ole säännöllistä pääsyä yhtiötä koskeviin sisäpiiritietoihin ja valtuuksia tehdä johdolle kuuluvia päätöksiä, jotka vaikuttavat kyseisen yhteisön tulevaan kehitykseen ja liiketoimintanäkymiin.

Yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt eivät saa käydä kauppaa (omaan tai kolmannen henkilön lukuun), suoraan tai välillisesti yhtiön liikkeelle laskemilla arvopapereilla kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen osavuotiskatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamista seuraavaan päivään asti (”suljettu ikkuna”). Suljettu ikkuna käsittää kuitenkin aina vähintään osavuotiskatsauksen tai tilinpäätösraportin julkistamista edeltävän 30 päivän ajanjakson, julkistuspäivä mukaan lukien. Kielto on voimassa riippumatta siitä, onko henkilöllä sillä hetkellä sisäpiiritietoa.

Sisäpiirihanke ja siihen liittyvä sisäpiiriluetelo perustetaan aina, kun sisäpiiritietoa syntyy, eli yleensä silloin, kun toimenpiteiden valmistelu tai järjestely on edennyt sellaiseen vaiheeseen, että lähitulevaisuudessa voidaan objektiivisesti olettaa niiden toteutuvan ja/tai yhtiö on päättänyt jatkaa valmisteluja toimenpiteiden tai järjestelyn toteuttamiseksi (tai kyseessä oleva vastapuoli on ryhtynyt toimenpiteiden toteuttamiseen). Hankekohtaiset sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa suoraan tai välillisesti yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla ennen hankkeen päättymistä.

Säännöllisten tiedonantojen valmistelua (osavuotiskatsaukset, tilinpäätöstiedotteet) tai säännöllistä pääsyä julkistamattomaan taloudelliseen tietoon ei pidetä sisäpiirihankkeena, eikä yhtiö päätä niiden julkistamisen lykkäämisestä. Julkistamattoman tulostiedon sensitiivisen luonteen vuoksi yhtiön määrittelemät henkilöt (heidän positionsa tai pääsyoikeuksiansa perusteella), joilla on pääsy julkistamattomaan tulostietoon (”Taloudellisen tiedon vastaanottaja”) merkitään yhtiön ylläpitämään listaan, jota päivitetään jatkuvasti. Suljettu ikkuna ja salassapitovelvollisuus ja kielto olla luovuttamatta tietoa tai olemaan neuvomatta ketään henkilöä kaupankäyntiin liittyvissä asioissa koskevat myös Taloudellisen tiedon vastaanottajia.

Munksjön työntekijät voivat raportoida tapahtuneita tai potentiaalisia MARin tai siihen liittyvien sääntöjen tai muun lainsäädännön rikkomuksia lähimmälle esimiehelleen tai, mikäli hän on osallinen tai hänellä muuten on eturistiriita, hänen esimiehelleen. Rikkomusten raportointi voidaan myös tehdä nimettömästi siihen varattuun salaiseen sähköpostiosoitteeseen codeviolation@munksjo.com. Ainoastaan konsernin lakiasianjohtajalla on pääsy tähän sähköpostiin.

Appendix

Liite 1 on englanninkielinen mutta saatavana myös ruotsinkielisenä osoitteesta www.munksjo.com.

► Refers to the Finnish Code

Due to differences between the Swedish and Finnish legislation, governance code rules and practices, Munksjö Oyj's corporate governance deviates from the Swedish Code in the following aspects:

Rule 1.3

The company's nomination committee¹⁾ is to propose a chair for the annual general meeting. The proposal is to be presented in the notice of the meeting.

- According to Finnish annual general meeting practice, the chairman of the board opens the meeting and proposes the chair, who is normally an attorney-at-law.

Rule 1.4

If the ownership structure warrants it, and it is financially feasible given the financial situation of the company, the company is to offer simultaneous interpretation of the shareholders' meeting into other relevant languages than Swedish, as well as translation of all or parts of the meeting documentation. The same applies to the minutes of the meeting.

- The meeting is conducted in Finnish and partly in Swedish. The meeting materials are available in Finnish, Swedish and English. The minutes of the meeting are in Finnish.

Rule 2.1

The company is to have a nomination committee. The nomination committee is to propose candidates for the post of chair and other members of the board, as well as fees and other remuneration to each member of the board. In its assessment of the board's evaluation and in its proposals in accordance with rule 4.1, the nomination committee is to give particular consideration to the requirements regarding breadth and versatility on the board, as well as the requirement to strive for gender balance.

The nomination committee is also to present proposals on the election and remuneration of the statutory auditor.

- The nomination board¹⁾ makes proposals to the shareholders' meeting, in accordance with its charter. As the chairman of the board, in accordance with the Finnish Companies' Act and articles of association of the company, is elected by the board, the nomination board cannot propose the chairman. The audit committee prepares the proposals on the election and remuneration of the statutory auditor in line with the Finnish Code.

Rule 2.6

The nomination committee's proposals are to be presented in the notice of the shareholders' meeting where the elections of board members or auditors are to be held as well as on the company's website. When the notice of the shareholders' meeting is issued, the nomination committee is to issue a statement on the company's website explaining its proposals regarding the board of directors with regard to the requirements concerning the composition of the board contained in Code rule 4.1. The committee is to provide specific explanation of its proposals with respect to the requirement to strive for gender balance contained in rule 4.1. If the outgoing chief executive officer is nominated for the post of chair, reasons for this proposal are also to be fully explained.

The statement is also to include an account of how the nomination committee has conducted its work.

The following information on candidates nominated for election or re-election to the board is to be posted on the company's website:

- the candidate's year of birth, principal education and professional experience,
 - any work performed for the company and other significant professional commitments,
 - any holdings of shares and other financial instruments in the company owned by the candidate or the candidate's related natural or legal persons,
 - whether the nomination committee, in accordance with Code rules 4.4 and 4.5, deems the candidate to be independent of the company and its executive management, as well as of major shareholders in the company. Where circumstances exist that may call this independence into question, the nomination committee is to justify its position regarding candidates' independence,
 - in the case of re-election, the year that the person was first elected to the board.
- Under the Finnish Code, the nomination board does not issue a statement explaining the composition of its proposal regarding the board of directors on the company's website. The share ownership of the candidates or related persons and companies are only published once the candidate has been elected board member.

Rule 6.1

The chair of the board is to be elected by the shareholders' meeting. If the chair relinquishes the position during the mandate period, the board is to elect a new chair from among its members to serve until a new chair has been elected by the shareholders' meeting.

- According to the Finnish Companies' Act, the chair of the board is elected by the board if not otherwise stated in the company's articles of association or otherwise decided when the board is elected.

Rule 9.1

The board is to establish a remuneration committee, whose main tasks are to

- prepare the board's decisions on issues concerning principles for remuneration, remunerations and other terms of employment for the executive management,
 - monitor and evaluate programmes for variable remuneration, both ongoing and those that have ended during the year, for the executive management, and
 - monitor and evaluate the application of the guidelines for remuneration that the annual general meeting is legally obliged to establish, as well as the current remuneration structures and levels in the company.
- According to Finnish law, the remuneration of the CEO and management is the responsibility of the Board of Directors. The guidelines and information on remuneration is presented in this corporate governance statement and on the company's website in the remuneration statement.

Rule 9.6

The shareholders' meeting is to decide on all share- and share-price related incentive schemes for the executive management.

- The incentive plans are established by the board of directors. If the plan includes issuing new shares, options or repurchase of shares or disposal of shares, such disposal, issuance or repurchase of shares will be subject to shareholders approval or authorisation. Currently the board has an authorization to repurchase shares and dispose of them.

Rule 10.2

As well as the items stipulated by legislation, the following information is to be included in the corporate governance report if it is not presented in the annual report (below are only parts that are relevant for comparison):

- for the chief executive officer:
 - year of birth, principal education and work experience,
 - significant professional commitments outside the company, and
 - holdings of shares and other financial instruments in the company or similar holdings by related natural or legal persons, as well as significant shareholdings and partnerships in enterprises with which the company has important business relations, and
 - any infringement of the stock exchange rules applicable to the company, or any breach of good practice on the securities market reported by the relevant exchange's disciplinary committee or the Swedish Securities Council during the most recent financial year.
- Under the Finnish Code, shareholdings in companies with which the company has significant business do not have to be reported. Infringements of the stock exchange rules applicable to the company and similar do not need to be reported according to the Finnish Code.

Rule 10.3

The company is to have a section of its website devoted to corporate governance matters, where the company's three most recent corporate governance reports are to be posted, together with that part of the audit report which deals with the corporate governance report or the auditor's written statement on the corporate governance report.

The corporate governance section of the website is to include the company's current articles of association, along with any other information required by the Code. It is also to include up to date information regarding

- members of the board, the chief executive officer and the statutory auditor,
- a description of the company's system of variable remuneration to the board and executive management, and of each outstanding share- and share-price related incentive scheme.
- No later than three weeks before the annual general meeting, the board is also to report the results of the evaluation required by bullets two and three of Code rule 9.1 on the company's website.
- According to the Finnish Code, the audit committee or some other competent committee shall review the corporate governance statement. The auditors shall check that the statement has been issued and that the descriptions of the main features of the internal control and risk management systems related to the financial reporting process included in it is consistent with the financial statement. The incentive plans are established by the board of directors. If the plan includes issuing new shares or repurchase of shares or disposal of shares, such disposal, issuance or repurchase of shares will be subject to shareholders approval or authorisation. Currently the board has an authorization to repurchase shares and dispose of them.

¹⁾ The Swedish Code uses the term nomination committee while in Finland the term nomination board is used for nomination bodies appointed by the shareholders.

Hallitus

Peter Seligson

Hallituksen
puheenjohtaja

Syntynyt: 1964
Kansalaisuus: Suomi
Hallituksen jäsen: 2012 alkaen
Päätoimi: Osakas, Seligson & Co. Oyj
Hallituksen puheenjohtaja: Aurajoki Oy, Broadius Partners Oy, Hercculia Oy Ab
Hallitustehtävät: Ahlström Capital Oy, Seligson & Co Oyj
Muut luottamustehtävät: Puheenjohtaja, Skatte- och Företagsekonomiska Stiftelsen; jäsen, Folkhälsan
Viimeisimmät tehtävät: Hallituksen jäsen, Ahlstrom Oyj 2001–2014; Toimitusjohtaja, Alfred Berg Finland 1991–1997; Myyntijohtaja, Arctos Securities 1987–1991
Koulutus: Lic. oec. (HSG)
Riippumaton yhtiöstä, mutta ei sen merkittävistä osakkeenomistajista

Elisabet Salander Björklund

Hallituksen
varapuheenjohtaja

Syntynyt: 1958
Kansalaisuus: Ruotsi
Hallituksen jäsen: 2013 alkaen
Päätoimi: Toimitusjohtaja, Bergvik Skog AB
Hallitustehtävät: SweTree Technologies AB, Firefly AB, Cellutech AB, Marcus Wallenberg Prize Foundation
Viimeisimmät tehtävät: EVP, Stora Enso Oyj ja Stora Enso- konsernin johtoryhmän jäsen 2005–2010; Hallituksen jäsen, Claes Ohlson AB 2000–2010
Koulutus: Metsätieteiden maisteri
Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Sebastian Bondestam

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1962
Kansalaisuus: Suomi
Hallituksen jäsen: 2013 alkaen
Päätoimi: Toimitusjohtaja, Uponor Infra Oy
Hallitustehtävät: –
Viimeisimmät tehtävät: Hallituksen jäsen, Ahlstrom Oyj 2001–2013; Varatoimitusjohtaja, toimitusketju, Uponor 2007–2012; Useita johtotehtäviä Tetra Pak-konsernissa Aasiassa, Amerikassa ja Euroopassa 1991–2006
Koulutus: Diplomi-insinööri
Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Alexander Ehrnrooth

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1974
Kansalaisuus: Suomi
Hallituksen jäsen: 2014 alkaen
Päätoimi: Toimitusjohtaja, Virala Oy Ab ja Vimpu Intressenter Ab
Hallituksen puheenjohtaja: Aleba Corporation, Belgrano Inversiones Oy
Hallitustehtävät: Fiskars Oyj Abp, Ahlstrom Oyj
Viimeisimmät tehtävät: Wärtsilä Oyj Abp 2010–2015
Koulutus: Kauppatieteiden maisteri, MBA
Riippumaton yhtiöstä, mutta ei sen merkittävistä osakkeenomistajista

Hannele Jakosuo-Jansson

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1966
Kansalaisuus: Suomi
Hallituksen jäsen: 2013 alkaen
Päätoimi: Henkilöstö- ja turvallisuusjohtaja ja johtoryhmän jäsen, Neste Oyj
Hallitustehtävät: Neste Jacobs Oy
Viimeisimmät tehtävät: Öljynjalostuksen henkilöstöjohtaja, Neste Oil Oyj 2004–2005; Laboratorio- ja tutkimuspäällikkö, Neste Oil Oyj:n teknologiakeskus 1998–2004
Koulutus: Diplomi-insinööri
 Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Mats Lindstrand

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1959
Kansalaisuus: Ruotsi
Hallituksen jäsen: 2016 alkaen
Päätoimi: Perustaja ja osakas, BioMass Capital AB; Perustaja ja omistaja, FRISQ AB
Hallituksen puheenjohtaja: FRISQ AB
Hallitustehtävät: Papyrus AB, Sirva Inc., Erik Andersson AB
Muut luottamustehtävät: Senior advisor, McKinsey & Company ja Triton Advisers Ltd
Viimeisimmät tehtävät: McKinsey & Company (yhtiömies vuodesta 1992 ja johtaja vuodesta 1998) 1987–2008; Rakennesuunnittelija, Det Norske Veritas 1982–1985
Koulutus: Liikkeenjohdon maisteri (MBA) Rakenustekniikan diplomi-insinööri
 Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Anna Ohlsson-Leijon

Hallituksen jäsen

Syntynyt: 1968
Kansalaisuus: Ruotsi
Hallituksen jäsen: 2016 alkaen
Päätoimi: Talous- ja rahoitusjohtaja, AB Electrolux
Hallitustehtävät: Jäsen useissa tytäryhtiöissä Electrolux konsernissa
Viimeisimmät tehtävät: AB Electrolux 2001–2016 (CFO, EMEA 2013–2016; SVP, Head of Corporate Control & Services 2011–2013; SVP, Group Treasurer 2008–2011; SVP, Head of MA&SA 2005–2008; Director Internal Audit Corporate & Global Program Manager 2003–2005; Director of Project Management 2001–2003); CFO, Kimoda.com AB 2000–2001; PricewaterhouseCoopers (Business Assurance Manager 1999–2000; Business Assurance Manager Boston, US 1997–1999; Business Assurance positions 1993–1997)
Koulutus: Kauppatieteiden kandidaatti
 Riippumaton yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista

Muutoksia Munksjön hallituksessa 2016

Huhtikuun 6. päivänä 2016 varsinaisen yhtiökokous päätti nimitystointikunnan ehdotuksen mukaisesti valita Anna Ohlsson-Leijon ja Mats Lindstrand hallituksen uusiksi jäseniksi.

Johtoryhmä

Jan Åström

President and CEO

Syntynyt: 1956

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Toimitusjohtaja, Munksjö AB 2008–2013; Toimitusjohtaja SCA AB 2002–2007; Toimitusjohtajan sijainen, SCA AB 2000–2002; Toimitusjohtaja, Modo Paper AB 1999–2000

Hallitusjäsenyydet: Sekab BioFuel Industries AB, ECO Development in Europe AB

Koulutus: Kemianteekniikan diplomi-insinööri

Pia Aaltonen-Forsell

CFO

Syntynyt: 1974

Kansalaisuus: Suomi

Viimeisimmät tehtävät: CFO, Vacon Plc., 2013–2015; Senior Vice President (SVP) Finance, IT and M&A, Building and Living Business Area, Stora Enso 2012–2013, SVP Group Controller, Stora Enso 2009–2012; Muita johto – ja asiantuntijatehtäviä Stora Enso- konsernissa 2000–2009; Corenso United:lla 1997–2000

Hallitusjäsenyydet: Helapala Oy Ab

Koulutus: VTM

Gustav Adlercreutz

Senior Vice President and General Counsel

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Suomi

Viimeisimmät tehtävät: Senior Vice President, General Counsel, Ahlstrom Oyj 2001–2013; useita tehtäviä Ahlstromilla vuosina 1984–2001

Hallitusjäsenyydet: Hallituksen puheenjohtaja, Soldino Oy; Hallituksen jäsen, Oy The English Tearoom Ab; Hallituksen jäsen, Mannerheim-säätiö

Koulutus: OTK

Anna Bergquist

Senior Vice President Strategic Development

Syntynyt: 1980

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Senior Vice President Strategic Development Munksjö AB 2010–2013; Engagement Manager, McKinsey 2005–2010

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Tuotantotalouden diplomi-insinööri

Anders Hilderman

Senior Vice President Sustainability

Syntynyt: 1956

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Global Forestry Manager, IKEA, 2009–2015; useita tehtäviä SCA:lla vuosina 1984–2009; Senior Vice President Environment and Regulatory Affairs, Associate Professional Officer, YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO), 1989–1991

Hallitusjäsenyydet: Hallituksen puheenjohtaja, Sow a Seed Foundation

Koulutus: Metsätieteiden maisteri

Åsa Jackson

Senior Vice President Human Resources

Syntynyt: 1964

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Senior Vice President HR, ABB Sweden, 2012–2015; useita tehtäviä talous- ja henkilöstöhallinnossa sekä markkinoinnissa ABB:llä, 1994–2011

Hallitusjäsenyydet: Mälardalenin korkeakoulu

Koulutus: Kauppatieteiden maisteri

Anna Selberg

Senior Vice President Communications

Syntynyt: 1962

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Viestintäkonsultti ja partneri, Astega Advisory AB, 2010–2015; (vt.) Senior Vice President Communications, SCA, 2010; Vice President Corporate Branding, SCA, 2008–2010; Vice President Group and Internal Communications, SCA 2005–2008; Viestintäjohtaja, SEB Trygg Liv, 1999–2005; Tiedottaja, Sveriges Riksbank, 1995–1999

Hallitusjäsenyydet: Astega Advisory AB

Koulutus: Kauppätieteiden maisteri

Daniele Borlatto

Executive Vice President and
President Release Liners

Syntynyt: 1969

Kansalaisuus: Italia

Viimeisimmät tehtävät: Executive Vice President, Label and Processing liiketoiminta-alue, Ahlstrom Oyj 2011–2013; Senior Vice President, Release & Label Papers-liiketoiminta-alue; Johtoryhmän jäsen, Ahlstrom 2007–2010; Ahlstromin palveluksessa 1990–2013

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Liiketalouden ja hallinnon opintoja

Norbert Mix

President Decor

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Saksa

Viimeisimmät tehtävät: Business Area Manager Sales & Marketing Decor Munksjö 2011–2015; Toimitusjohtaja, Munksjö Inc, USA; Myyntijohtaja ja tekninen johtaja, Technocell Decor Canada and USA; Tekninen johtaja Munksjö Decor Inc. USA; Teknisen asiakaspalvelun päällikkö, PWA Dekor Saksa

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Metsätaloustieteen maisteri

Dan Adrianzon

President Industrial Applications

Syntynyt: 1960

Kansalaisuus: Ruotsi

Viimeisimmät tehtävät: Group Chief Controller Munksjö AB; Väliaikainen toimitusjohtaja ja talusjohtaja Munksjö Aspa Bruk AB (Munksjön erikoisselluliiketoiminta); Väliaikainen talusjohtaja Munksjö Arches, Ranska; Munksjön palveluksessa vuodesta 1998 alkaen; useita tehtäviä Saint Gobain-konsernissa 1985–1998

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Kandidaatin tutkinto liikkeenjohdossa ja taloudessa sekä mekaniikan insinööri-tutkinto

Roland Le Cardie

President Graphics and Packaging

Syntynyt: 1957

Kansalaisuus: Ranska

Viimeisimmät tehtävät: Vice President Thin Print paper, Fine Art paper ja E2P, Munksjö 2011–2013; Liiketoimintayksikön johtaja EMEA, projektivastaava ja General Manager Kiinan toiminnoissa, Myynti-, markkinointi- ja tuotantojohtaja, ArjoWiggins 1988–2011; Tuotantojohtaja, Le Nickel-SLN (Eramet) 1981–1988

Hallitusjäsenyydet: –

Koulutus: Kaivosrakennuksen maisteri École des Mines de Nancy-oppilaitoksesta

Muutoksia Munksjön johtoryhmässä

Helmikuun 1. päivänä Andreas Elving seurasi Gustav Adlercreutzia lakiasianjohtajana. Andreas Elving siirtyi Munksjön palvelukseen loka-kuussa 2016 Autoliv yhtiöstä, jossa hän toimi varalakiasianjohtajana 2015–2016. Aikaisemmin hän oli asiantuntijajohdon johtajana Mannheim Swartlingin palveluksessa Senior Associate-nimikkeellä 2004–2015. Hän on koulutukseltaan oikeustieteen kandidaatti.

Riskit ja riskienhallinta

Munksjö altistuu eräille riskeille, jotka voivat vaikuttaa konsernin toimintaan. Tässä osassa kuvataan lyhyesti tärkeimmät riskitekijät, joilla voi olla vaikutusta Munksjön kykyyn saavuttaa konsernille asetetut tavoitteet, sekä keinot niiden hallitsemiseksi¹⁾. Munksjö pyrkii aktiivisesti vähentämään näiden riskitekijöiden vaikutusta ennalta ehkäisevin toimenpitein. Elleivät ennalta ehkäisevät toimenpiteet ole mahdollisia, riskejä voidaan hallita suojaamalla tai vakuuttamalla. Monilla riskeillä voi olla yhtiöön sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Hallitus ja tarkastusvaliokunta ohjaavat riskienhallintaprosesseja, ja operatiivinen

vastuu riskienhallinnasta on toimitusjohtajalla, talousjohtajalla, johtoryhmällä ja muilla työntekijöillä. Liiketoimintayksiköt arvioivat riskejä tavoitteidensa perusteella ja sisällyttävät prosessiin riskien tunnistamisen, riskitekijäanalyysin, riskin vastuuhenkilön selvittämisen sekä potentiaalisen vaikutuksen, todennäköisyyden, trendimuutoksen ja hyväksyttävyyden. Kuvattu todennäköisyys perustuu 3–5 vuoden arvioon, ja vaikutus vastaa arvioitua taloudellista vaikutusta. Lisäksi selvitetään ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Lisätietoja riskienhallinnasta on kohdassa Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

¹⁾ Munksjön lyhyen aikavälin riskit on kuvattu osavuosikatsauksissa.

Munksjön tuotteiden markkinahintojen ja myyntimäärien vaihteluriski

Munksjön tuotteiden kysyntä on yleisesti riippuvainen talouden suhdanteista niin hintojen kuin myyntimäärienkin kehityksen osalta. Maailmantalouden kehitys (BKT) vaikuttaa Munksjön liiketoimintaan.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Väestömuutokset ja kaupungistuminen vaikuttavat kaikkiin liiketoiminta-alueisiin, ja eri toimialojen suhdannetilanne vaikuttaa konsernin liiketoiminta-alueisiin eri tavoin. Decor-liiketoiminta-alueeseen vaikuttavat muun muassa rakennusalan suhdanteet, Release Liners -liiketoiminta-alueeseen kuljetus- ja jakelualojen suhdanteet ja Industrial Applications -liiketoiminta-alueeseen auto- ja terästeollisuuden sekä infrastruktuuri-investointien suhdanteet. Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueeseen vaikuttavat esimerkiksi elintarviketeollisuuden suhdanteet.

Poliittinen epävakaisuus, globaali protektionismi, sanktiot and muut epäedulliset makrotaloudelliset olosuhteet voivat vaikuttaa epäedullisesti liiketoimintaan.

Myös vaihtoehtoiset tuotantomateriaalit ja tuotteet, joilla voi korvata Munksjön tuotteita, sekä Munksjön tuotealueille sijoittuvat uudet valmistajat voivat vaikuttaa sekä hintoihin että myyntimääriin. Nykyistenkin toimittajien kilpailu voi vaikuttaa Munksjön toimintaan. Katteiden heikkeneminen voi aiheuttaa tarpeen arvioida uudelleen liikearvoa sekä käyttömaisyshyödykkeiden arvoja.

Munksjö toimii jatkuvasti läheisessä yhteistyössä asiakkaidensa kanssa voidakseen tarjota joustavia ja räätälöityjä tuoteratkaisuja. Lisäksi konserni kehittää tuotannon ja prosessien tehokkuutta mukauttaakseen kustannusrakennetta kompensoimaan kilpailun ja sen seurauksena laskevien markkinahintojen mahdollista negatiivista vaikutusta liiketulokseen.

Liikevaihto 2016

Alue	Prosentti
Eurooppa	71 %
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	15 %
Aasia ja Tyynenmeren alue	12 %
Muut	2 %

Tuotantolaitosten Vahinkoriski ja toiminnan häiriintyminen

Munksjöllä on tuotantolaitoksia useissa Euroopan maissa ja Brasiliassa sekä pienehkö yksikkö Kiinassa. Tuotanto on prosessiketju, jonka eri vaiheiden mahdolliset häiriöt tai keskeytykset voivat aiheuttaa tuotannon menetyksiä ja mahdollisesti toimitusvaikeuksia.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Jatkuva kunnossapito ja huoltoinvestoinnit ovat olennainen osa laitosten toiminnan varmistamista ja tehokkuutta. Munksjö ehkäisee häiriöitä ja keskeytyksiä kehittyneillä ohjauskeinoilla ja menettelyillä, huoltosuunnitelmilla ja henkilökunnan koulu-

tuksella. Lisäksi yhtiö on jo pitkään tehnyt järjestelmällistä työtä tuotantolaitosten turvallisuuden parantamiseksi. Lisätietoja on kohdassa Kestävä kehitys. Tuotantolaitokset on vakuutettu johtavissa vakuutusyhtiöissä, jotka suorittavat laitoksissa vuosittain

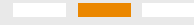
tarkastuksia ja esittävät tarvittaessa parannusehdotuksia. Vakuutukset kattavat myös mahdollisen tähän liittyvän maksukertymän menetyksen. Kuitenkin tapahtumat, jotka eivät kuulu vakuutusuojan piiriin, voivat aiheuttaa yhtiölle merkittävää haittaa.

Pieni Keski-suuri Suuri

Liiketoimintojen yhdistämisen prosessiin liittyvä riski

Munksjön strategiana on myös osittain kasvaa yrityskauppojen kautta, ja tämä johtaa toisinaan hankittujen yhtiöiden yhdistämisen prosessiin. On tärkeää, että yhtiö voi hyödyntää synergieitoja, joita eri hankintojen tuloksena odotetaan syntyvän.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Liiketoimintojen mahdollisten yhdistämisen varalta yhtiön on tehtävä kattavaa integraatiotyötä odotettujen synergieitujen saavuttamiseksi. Arjowigginsiltä ja Ahlstrom

Oyj:lta hankittujen yksikköjen yhdistämisen perusteella Munksjöllä on tuoretta kokemusta onnistuneista integraatioprosesseista ja toteutuneista synergieitoista.

Asiakasriippuvuuden ja asiakasluottojen aiheuttama riski

Munksjön kymmenen suurimman asiakkaan osuus on 25–30 % konsernin liikevaihdosta. Tiettyillä liiketoiminta-alueilla suurimpien asiakkaiden osuus on vielä merkittävämpi. Ellei Munksjö pysty vastaamaan suurimpien asiakkaidensa vaatimuksiin tai elleivät asiakkaat täytä maksuvelvoitteitaan, tämä voi vaikuttaa konserniin negatiivisesti.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Asiakkaat ovat pääasiassa erikoispapereiden jalostajia, kuten painotaloja, kyllästäjiä, etikettivalmistajia ja erikoisterästen, hiomapapereiden ja pakkausten valmistajia. Kaikkien näiden asiakasryhmien osalta on tärkeää ylläpitää pitkäaikaisia palvelu-, laatu- ja tuotekehityssuhteita. Vähentääkseen riippuvuuttaan rajallisesta asiakasmäärästä yhtiö pyrkii laajentamaan asiakaskuntaansa.

Luotonanto asiakkaille vaihtelee markkina- ja tuotekohtaisesti. Konsernilla on hyvin perustellut periaatteet asiakasluottojen hallintaan, ja tilannetta seurataan viikoittain. Vuoden 2016 lopussa myyntisaamisia oli yhteensä 104,8 milj. euroa. Keskimää-

räinen luottoaika oli 38 päivää. Se osa myynnistä, joka vastaa keskimäärin 75,1 milj. euron osuutta myyntisaamisista, on luototavakuutettu ja myyty rahoittajille maksusaannin aikaistamiseksi. Konsernin luototappiot olivat vuonna 2016 yhteensä 0,3 milj. euroa.

Asiakasrakenne ja asiakasluotot

Milj. euroa	2016	2015
Erääntymättömät myyntisaamiset	90,8	100,7
Erääntyneet myyntisaamiset		
< 30 päivää	10,0	8,5
30–90 päivää	2,4	1,3
> 90 päivää	1,6	0,6
Erääntyneet myyntisaamiset	14,0	10,4
Myyntisaamiset yhteensä	104,8	111,1

Sellun hintojen vaihteluriski ja sellun toimitus

Paperisellun osuus erikoispaperien tuotantokustannuksista on merkittävä, ja siksi hinnanmuutokset vaikuttavat konsernin tulokseen. Sellun hinnan volatiliiteilla ja hinnan kasvulla sekä sellun saatavuudella voi olla merkittävä vaikutus konsernin tulokseen.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Suurin osa Munksjön valmistuksessa käytetystä paperisellusta on lyhytkuituista sellua, joka hankitaan pääasiassa Etelä-Amerikasta. Vuonna 2016 yhtiö käytti yhteensä 452 000 tonnia lyhytkuituista sellua ja 182 000 tonnia pitkäkuituista sellua. Sellutaseeseen vaikuttaa 252 000 tonnin osuus, joka saadaan omasta pitkäkuituisen sellun tuotannosta. Vuonna 2016 sellukustannukset muodostivat 27 % konsernin operatiivisista kustannuksista

Sellutase, kilotonnia	2016
Oma tuotanto	252
Kulutut, pitkäkuituinen	-182
Kulutut, lyhytkuituinen	-452
Nettopositio	-382

Pieni Keski-suuri Suuri

RISKIT

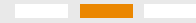
Puun saatavuusriski ja puun hintariski

Tuoreen puukuidun saatavuus on konsernin sellutuotannon kannalta välttämätöntä. Puun markkinahinta voi vaihdella ja siten vaikuttaa konsernin sellunvalmistuksen tulokseen.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Munksjö ostaa suurimman osan puusta Sydved-puunhankintayhtiöltä, jonka se omistaa yhdessä Stora Enson kanssa, sekä pienehkö osan suoraan paikallisilta puuntoimittajilta ja metsänomistajilta. Toimialan kasvu on kasvattanut paikallista kysyntää ja pidentänyt kuljetusmatkoja. Hintoihin vaikut-

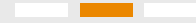
taa kysyntä paperisellua käyttävässä paperi- ja kartonkiteollisuudessa, ja puun hintakehitykseen vaikuttaa paperisellun ja muiden paperi- ja kartonkituotteiden hinta. Myös sahatavaran sekä sähkön ja lämmön tuotantoon käytettävään polttopuun käyttö voi vaikuttaa epäsuorasti sellupuun hintaan.

Vuonna 2016 puuta ostettiin 1 202 000 m³ (1 173 000), mikä vastaa arvoltaan 50,6:ta miljoonaa euroa. Puutavara edustaa 5 %:a konsernin operatiivisista kustannuksista.

Muiden raaka-aineiden ja palvelujen hinnanvaihtelu- ja saatavuusriski

Munksjön tuotteiden valmistuksessa käytetään myös muita raaka-aineita ja palveluja kuin puuta ja energiaa. Saatavuuteen voivat vaikuttaa tavarantoimittajien tuotantokapasiteetti sekä tietyn tuotteen tarve kilpailluilla sektoreilla.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Yksi Munksjön käyttämä tärkeä raaka-aine on titaanidioksidi, jonka hinta on aiemmin vaihdellut paljonkin mutta pysynyt viime vuodet vakaana vahvistuneen saatavuustilanteen vuoksi. Muita raaka-aineita ovat muun muassa lateksi ja erilaiset kemikaalit. Lisäksi ostetaan esimerkiksi koneiden verhouksia, pakkausmateriaaleja ja kuljetuspalveluja. Yhtiö käsittelee ostoja jäsenneilysti, jotta voidaan varmistaa hankintapro-

sessin kattavuus ja systemaattinen suunnittelu. Munksjön keskitetysti koordinoituun hankintaorganisaatioon kuuluu yhdeksän eri kategoriaa, joiden käyttöön kunkin liiketoiminta-alueen työntekijät tarjoavat oman asiantuntemuksensa parhaan tuloksen saavuttamiseksi.

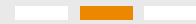
Hintariski

Milj. euroa, käyttökatevaikutus	2016
Pitkäkuituinen sellu +5 %	+2,1
Lyhytkuituinen sellu +5 %	-14,8
Energia +5 %	-4,9
Titaanidioksidi +5 %	-4,2

Energian Hintavaihteluriski ja energia tarjonnan vähentyminen

Energiakustannukset muodostavat merkittävän osan tuotantokustannuksista. Munksjö kuluttaa pääasiassa sähköä, öljyä ja kaasua. Energian hintojen nousu voi johtaa konsernin muuttuvien kustannusten kasvuun ja vaikuttaa liiketuloksen negatiivisesti.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Useissa Munksjön tuotantolaitoksissa on omaa energiantuotantoa, jolla vähennetään riippuvuutta ulkoisista toimituksista. Yhtiö

suosii investointeja sisäisen energiatehokkuuden parantamiseen ja energiantuotantoon. Vuonna 2015 kulutetun energian arvo

vastasi 82,2:ta milj. euroa, mikä vastaa 8 %:a konsernin operatiivisista kustannuksista.

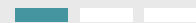
Avainhenkilöt

Munksjö on eräissä tapauksissa riippuvainen yksittäisistä erikoisasantuntijoista. Mikäli yhtiö ei kykene sitouttamaan nykyisiä tai rekrytoimaan uusia avainhenkilöitä, tällä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus yhtiöön.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Yhtiö toimii korkean teknologian toimialalla, ja pätevät ja kokeneet tuotannon työntekijät ovat tärkeä kilpailuetu. Munksjön kyvyllä rekrytoida ja sitouttaa ne työntekijät, joilla on

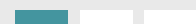
olennaista osaamista, on merkitystä yhtiön tulevalle kehitykselle. Konsernissa toteutuilla kehitysohjelmilla on pyritty turvaamaan pohja johtajien ja erikoisasantuntijoi-

den sisäiselle rekrytoinnille. Lisätietoja henkilöstöasioista on kohdassa Kestävä kehitys.

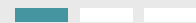
Palkkio- tai palkkakustannusten muutokset

Henkilöstökulut ovat merkittävä kustannuserä. Palkkakustannuksia ohjaavat pääasiassa työehtosopimukset sekä palkkoihin liittyvät verot ja maksut.

TODENNÄKÖISYYS:

TALOUDELLINEN VAIKUTUS:

Munksjö noudattaa työmarkkinasopimuksia, ja työvoimakustannukset ovat kehittyneet niiden mukaisesti. Henkilöstökulut ovat 20 % operatiivisista kustannuksista. Yksiköiden työ-

voimatilannetta ja prosesseja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan kilpailukyvyyn varmistamiseksi.

Työturvallisuuteen liittyvät onnettomuus- ja sairastumisriskit (Health and Safety)	Munksjön toimintaan liittyy suuri materiaalivirta ja runsaasti edistyksellisiä tuotantovaiheita. Poikkeamat vakiintuneista prosesseista tai virheelliset menettelyt voivat johtaa vaaratilanteisiin.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Mahdolliset onnettomuudet ja sairastapaukset voivat aiheuttaa myöhästymisiä ja laatuhäiriöitä ja johtaa korvausvastuuseen noudatettavien lakien ja säädösten mukaisesti. Hyvä ja turvallinen työympäristö on	edellytys uusien työntekijöiden houkuttelemiselle, ja se vaikuttaa myönteisesti myös tehokkuuteen. Konsernissa tehdään laa- ja -alaista työtä, jolla pyritään kehittämään turvallisuutta ja	työympäristöä sekä toteuttamaan jatkuvia parannuksia. Työterveydessä ja -turvallisuudessa noudatetaan nollatoleranssin mukaista linjaa. Lisätietoja on kohdassa Kestävä kehitys.

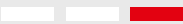
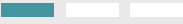

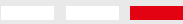
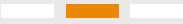

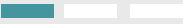
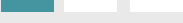
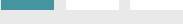
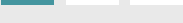
Ympäristöriski ja tuotanto- ja päästö lupien uusimiseen liittyvä riski	Munksjön tuotannosta syntyy päästöjä veteen ja ilmaan sekä kaatopaikakajätettä, ja lisäksi tuotanto aiheuttaa melua. Ympäristölainsäädännön ja lupien noudattamatta jättämisellä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus yhtiöön.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Konsernin toiminta edellyttää erilaisia lupia, ja sitä säätelee myös ympäristölainsäädäntö. Yleisenä suuntauksena ovat jatkuvasti tiukemmat ja joustamattomammat ympäristömääräykset. Esimerkiksi EU:n teollisuuden päästädirektiivissä yhteiset alakohtaiset päästöraajat on asetettu sen mukaan, mikä on mahdollista saavuttaa parasta mahdollista tekniikkaa käyttäen, eikä niissä ole huomioitu lainkaan paikallisia olosuhteita. Tämä voi johtaa uusiin investointeihin tai muihin toimenpiteisiin, joilla tulevaisuu-	den vaatimukset voidaan täyttää. Ympäristölainsäädäntö edellyttää myös, että ympäristövahingon aiheuttanut toiminnanharjoittaja vastaa ehdottomasti ja yhteisvastuullisesti aiheuttamansa vahingon korjaamisesta. Tämä koskee myös kiinteistöjä, joita yhtiö ei enää omista tai joissa se ei enää toimi. Konserni seuraa jatkuvasti kehitystä, joka saattaisi muuttaa ympäristövelvoitteita koskevia vaatimuksia.	Kaikissa tuotantoyksiköissä on käytössä sertifioitua ympäristöasioiden, laadun sekä energian hallintajärjestelmät. Yksiköissä on omat ympäristötoiminnot, joiden avulla valvotaan ja kehitetään toimintoja. Ne myös hoitavat yhteydenpidon sertifiointilaitoksiin ja valvonnasta vastaaviin viranomaisiin. Lisäksi yhteistyötä tehdään tuotantolaitosten välillä, jotta käyttöön saadaan paras mahdollinen ympäristöosaaminen. Lisätietoja on kohdassa Kestävä kehitys.

Oikeudelliset riskit	Munksjö toimii useissa maissa, ja päivittäisessä liiketoiminnassa syntyy toisinaan kiistoja.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Munksjö on joskus osallisena oikeusmenettelyissä, riidoissa, vahingonkorvausvaatimuksissa ja muissa menettelyissä, joiden lopullista tulosta ei voi ennustaa. Kun kaikki	vuoden 2015 lopussa saatavilla olleet tiedot otetaan huomioon, niiden lopputulosten ei kuitenkaan odoteta vaikuttavan merkittävästi yhtiön taloudelliseen asemaan.	

Valuuttakurssien muutosriski (transaktioriski)	Myyntituottoihin tai hankintakustannuksiin liittyvät valuuttakurssien muutokset voivat vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti Munksjön tulokseen tai käyttöomaisuuden hankinta-arvoon. Konsernin tilinpäätösvaluutta on euro. Nettovaluuttariski on suhteellisen rajallinen ja liittyy pääasiassa Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Brasilian realiin. Pääosa liiketoiminnan kuluista on euromääräisiä. Poikkeuksen muodostavat lähinnä tuotantokustannukset Ruotsissa ja Brasiliassa. Sellu- ja kemikaalihankinnat ja rahtikulut ovat pääasiassa Yhdysvaltain dollarin määräisiä.	TODENNÄKÖISYYS:
		TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Munksjön operatiiviset yksiköt käyttävät aina kulloinkin voimassa olevia valuuttakurssieja, jotta ne pystyvät jatkuvasti tekemään oikaisut kaupallisiin ehtoihin olemassa olevan valuuttatilanteen mukaisesti. Operatiivisten yksikköjen toimintaa seurataan liiketulosprosentin perusteella, joka lasketaan eliminoimalla valuuttamääräisten	rahavirtojen suojauksista syntyneet tulosvaikutukset. Rahoituspolitiikan mukaisesti ennen suojausta on tarkasteltava kaikkia positiioita, myös epäsuoria positiioita. Jos positio on rajallinen tai epäsuoria positiioita ei ole, suojataan 65–85 % seuraavien yhdeksän kuukauden nettorahavirroista.	Vuoden 2016 lopussa tuloslaskelmaan kirjaamattomien valuuttajohdannaisten nimelisarvo oli 90,7 milj. euroa. Käyttämättä olevien termiinisolupimusten markkina-arvo 31.12.2016 oli 0,5 milj. euroa. Lisätietoja valuuttariskeistä on liitetiedossa 27.

■ Pieni
 ■ Keski-suuri
 ■ Suuri

RISKIT

Tytäryhtiöiden euro-määräisiksi muunnet-taviin tuloksiin liittyvä valuuttakurssien muutosriski (translaatoriski)	Munksjö altistuu valuuttakurssien muutosriskille, kun ulkomaisten tytäryhtiöiden tulos- ja taselaskelmia muunnetaan euromääräisiksi.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Munksjöllä on ulkomaanvaluutan määräisiä varoja pääasiassa Ruotsin kruunuina ja Brasilian realeina. Tytäryhtiöiden muun toiminta- valuutan määräinen oma pääoma vaikuttaa	konsernin omaan pääomaan. Vuonna 2016 translaatiovaikutus oli 11,0 milj. euroa, ja se on esitetty laajassa tuloslaskelmassa.	
Rahoituksen ja maksuvalmiuden riittämättömyyteen liittyvä riski	Uusien lainojen nostovaikeudet tai huomattavasti kasvaneet lainakustannukset yhdistettynä riittämättömään maksukykyyn voivat vaikuttaa Munksjön kykyyn täyttää maksuveloitteensa. Lisärahoituksen saantimahdollisuuksiin vaikuttavat useat tekijät, kuten markkinaolosuhteet, yleinen luotonsaanti sekä Munksjön luottoluokitus ja luottokapasiteetti.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Ulkopuolisen rahoituksen saatavuuden varmistamiseksi konsernin lainaportfolion on rahoituspolitiikan mukaan jakauduttava useille eri lainanantajille ja eri eräntymiskoihin. Tavoitteena on, että yli 12 kuukau-	den juoksuaika olisi enintään 50 prosenttia lainaportfoliosta. Vuoden 2014 aikana toteutettiin konsernin määräaikaisten lainojen ja liikeluottojen uudelleenrahoitus. Järjestely on laajuudeltaan yhteensä 345 miljoonaa	euroa. Joulukuussa 2015 sovittiin 570 Ruotsin kruunun suuruisesta lisälainasta. Munksjön korollinen nettovelka 31.12.2016 oli 169,5 (227,4) miljoonaa euroa. Lainasta vastaa yhteensä kolme pankkia.
Korkoihin liittyvä hinnanmuutosriski	Korkoriski aiheutuu tuloslaskelmaan vaikuttavista vaihtuvien korkojen muutoksista. Korkotason muutoksen tulosvaikutuksen nopeus riippuu lainojen ja investointien kiinteiden korkojaksojen pituudesta.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Jotta konserni saisi kustannustehokasta rahoitusta eikä altistuisi liian suurille kielteisille tulosvaikutuksille suuren koronmuutoksen yhteydessä, lainaportfolion keskimääräisen kiinteän korkojakson pituuden on rahoituspolitiikan mukaan oltava 24 kuukautta, ja sallittu poikkeama on +/-12 kuuk-	kautta. Rahoituspolitiikan korkojaksovaatimuksen täyttämiseksi käytetään koronvaihtosopimuksia. Jos konsernin koko lainaportfolio olisi vaihtuvakorkoisia lainoja, tulosvaikutus yhden prosenttiyksikön koronmuutoksesta olisi vuodessa 2,1 milj. euroa, kun velkojen määrä vuodenvaihteessa oli 302,7 milj.	euroa. Konsernin keskimääräinen korkojakso oli vuoden päättyessä noin 16 kuukautta. Lainasopimuksen korkolattia rajoittaa korkoriskiä niin kauan kuin korot ovat negatiiviset. Vuoden 2016 lopussa 190 milj. euroa veloista oli korkosuojattu. Lisätietoja on liitetiedossa 27.
Rahoitusvastapuolen kanssa ilmeneviin erimielisyyksiin liittyvä riski	Elleivät rahoitustransaktioiden vastapuolet pysty täyttämään velvoitteitaan, tämä vaikuttaa Munksjöhön kielteisesti.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Riskin välttämiseksi konsernin rahoituspolitiikassa on määritetty selkeästi, miten mahdolliset ylijäävät likvidit varat sijoitetaan, ja konserni edellyttää tilanteen huolellista seu-	rantaa. Vuoden 2016 aikana ei ilmennyt tapioita. Munksjön luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen käypiä arvoja liitetiedon 23 mukaisesti.	
Taloudellisen ja operatiivisen raportoinnin virheellisyyteen tai harhaanjohtavuuteen liittyvä riski	Harhaanjohtavan raportoinnin seurauksena voidaan tehdä vääriä päätöksiä tai toimenpiteitä, mikä puolestaan voi vaikuttaa yhtiön tulokseen.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Konsernilla on valvontatoiminnot niin yksikkö- ja liiketoiminta-alueitasoilla kuin koko konserninkin tasolla. Raportointi tapah-	tuu yhteisten sääntöjen mukaisesti yhteisen järjestelmän kautta, ja valvontaorganisaatiossa tehdään jatkuvasti työmenetelmiin,	sääntöjen kehittämiseen ja tarvittavaan valvontaan liittyvää yhteistyötä ja käytäntöjen vaihtoa.

Liikearvon tai muun omaisuuden arvonalentuminen	Liikearvon tai muun omaisuuden arvonalentumisella saattaa olla merkittävä negatiivinen vaikutus raportoitavaan tulokseen	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuden tai rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Käyttöarvo rahavirtaa tuottavalle	yksikölle lasketaan diskonttaamalla vastaiset rahavirrat. Käyttöarvon laskenta perustuu oletuksiin ja arvioihin. Mikäli johdon tarkinta, oletukset ja arviot tai markkina olo-	suhteet muuttuvat, liikearvon ja muiden omaisuuden kerrytettävissä oleva rahamäärä voi vähentyä merkittävästi ja aiheuttaa arvonalentumisen.
Riski verorasituksen kasvusta ja ettei konserni pysty täyttämään verosääntöihin tehtävien muutosten vaatimuksia	Konsernin näkemys verosääntöjen vaatimusten täyttämisen saattaa poiketa eri maiden viranomaisten näkemyksistä, ja tämä voi vaikuttaa yhtiön taloudelliseen tulokseen. Muutokset verolainsäädännössä voivat kasvattaa verorasitusta.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Konsernin rahoitustoiminto koordinoi veroasioita ja käyttää johtavien veroasiantuntijoiden apua monimutkaisissa asioissa, kuten konsernirakenteeseen ja siirtohinnoitteluun liittyvissä asioissa. Parhaillaan yhtiössä sel-	vitetään uusien asiantuntijoiden apua monimutkaisissa asioissa, laajusten siirtohinnoittelusääntöjen (BEPS) vaikutuksia. Muutoksilla verolainsäädännössä ja sääntöjen soveltamisessa sekä verotarkastuksilla tai lasken-	nallisten verosaamisten hyödyntämättä jättämisellä voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia tulokseen
IT häiriötilanteet ja tietoturva	Merkittävillä IT-häiriötilanteilla tai tietoturvan loukkauksilla voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus liiketoimintaan.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Munksjön toiminta on erittäin riippuvainen IT-järjestelmistä. Tuotantojärjestelmistä johtuva tehoton aika saattaa vaikuttaa	Munksjön tuotantoon ja toimituksiin. Ulkopuoliset tietoturva rikkomukset saattavat myös aiheuttaa häiriöitä. Häiriötilanteissa	konsernin on tärkeää kestää, palautua tehokkaasti ja palata nopeasti normaaliin suorituskäyttöön.
Riski jäädä jälkeen teknisestä kehityksestä ja tuotekehityksestä	Teknisessä kehityksessä ja tuotekehityksessä jälkeen jääminen sekä kyvyttömyydellä hallinnoida yhtiön immateriaalioikeuksia saattaa olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia liiketoimintaan.	TODENNÄKÖISYYS: TALOUDELLINEN VAIKUTUS:
Munksjö on riippuvainen jatkuvasta tuotteen ja teknologiakehityksen ja pitkäaikaisten asiakassuhteiden yhdistelmästä. Tulevaisuuden kasvu ja menetykset riippuu yhtiön jatkuvasta kyvystä tunnistaa ja vastata kysynnän muutoksiin, kehittää tuotteitaan ja lan-	seerata uusia ja parannettuja tuotteita. Nopeus markkinoille lanseeraamisessa on tärkeää, jotta yhtiö voi kilpailla tehokkaasti tuotekehityksellä. Yhtiö saattaa olla menestyksetön uusien tuotteiden lanseeraamisessa ajoissa tai odotusten mukaisina.	Munksjön kyvystä tunnistaa asiakkaiden tarpeita innovaatioiden tai uusien tuotteiden ja teknologioiden kehittämisen kautta ei voida antaa varmuutta.

 Pieni Keski-suuri Suuri

Taloudelliset tiedot 2016

Toimintakertomus 2016	23
Konsernin tunnusluvut	29
Tunnuslukujen laskentaperusteet	29
Osakkeenomistajat	30

Konserni

Konsernin laaja tuloslaskelma	31
Konsernitase	32
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	34
Konsernin rahavirtalaskelma	35

Liitetiedot

Liitetieto 1	Keskeiset tilipäätöksen laatimisperiaatteet	36
Liitetieto 2	Harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot	42
Liitetieto 3	Liiketoimintojen yhdistäminen	43
Liitetieto 4	Segmenttiraportointi	43
Liitetieto 5	Liiketoiminnan muut kulut	45
Liitetieto 6	Tilintarkastajien palkkiot	45
Liitetieto 7	Henkilöstö	46
Liitetieto 8	Hallituksen ja johdon avainhenkilöiden palkkiot	47
Liitetieto 9	Osakeperusteiset maksut	48
Liitetieto 10	Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	49
Liitetieto 11	Poistot	50
Liitetieto 12	Nettorahoituserät	50
Liitetieto 13	Verot	50
Liitetieto 14	Osakekohtainen tulos	51
Liitetieto 15	Aineettomat hyödykkeet	52
Liitetieto 16	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	53
Liitetieto 17	Osakkuusyrietykset	54
Liitetieto 18	Yhteiset toiminnot	54
Liitetieto 19	Vaihto-omaisuus	54
Liitetieto 20	Muut lyhytaikaiset varat	54
Liitetieto 21	Rahavarat	54
Liitetieto 22	Oma pääoma	55
Liitetieto 23	Yhteenvedo rahoitusvaroista ja -veloista	55
Liitetieto 24	Lainat	56
Liitetieto 25	Varaukset	58
Liitetieto 26	Siirtovelat	58
Liitetieto 27	Rahoitusriskien hallinta	58
Liitetieto 28	Tytäryhtiöt	61
Liitetieto 29	Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	62
Liitetieto 30	Lähipiiritapahtumat	62
Liitetieto 31	Emoyhtiötä koskevat tiedot	62

Emoyhtiö

Emoyhtiön tuloslaskelma	63
Emoyhtiön tase	64
Emoyhtiön rahoituslaskelma	65
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	66
Tilintarkastuskertomus	67

Toimintakertomus 2016

12 %:n kannattavuustavoite saavutettiin, ennätyskorkea vuositulos ja kassavirta

Munksjön tavoite saavuttaa 12 prosentin käyttökatte vuoden 2016 lopulla saavutettiin suunnitelman mukaisesti. Munksjö Oyj ja Ahlstrom Oyj ilmoittivat suunnitelmasta yhdistää yhtiöt. Yhdistymisen myötä syntyy yksi maailman johtavista toimijoista kestävä kehityksen mukaisissa ja innovatiivisissa kuitupohjaisissa ratkaisuisissa.

Vuoden 2016 oikaistu käyttökatte nousi 136,7 (93,6) milj. euroon. Parannus oli 43 miljoonaa euroa tai 46 prosenttia. Kaikki neljä liiketoiminta-alueitamme toteuttivat kannattavuuden parantamiseen tähdänneet ohjelmansa, ja noin puolet tulosparannuksesta perustuu oimiin toimenpiteisiimme tehokkuuden parantamiseksi. Loppuosa parannuksesta oli pääasiassa suotuisien kustannusolosuhteiden seurausta. Markkinoiden kysyntä pysyi hyvällä tasolla kaikissa keskeisissä liiketoiminnoissa. Makrotalouden epävarmuus vaikutti vuoden 2016 aikana joihinkin maantieteellisiin markkinoihin kuten Brasiliaan, mutta pystyimme kumoamaan negatiivisen vaikutuksen viennillä muille markkinoille. Pitkän aikavälin kasvudotuksemme on edelleen 2–4 prosenttia vuositasolla, koska globaalit megatrendit, kuten kaupungistuminen ja globalisaatio, tukevat meidän tuoteratkaisujemme lopputuotteiden kysyntää.

Vahva tuloksemme vuonna 2016 vahvisti yhtiötä. Kehityksen seuraava suuri askel on sulautuminen Ahlstromin kanssa, jonka odotetaan toteutuvan vuoden 2017 toisen vuosineljänneksen alussa. Valmistautuminen integraatioprosessiin on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja yhdessä voimme jatkaa kilpailukykyä parantamista ja luoda vahvan kasvualustan tulevaisuutta silmällä pitäen.

Munksjö-konserni

Konsernin kokonaistoimitusmäärät kasvoivat useimmissa tuotesegmenteissä ja olivat vakaat Decor-papereissa. Toimitusmäärien kehitys oli erityisen vahvaa erikoisliiketoiminnassa ja Brasilian paperiliiketoiminnassa Release Liners -liiketoiminta-alueella.

Liikevaihto nousi 1 142,9 (1 130,7) milj. euroon, kun volyymien kasvu kumosi keskihinnan laskun vaikutuksen. Keskihinnan lasku johtui pääasiassa pitkäkuituisen erikoisellun myyntitiinan laskusta ja tuotejakaumasta verrattuna edelliseen vuoteen.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oikaistu käyttökatte nousi 136,7 (93,6) milj. euroon, ja oikaistu käyttökatteprosentti oli 12,0% (8,3%). Toimitusmäärien kasvulla oli 10 milj. euron positiivinen vaikutus, mutta keskihinnan laskulla oli 11 milj. euron negatiivinen vaikutus. Pääasiassa operatiivisten tehostamistomiin myötä pienentyneillä muuttuvilla kustannuksilla sekä energian ja raaka-aineiden hintojen laskulla oli 54 milj. euron positiivinen tulosvaikutus. Kiinteiden kustannusten kasvun negatiivinen tulosvaikutus oli 10 milj. euroa. Kiinteiden kustannusten nousu johtui pääasiassa kannustinjärjestelyihin liittyneistä varauksista ja korkeampien tuotantomäärien aiheuttamasta korkeammasta miehityksestä.

Kannattavuuden kokonaisparannus oli 43 milj. euroa. Siitä noin puolet liittyi kannattavuustavoitteen saavuttamiseen tähtävään toimenpideohjelmaan.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toisella ja kolmannella neljänneksellä toteutuivat suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2015. Kausiluonteiset seisokit neljänneksellä vuosineljänneksellä olivat lyhyemmät kuin vuonna 2015 etenkin Graphics and Packaging-liiketoiminta-alueella ja Release Liners-liiketoiminnan Brasilialaisessa paperiliiketoiminnassa, joissa kausiluonteiset seisokit olivat pidennettyjä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -6,6 (-7,3) milj. euroa, joista noin 4 miljoonaa euroa liittyi suunniteltuun sulautumiseen Ahlstromin kanssa. Lisäksi noin 2 miljoonaa euroa liittyi purettuun pitkän aikavälin osakkeen arvoon perustuvaan kannustinohjelmaan. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät vuonna 2015 liittyivät lähinnä rakennemuutoksiin.

Liiketulos oli 74,9 (32,7) milj. euroa ja kauden tulos oli 43,3 (22,8) milj. euroa. Valuuttasuojauksen vaikutus katsauskauden liiketulokseen oli -1,7 (-4,9) milj. euroa. Rahoituseriin kirjatut kursisitappiot rahoitusvaroista ja -veloista olivat 1,5 milj. euroa (9,5 milj. euron voitto).

Kannattavuustavoite saavutettiin

Munksjön vuonna 2013 asetettu tavoite saavuttaa 12 prosentin käyttökatte vuoden 2016 lopulla saavutettiin suunnitelman mukaisesti. Kannattavuuden parantaminen perustuu operatiivisen tehokkuuden jatkuvaan parantamiseen, kannattavaan kasvuun, tuotteiden ja palvelujen laatuun sekä johtavan markkina-aseman ja innovaatiojohtajuuden hyödyntämiseen. Suurin osa toimenpiteistä operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi sisältää kustannustason mukautustoimia.

Suurin osa kannattavuuden parantamiseen tähtävien toimien tulosvaikutuksesta tammi-joulukuussa 2016 liittyivät operatiiviseen tehokkuuteen. Lisätietoja suunnitelmaan liittyvien toimien tulosvaikutuksesta kohdassa Munksjö-konserni.

Yhdistyminen Ahlstromin kanssa

Munksjö Oyj ja Ahlstrom Oyj ilmoittivat 7.11.2016 suunnitelmasta yhdistää yhtiöt. Yhdistymisen myötä syntyy yksi maailman johtavista toimijoista kestävä kehityksen mukaisissa ja innovatiivisissa kuitupohjaisissa ratkaisuisissa. Yhdistymisen odotetaan luovan merkittävää arvoa sidosyhmille maailmanlaajusten kasvumahdollisuuksien vahvistumisen ja toiminnan tehostumisen ansiosta. Yhdistyneen yhtiön kasvutavoitteita tukevat vahva tase ja rahavirta.

- Munksjön ja Ahlstromin yhdistyminen toteutetaan absorptiosulautumisena, jossa Ahlstromin osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena Munksjön osakkeita.
- Ahlstromin osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena 0,9738 Munksjön uutta osaketta jokaista omistamaansa Ahlstromin osaketta kohden, jolloin yhdistymisen toteuttamisen jälkeen Ahlstromin osakkeenomistajat omistavat yhdistyneestä yhtiöstä noin 47,2 prosenttia ja Munksjön osakkeenomistajat noin 52,8 prosenttia.

Yhdistyneen yhtiön tilintarkastamattomat pro forma -talous-tiedot ja muita tietoja, kuten johtoryhmän kokoonpano, on esitetty 16.12.2016 julkaistussa sulautumisesitteessä.

Munksjö solmi 10. marraskuuta 2016 syndikoidun rahoitusjärjestelyn yritysjärjestelyyn liittyen, missä Nordea ja SEB toimivat yhdessä pääpankkeina. Uusi rahoitusjärjestely koostuu noin 560 miljoonan euron monivaluuttalainasta ja uudistuvasta luotosta, joiden juoksuaika vaihtelee kolmesta viiteen vuoteen, sekä 200 miljoonan euron väliaikaisrahoituksesta Ahlstromille. Munksjö ottaa väliaikaisrahoituksen vastattavakseen yhdistymisen toteuttamisajankohdasta alkaen muuttunein ehdoin, jolloin velkasitomus lyhenee 100 miljoonaa euroon.

Monivaluuttalaina ja uudistuva luotto toteutettiin 23. joulukuuta 2016, missä SEB, Nordea ja Danske Bank toimivat pääasiallisina markkinataakajina. BNP Paribas, OP Yrityspankki Oyj ja Swedbank toimivat pääjärjestäjinä ja Citi, Commerzbank, Crédit Agricole and DNB Bank olivat järjestäjiä.

Yhdistyneen yhtiön taloudellisiin tavoitteisiin odotetaan sisältyvän yli 14 prosentin käyttökatteprosentti liiketoimintasyklin yli, alle 100 prosentin nettovelkaantumisaste sekä vakaa ja vuosittain kasvava osinko.

Munksjö Oyj:n ja Ahlstrom Oyj:n ylimääräiset yhtiökokoukset pidettiin Helsingissä 11.1.2017. Munksjön ylimääräinen yhtiökokous päätti mm. hyväksyä Munksjö Oyj:n ja Ahlstrom Oyj:n liiketoimintojen yhdistymisen osakeyhtiöläin mukaisella absorptiosulautumisella siten, että Ahlstrom sulautuu Munksjöhön. Lisäksi yhtiökokous päätti hyväksyä sulautumissuunnitelman. Ylimääräinen yhtiökokous päätti myös valtuuttaa Munksjön hallituksen päättämään enintään 0,45 euron ylimääräisestä pääomanpalautuksesta yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta Munksjön osakkeenomistajille ennen yhdistymisen toteuttamista. Sulautumisen odotetaan toteutuvan vuoden 2017 toisen vuosineljänneksen alussa ja se edellyttää mm. kilpailuviranomaisten hyväksyntää.

Liiketoiminta-alue Decor

Decor on yksi markkinoiden johtavista puupohjaisiin materiaaleihin, kuten laminaattilattioihin, kalusteisiin ja sisustustarvikkeisiin, tarkoitettujen paperipohjaisten pinnoitusmateriaalien valmistajista. Decor kehittää huipputeknologisia ja innovatiivisia papereita korkea- ja matalapainelaminaatteihin sekä painopohjapapereita ja esikyllästettyjä papereita. Asiakkaat ovat laminoijia, kyllästäjiä ja painotaloja. Munksjön vahvan markkina-aseman taustalla on erinomainen maine laadukkaiden tuotteiden ja palvelujen tarjoajana. Yhtiön tuotevalikoimaan kuuluu myös lääkelehtisten ohut- ja kevytpaperi, jota käytetään lääke- ja kosmetiikkateollisuudessa.

Kokonaistoimitusmäärät olivat samalla tasolla kuin edellisvuonna, koska maantieteellinen laajentuminen ydinmarkkinoiden ulkopuolelle esim. Aasiaan kumosi ja ylitti negatiivisen kehityksen Amerikoissa. Strateginen päätös vähentää ohutpaperimääriä, jolla mahdollistetaan esikyllästettyjen decor-papereiden kasvua, vaikutti myös toimitusmääriin. Kasvu poislukien ohut- ja kevytpaperit oli noin 2 prosenttia.

Liikevaihto laski 364,6 (372,6) milj. euroon. Keskihinta laski pääasiassa epäsuotuisamman maantieteellisen- ja tuotejakauman ja valikoitujen hinnantarkistuksien seurauksena.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oikaistu käyttökatte oli 53,7 (42,6) milj. euroa, ja oikaistu käyttökatteprosentti oli 14,7% (11,4%). Kannattavuustoimilla ja muuttuvien kustannusten alemmalla tasolla oli positiivinen tulosvaikutus, joka kumosi ja ylitti keskihinnan laskun negatiivisen tulosvaikutuksen.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toteutettiin kolmannella neljänneksellä suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2015. Kausiluonteiset seisokit toteutettiin suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2015.

Liiketulos oli 46,3 miljoonaa euroa (34,6 milj. euroa), ja liiketulosprosentti oli 12,7% (9,3%).

Liiketoiminta-alue Release Liners

Release Liners -liiketoiminta-alueen erikoispapereihin sisältyvät superkalanteroitujen ja päällystettyjen irrokepaperien segmentit sekä päällystetyt erikoispaperit Etelä-Amerikassa sekä erikoisellu. Tuotekehityksessä panostetaan vakaaseen laatuun, hyvään suorituskykyyn ja kestäväan kehitykseen. Asiakkaat ovat tarraetiketteihin tarkoitettujen laminaattien valmistajia ja silikonipäällysteisten tuotteiden valmistajia sekä päällystettyjen erikoispapereiden osalta pakkausten jalostajia. Munksjön pitkäaikaiset asiakasruhteet perustuvat yhtiön maineeseen laadukkaana, luotettavana ja palvelualltiina toimittajana. Irrokepapereita käytetään etikettien ja muiden paineherkkien liimaantuvien materiaalien taustamateriaalina.

Kokonaistoimitusmäärät kasvoivat kaikissa kolmessa liiketoiminnassa. Kasvu oli erityisen vahvaa Brasilian paperiliiketoimin-

nassa, kun vientimäärät edelleenkin kumosivat maan taloudellisen taantuman vaikutuksen.

Liikevaihto kasvoi 448,4 (437,6) milj. euroon ja liiketoiminta-alueen keskihinta oli vakaa. Euroopan paperiliiketoiminnan keskihinta nousi, kun hinnankorotuksilla oli odotetusti positiivinen vaikutus. Brasilian paperiliiketoiminnan keskihinta nousi sekä paikallisessa että raportointivaluutassa laskettuna. Erikoisellu-liiketoiminnan myyntihinnan laskulla oli negatiivinen vaikutus liiketoiminta-alueen keskihintaan. Myyntihinta laski pitkäkuituisen sellun (NBSK) hinnanlaskun seurauksena.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oikaistu käyttökatte nousi 59,6 (39,5) milj. euroon, ja oikaistu käyttökatteprosentti oli 13,3% (9,0%). Kannattavuustoimilla, muuttuvien kustannusten laskulla ja korkeammilla toimitusmäärillä oli positiivinen tulosvaikutus, joka kumosi ja ylitti kiinteiden kustannusten nousun negatiivisen tulosvaikutuksen.

Paperiliiketoimintojen vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toteutettiin toisella ja kolmannella neljänneksellä samassa laajuudessa kuin vuonna 2015. Paperiliiketoimintojen kausiluonteiset seisokit neljänneksellä neljänneksellä toteutettiin noudattaen normaalia kausiluontoisuutta ja pienemmässä määrin kuin vuonna 2015 brasilialaisessa liiketoiminnassa.

Ruotsissa olevan Aspan sellutuotantolaitoksen kunnossapito-seisokki toteutettiin kolmannella vuosineljänneksellä 2016 ja toisella vuosineljänneksellä 2015. Katsauskaudella ei ollut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä verrattuna -3,5 milj. euroon edellisvuoden vastaavalla jaksolla. Liiketulos oli 31,3 (8,0) milj. euroa, ja liiketulosprosentti oli 7,0% (1,8%).

Liiketoiminta-alue Industrial Applications

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen johtava markkina-asema laadukkaissa erikoispapereissa perustuu huipputeknologiseen tuotevalikoimaan ja teknisesti edistyneitä tuotantoprosesseja koskevaan perusteelliseen asiantuntemukseen. Liiketoiminta-alue tarjoaa asiakkailleen laajan tuotevalikoiman, johon sisältyy hiomapaperin pohjamateriaaleja, elektroteknisiä papereita, Spantex™, ohutpapereita ja taidepapereita. Sen tuotteita käytetään monilla teollisuudenaloilla, kuten auto-, huonekalu-, puu-, metalli- ja rakennusteollisuudessa ja energia-alalla sekä teräs-, alumiini- ja lasiteollisuudessa.

Kokonaistoimitusmäärät kasvoivat, ja kasvua tuli useimmissa tuotesegmenteissä. Liikevaihto nousi 169,6 (166,6) milj. euroon toimitusmäärien kasvun myötä. Keskihinta laski epäsuotuisamman tuotejakauman seurauksena.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oikaistu käyttökatte nousi ja oli 31,5 (27,5) milj. euroa, ja oikaistu käyttökatteprosentti oli 18,6% (16,5%). Toimitusmäärien kasvun, muuttuvien kustannusten laskun ja kannattavuustoitimien myönteinen tulosvaikutus kumosi kiinteiden kustannusten nousun vaikutuksen.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit ja kausiluonteiset seisokit toteutettiin suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2015.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,4 (0,0) milj. euroa ja liittyivät lähinnä rakennemuutoksiin. Liiketulos oli 23,5 (19,6) milj. euroa, ja liiketulosprosentti oli 13,9% (11,8%).

Liiketoiminta-alue Graphics and Packaging

Graphics and Packaging tarjoaa erilaistettuja paperituotteita, jotka on kehitetty eri alojen asiakkaille maailmanlaajuisesti. Tuotevalikoimaan kuuluu yksipuolisesti päällystettyjä ja kalanteroituvia papereita, joita käytetään joustopakkausissa ja etiketeissä sekä graafisissa ja teollisuussovelluksissa. Joustopakkauspaperia käytetään pääasiassa leipomisessa ja pakkausten valmistuksessa elintarviketeollisuudessa. Märkäliimattavia pohjapapereita ja paineherkkiä tarraetikettipapereita käytetään pääasiassa laadukkaissa juoma- ja tunnistusetiketeissä. Graafinen ja teollisuuspa-

peri ovat pääasiassa päällystämätöntä paperia, jota käytetään liimautuviin viestilappuihin, välipapereihin, kirjekuorien ikkuihin ja muihin graafisiin paperituotteisiin.

Kokonaistoimitusmäärät kasvoivat, mutta kilpailutilanne pysyi haasteellisena tietyissä tuotesegmenteissä, pääasiassa päällystetyissä papereissa. Liikevaihto oli 175,6 (175,7) milj. euroa. Keskihinta laski, eikä toimitusmäärien nousu kumonnut epäsuotuisamman tuote- ja asiakasjakautuman vaikutusta.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oikaistu käyttökate nousi 7,7 (0,3) milj. euroon, ja oikaistu käyttökateprosentti oli 4,4% (0,2%). Muuttuvien kustannusten laskulla, kannattavuustoimilla ja toimitusmäärien kasvulla oli positiivinen tulosvaikutus, joka kumosi ja ylitti keskihinnan laskun negatiivisen tulosvaikutuksen.

Vuosittaiset kunnossapito- ja lomaseisokit toteutettiin kolmannella neljänneksellä suunnilleen samassa laajuudessa kuin vuonna 2015. Kausiluontoiset seisokit neljännellä vuosineljänneksellä olivat lyhyemmät kuin vuonna 2015. Katsauskaudella ei ollut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä verrattuna -0,5 milj. euroon edellisvuoden vastaavalla jaksolla. Liiketulos oli -2,6 (-8,4) milj. euroa, ja liiketulosprosentti oli -1,5% (-4,8%).

Vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä käynnistetty toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on liiketoiminta-alueen tuloksen merkittävä parantaminen, jatkuu suunnitelman mukaisesti poikkeuksena päällystettyjen paperilaatujen liiketoiminta, jonka osalta toimenpiteet liiketoiminta-alueen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi tuotevalikoimaa sopeuttamalla ovat viivästyneet yllä mainitun kilpailun kiristymisen seurauksena.

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta neljännellä vuosineljänneksellä ja koko vuonna 2016 oli vahva. Liiketoiminnan rahavirta oli 41,3 (44,5) milj. euroa neljännellä vuosineljänneksellä ja 114,3 (55,5) milj. euroa tammi-joulukuussa 2016. Edelleen jatkuneella liiketuloksen suotuisalla kehityksellä oli positiivinen vaikutus liiketoiminnan rahavirtaan. Liiketoiminnan rahavirtaan vaikuttivat -9,0 (-6,7) milj. eurolla aiemmilla kausilla kirjattujen varausten käyttö ja tuloverojen maksut, jotka olivat -1,3 (-13,4) milj. euroa.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Käyttöomaisuusinvestointien rahavirtavaikutus tammi-joulukuussa 2016 oli -39,2 (-39,8) milj. euroa. Katsauskauden käyttöomaisuusinvestoinnit liittyivät toiminnallisiin investointeihin ja käsittivät kunnossapitoinvestoinnit sekä kustannusten vähentämiseksi ja tehokkuuden parantamiseksi tehdyt investoinnit. Vuonna 2016 suurin käyttöomaisuusinvestointi on Ruotsin Aspassa sijaitsevan, sellua valmistavan tuotantolaitoksen huolto-seisokki, joka toteutettiin kolmannella vuosineljänneksellä.

Syyskuussa 2016 Munksjö teki päätöksen investoinnista Ranskan Archesissa sijaitsevalla tehtaalla. Munksjö jälleenrakentaa yhden erikoispaperikoneen Archesin tehtaalla johtavan markkina-aseman turvaamiseksi sekä vastatakseen lisääntyneeseen kysyntään. Jälleenrakennukseen liittyvän käyttöomaisuusinvestoinnin odotetaan olevan yhteensä noin 14 miljoonaa euroa. Investoinnin rahavirtavaikutuksen odotetaan pääasiassa kohdistuvan vuoteen 2017, ensimmäisestä vuosineljänneksestä lähtien.

Jälleenrakennuksen jälkeen kone tulee edelleen mahdollistamaan sekä koriste-paperin että hiomapaperien taustapaperin valmistuksen. Jälleenrakennus tulee myös mahdollistamaan korkeamman kapasiteetin lateksilla impregnoitun hiomapaperien taustapaperin valmistuksessa ja tulee näin mahdollistamaan uusien tuotesovellusten valmistuksen sekä tehokkaamman tuotannon. Koneen jälleenrakennus toteutuu kausiseisokkien aikana suunnitelman mukaan kahdessa eri vaiheessa vuonna 2017.

Taloudellinen asema

Rahoitus

Munksjöllä on syyskuusta 2014 lähtien yhteensä 345 milj. euron laina- ja valmiusluottosopimus, jonka laina-aika on viisi vuotta, sekä joulukuusta 2015 lähtien 570 milj. Ruotsin kruunun lainasopimus, jonka laina-aika on viisi vuotta. Molempien sopimusten perusteella maksettava korko määräytyy konsernin nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) välisen suhteen perusteella. Vuoden 2016 neljännen neljänneksen lopussa pankkilainojen painotettu korkotaso oli noin 2,5% (2,7%).

Korollinen nettovelka aleni ja oli 169,5 milj. euroa 31.12.2016 (227,4 milj. euroa), pääasiassa paremman kassavirran seurauksena, ja velkaantumistaso oli 38,7% (56,7%).

Oma pääoma 31.12.2016 oli 437,7 milj. euroa (401,3 milj. euroa), ja varat nousivat 1 186,5 milj. euroon (1 173,4 milj. euroa).

Nettorahoituserät

Nettorahoituserät 2016 olivat yhteensä -15,9 (-4,7) milj. euroa, josta 9,9 (9,9) milj. euroa koostui korkokuluista, 1,3 (1,4) milj. euroa muista rahoituskustannuksista ja muut erät pääasiassa kustannuksista, joilla ei ollut rahavirtavaikutusta, mukaan lukien aktivoituihin pankkien palkkioihin liittyneet 0,8 (0,7) milj. euron poistot sekä -1,5 (9,5) milj. euron rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot. Katsauskauden nettorahoituseriin sisältyy koronvaihtosopimuksista realisoituneita eriä -1,2 (-0,7) milj. euroa. Katsauskauden lopussa realisoimattomien koronvaihtosopimusten käypä arvo oli -1,0 (-1,8) milj. euroa.

Suojaus

Katsauskauden lopussa realisoimattomien suojausten käypä arvo ilman koronvaihtosopimuksia oli 0,5 (0,5) milj. euroa. Tammi-joulukuun 2016 liiketulokseen sisältyy realisoituneita suojauskas -1,9 (-5,5) milj. euroa. Vertailukauden realisoituneet suojaukset liittyivät pääasiassa valuuttasuojaukseen. Munksjöllä ei ole ollut sellun suojaussopimuksia 1.1.2015 jälkeen. Suojausta hoidetaan keskitetysti, ja suojaukset raportoidaan pääasiassa segmentissä "Muut".

Verot

Katsauskauden verokulu oli -15,7 (-5,2) milj. euroa ja efektiivinen veroaste oli 26,6% (18,6%). Efektiivinen veroaste tarkoittaa lakisääteistä yhteisöverokantaa, jossa on otettu huomioon vähennyskelpottomat kulut ja verovapaat tulot sekä tappioiden ja edellisten vuosien oikaisujen arvostukset tai uudelleenarvostukset. Katsauskauden veromaksut olivat yhteensä -1,3 (-13,4) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos

Osakohtainen tulos nousi katsauskaudella 0,85 (0,44) euroon. Nousu verrattuna edellisvuoden vastaavaan jaksoon liittyi pääasiassa parantuneen liiketuloksen 0,83 euroa vaikutukseen, jonka rahoituserien valuuttakurssitappioiden -0,22 euron negatiivinen vaikutus ja -0,21 euron verovaikutus osittain kumosivat.

Henkilöstö

Joulukuun 2016 lopussa Munksjöllä oli 2 913 (2 900) työntekijää. Katsauskauden lopussa Munksjön palveluksessa olleesta henkilöstöstä työskenteli Ranskassa 38% (38%), Ruotsissa 22% (22%), Saksassa 16% (16%), Italiassa 8% (9%), Brasiliassa 8% (8%), Espanjassa 6% (6%) ja muissa maissa 2% (1%).

Lisätietoja Munksjön henkilöstöstä on vuosikertomuksessa (sivuilla 34-35).

Kannustinjärjestelmät johdolle ja muille avainhenkilöille
Munksjön hallitus hyväksyi kesäkuussa 2016 uuden, osakkeen arvonkehitykseen perustuvan pitkän aikavälin kannustinohjelman Munksjön johdolle ja muille avainhenkilöille. Ohjelman tavoitteena on yhtiön arvon kasvattaminen pitkällä aikavälillä sekä varmistaa johdon tavoitteiden yhdenmukaistaminen osakkeenomistajien tavoitteiden kanssa tarjoamalla johdolle osakkeen pitkän aikavälin arvonkehitykseen perustuva kannustin. Kolmen vuoden pituisen ansaintajakson (2016–2018) perusteella mahdollisesti suoritettavat palkkiot maksetaan keväällä 2019, jos hallituksen asettamat suoritusavoitteet saavutetaan.

Munksjön hallitus hyväksyi toukokuussa 2014 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelmän Munksjön johdolle ja muille avainhenkilöille. 35 henkilöä yhtiön johdosta ja muista avainhenkilöistä on liittynyt kannustinohjelmaan. Ohjelman kokonaiskustannus kirjattiin kuluksi heinäkuussa 2014 alkaen ja 31. joulukuuta 2016 päättyvän ansaintajakson aikana juoksevasti. Tammi-joulukuussa 2016 kirjattiin 2014–2016 kannustinohjelmaan liittyen 2,9 (0,9) milj. euron henkilöstökulu.

Johtuen suunnitellusta yhdistymisestä Munksjön hallitus päätti 16.12.2016 purkaa Munksjön kesäkuussa 2016 hyväksytyt, osakkeen arvonkehitykseen perustuvan pitkän aikavälin kannustinohjelman Munksjön johtoryhmän jäsenille ja muille avainhenkilöille. Kannustinohjelma purkautuu sulautumisen täytäntöönpanopäivästä alkaen suhteellisesti ohjelman kestoajan mukaan, minkä vuoksi ohjelmasta peruuntuu 7/12 (alkuperäinen palkkiojakso olisi päättyneet vuoden 2018 lopussa ja palkkio olisi maksettu keväällä 2019). Ohjelmaan osallistuvat henkilöt saavat osakkeita ja käteistä ohjelman ehtojen mukaisesti sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen, mutta joka tapauksessa viimeistään Munksjön vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen päivänä. Munksjö kirjaa 2.1 (0,0) milj. euron kuluun liittyen osakkeen arvonkehitykseen perustuvan pitkän aikavälin kannustinohjelman purkuun, joka sisältyy vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

Munksjö uudisti myyntiorganisaatiotaan

Munksjö tiedotti joulukuussa 2014 myyntiorganisaationsa yksinkertaistamisesta uudistamalla tiettyjä myyntitoimintoja. Uudistaminen edellytti, että neuvottelut ja niiden perusteella tehtävät muutokset hyväksyttiin paikallisen lainsäädännön mukaisesti niissä maissa, joita neuvottelut koskivat. Uudistuksen tavoitteena on keskittää myyntitoiminnot liiketoiminta-aluekohtaisiin asiakaspalvelukeskuksiin Euroopassa sekä konsernitason myyntikonttoreihin Brasiliassa, Kiinassa, Yhdysvalloissa ja Venäjällä. Siirtämällä asiakaspalvelutoimintoja lähemmäs toimitusketjun hallintaa, keskittämällä toimintoja ja vähentämällä myyntikonttoreihin liittyviä kustannuksia, Munksjö parantaa kannattavuutta ja tehostaa toimitusketjua.

Neuvottelut ja niiden perusteella tehtävät muutokset on nyt saatettu päätökseen ja uudistus sekä sen toteuttaminen etenivät suunnitelmien mukaisesti. Vuosittaiset kustannussäästöt ovat noin 1,5 milj. euroa, joista suurin osa toteutui vuoden 2015 aikana. Lisäsäästöjä saavutettiin vuonna 2016 ja jäljellä olevat kustannussäästöt toteutuvat vuoden 2017 aikana.

Munksjö toteuttaa jatkotoimenpiteitä kustannusrakenteen uudistamiseksi

Munksjö tiedotti syyskuussa 2015 suunnitelmasta kustannusrakenteen uudistamiseksi. Toimenpidesuunnitelmaan sisältyivät neuvottelut henkilöstövähennyksistä Torinon lähellä Mathissa, Italiassa sijaitsevalla tehtaallla. Tavoitteena on jatkaa toimenpiteitä Release Liners liiketoiminta-alueen kustannusrakenteen uudistamiseksi ja toimintojen tehostamiseksi. Munksjö toimii Mathissa samalla tehdasalueella Ahlstrom Oyj:n kanssa.

Suunnitelma toteuttaminen edellytti, että neuvottelut ja niiden perusteella tehtävät muutokset hyväksytään ja toteutetaan

paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Neuvottelut ovat nyt päättyneet, ja ne johtavat 37 henkilön vähennykseen.

Vuosittaiset kustannussäästöt nousevat 2,2 milj. euroa. Kustannussäästöt ovat toteutuneet ja on kirjattu taloudelliseen tulokseen suunnitelman mukaisesti ja ohjelma saatettiin loppuun vuoden 2016 aikana.

Tuotekehitys

Munksjön neljä liiketoiminta-aluetta johtavat kukin omaa tuotekehitystyöstään tiiviissä yhteistyössä koko yhtiön strategisesta kehittämisestä vastaavan toimen kanssa. Suurin osa työstä tehdään Ranskan Apprieussa sijaitsevassa kehityskeskuksessa. Toiminnan päätavoitteena on täyttää asiakkaiden vaatimukset tuoteominaisuuksista ja laadusta. Kehitysprojektit käynnistetään ja toteutetaan joko yhteistyössä asiakkaiden kanssa tai Munksjön oman tuotekehitystyön puitteissa. Vuoden 2015 lopulla Munksjö ilmoitti tavoitteesta liittyen uusien tuotteiden osuudesta liikevaihdosta. Uusien tuotteiden osuuden tulee tavoitteen mukaan olla vähintään 15 prosenttia ja toteuma lasketaan edellisten kolmen vuoden keskiarvona. Vuoden 2016 liikevaihdosta 17,5 prosenttia liittyi uusien tuotteiden myyntiin.

Riskit ja epävarmuustekijät

Munksjön toimintaan kohdistuu markkinoista, yleisestä taloustilanteesta ja toimialakohtaisesta kehityksestä johtuvia riskejä sekä riskejä, jotka liittyvät yrityksen toimintaan, liiketoimintaympäristön muutoksiin, maailmantalouden kehitykseen tai lainsäädännön muutoksiin. Riskit voivat toteutuessaan olennaisesti vaikuttaa negatiivisesti Munksjön toimintaan, tulokseen sekä yrityksen taloudelliseen asemaan.

Munksjön toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät tuotteiden kysynnän ja hintojen kehitykseen, pääraaka-aineiden saatavuuteen ja kustannuksiin, rahoitusriskiin, liiketoimintaympäristön tekijöihin sekä yleiseen rahoitusmarkkinoiden tilaan. Konsernin merkittävimmät kustannuserät raaka-aineiden osalta ovat puu, sellu, titaanioksidi ja energia. Munksjön pääasiallisia rahoitusriskejä ovat korko- ja valuuttariski, maksuvalmiusriski ja luottoriski. Konserni on altistunut veroriskeille mahdollisten tulevien verolainsäädännön muutosten tai nykyisen verolainsäädännön soveltamis päätösten sekä käynnissä olevien tai tulevien verotarkastusten tai -vaatimusten myötä.

Lisätietoja Munksjön riskienhallinnasta ja liiketoimintaan liittyvistä riskeistä on julkaistu sivuilla 16–21 ja osoitteessa www.munksjo.com.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Munksjö Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsingissä kaupankäyntitunnuksella MUNK1 ja 8.12.2014 lähtien Nasdaq Tukholmassa kaupankäyntitunnuksella MUNK1S. Osakepääoma on 15 000 000 euroa ja koostuu 2.12.2013 lähtien 51 061 581 osakkeesta. Kaikilla osakkeilla on yksi ääni, ja kaikki osakkeet tuottavat osakkeenomistajille yhtäläiset oikeudet.

Munksjö piti 31.12.2016 hallussaan 300 000 omaa osaketta, joka vastaa noin 0,6% osakkeista ja äänistä. Osakkeet hankittiin vuoden 2015 aikana ja osakkeita hankittiin ensisijaisesti käytettäväksi yhtiön osakeperusteisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseen tai muuhun varsinaisen yhtiökokouksen valtuuttamaan tarkoitukseen.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätökset

Munksjö Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 6.4.2016 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2015.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilivuodelta 2015 ei makseta osinkoa ja, että 31.12.2015 pääty-

neeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääoman palautuksena siten, että pääoman palautuksen määrä on 0,30 euroa osaketta kohden. Pääoman palautus maksettiin osakkeenomistajalle, joka maksun täsmäytyspäivänä 8.4.2016 oli merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Sweden AB:ssa rekisteröityjen osakkeiden osalta viimeksi mainitun pitämään omistajaluetteloon. Palautus maksetaan 19.4.2016.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten lukumäärää korotetaan seitsemäksi. Yhtiökokous päätti, että hallitukseen valitaan uudelleen Sebastian Bondestam, Alexander Ehrnrooth, Hannele Jakosuo-Jansson, Elisabet Salander Björklund ja Peter Seligson. Uusiksi jäseniksi valittiin Anna Ohlsson-Leijon ja Mats Lindstrand. Hallituksen toimikausi jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka.

Yhtiökokous valitsi tilintarkastajaksi uudelleen KPMG Oy Ab, joka on ilmoittanut yhtiön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Sixten Nymanin.

Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan, joka pidettiin heti yhtiökokouksen jälkeen, puheenjohtajaksi Peter Seligsonin ja varapuheenjohtajaksi Elisabet Salander Björklundin. Hallitus päätti perustaa kaksi pysyvää hallitusvaliokuntaa, tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus valitsi keskuudestaan Elisabet Salander Björklundin (puheenjohtaja), Sebastian Bondestamin ja Anna Ohlsson-Leijonin tarkastusvaliokunnan jäseniksi ja Peter Seligsonin (puheenjohtaja), Alexander Ehrnroothin ja Hannele Jakosuo-Janssonin palkitsemisvaliokunnan jäseniksi.

Valtuutus yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta

Munksjö Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 6.4.2016 Helsingissä. Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta, luovuttamisesta ja pantiksi ottamisesta yhdessä tai useammassa erässä seuraavin ehdoin:

Valtuutuksen perusteella voidaan hankkia tai ottaa pantiksi yhteensä enintään 4 000 000 kappaletta yhtiön omia osakkeita ottaen kuitenkin huomioon osakeyhtiölain määräykset yhtiön ja sen tytäryhteisöjen hallussa tai panttina kulloinkin olevien omien osakkeiden enimmäismäärästä. Osakkeet voidaan hankkia ainoastaan julkisessa kaupankäynnissä hankintapäivän pörsisurussa yhtiön vapaalla omalla pääomalla.

Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista omien osakkeiden hankkimisen ja pantiksi ottamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten myös oikeuden hankkia omia osakkeita muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten mukaisessa suhteessa.

Valtuutuksen perusteella hallitus voi päättää enintään 4 000 000 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamisesta. Hallitus valtuutetaan päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajalla on etuoikeus hankkia yhtiön omia osakkeita. Osakkeet voidaan luovuttaa vastikkeena muun muassa mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa järjestelyissä tai yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseen hallituksen päättämällä tavalla ja laajuudessa. Hallituksella on myös oikeus päättää omien osakkeiden myymisestä julkisessa kaupankäynnissä mahdollisten yritysostojen rahoittamiseksi. Valtuutus sisältää myös hallituksen oikeuden päättää pantiksi otettujen omien osakkeiden myymisestä.

Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista omien osakkeiden luovuttamisen ehdoista. Hallituksen valtuutukset omien osakkeiden hankkimiseen, luovuttamiseen ja pantiksi ottamiseen ovat voimassa 18 kuukauden ajan yhtiökokouksen

päättymisestä, mutta valtuutukset päättyvät kuitenkin viimeistään yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä.

Osakkeen kehitys ja osakkeenomistajat

Katsauskausi käsitti 253 (251) kaupankäyntipäivän pituisen kaupankäyntijakson Nasdaq Helsingissä ja 252 (251) pituisen kaupankäyntijakson Nasdaq Tukholmassa.

Katsauskaudella kaupankäyntivolyyymi Nasdaq Helsingissä oli 6 871 859 (15 721 775) osaketta, mikä vastaa 78 248 108 (147 080 437) euron liikevaihtoa. Katsauskauden keskimääräinen päivittäinen kaupankäyntivolyyymi oli 27 161 (62 637) osaketta ja osakevaihdon volyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi 11,39 (9,18) euroa. Katsauskauden ylin hinta oli 15,95 (12,49) euroa ja alin 7,67 (7,42) euroa. Katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä 30.12.2016 osakekurssi oli 15,80 (8,60) euroa ja yhtiön vastaava markkina-arvo 802,0 (436,5) milj. euroa. Markkina-arvoa on oikaistu yhtiön omistamilla omilla osakkeilla katsauskauden lopulla.

Katsauskaudella kaupankäyntivolyyymi Nasdaq Tukholmassa oli 2 132 958 (4 078 078) osaketta, mikä vastaa 229 430 760 (355 603 131) Ruotsin kruunun liikevaihtoa. Katsauskauden keskimääräinen päivittäinen kaupankäyntivolyyymi oli 8 464 (16 247) osaketta ja osakevaihdon volyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi 107,63 (87,18) Ruotsin kruunua. Katsauskauden ylin hinta oli 163,00 (119,00) Ruotsin kruunua ja alin 71,75 (70,25) Ruotsin kruunua. Katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä 30.12.2016 osakekurssi oli 151,00 (84,25) Ruotsin kruunua. Joulukuun 2016 lopussa Munksjöllä oli 9 990 (10 548) osakkeenomistajaa Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä osakseluettelossa.

Katsauskauden osakevaihto molemmilla kaupankäyntipaikoilla vastaa 17,7 (39,0) prosenttia kokonaisosakemäärästä. Munksjön osakkeella käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kauppapaikoilla, kuten BATS. Katsauskaudella osakekauppa Nasdaqin kahdella kauppapaikoilla vastasi 77,4 prosenttia ja vaihtoehtoisten 22,6 prosenttia osakekaupoista liikevaihdolla mitattuna (Lähde: Fidessa Fragmentation Index , <http://fragmentation.fidessa.com>).

Liputusilmoitukset

Katsauskauden aikana Munksjö sai yhtiön suurimmilta osakkeenomistajilta yhden ilmoituksen muutoksista omistuksissa. Tiedot Munksjön suurimmista osakkeenomistajista päivitetään säännöllisesti ja tiedot ovat saatavilla yhtiön sijoittajasiivulla osoitteessa www.munksjo.com.

Muutos Ahlström Capital Oy:n omistususuudessa

Munksjö Oyj sai 18.2.2016 ilmoituksen AC Invest Five B.V.:ltä. Ilmoituksen mukaan AC Invest Five B.V.:n omistususuus Munksjössä oli noussut ja tämän seurauksena Ahlström Capital Oy:n välillinen omistus on ylittänyt 15 prosentin rajan. AC Invest Five B.V.:n suora ja Ahlström Capital Oy:n välillinen omistus oli noussut 7 897 619 osakkeeseen, joka vastaa 15,47 %:n osuutta Munksjön osakkeista ja äänistä. AC Invest Five B.V. on Ahlstrom Capital B.V:n 100 % omistama tytäryhtiö ja Ahlstrom Capital B.V. on Ahlström Capital Oy:n 100 % omistama tytäryhtiö.

Nimitystoimikunta nimetty

Nimitystoimikunta valmistelee hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista sekä hallituksen valiokuntien ja nimitystoimikunnan jäsenten palkitsemista koskevat ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Munksjön nimitystoimikunta nimettiin kesäkuussa 2016. Nimitystoimikunta koostuu yhtiön kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajista sekä lisäksi asiantuntijajäsenenä toimivista yhtiön hallituksen puheenjohtajasta ja hallituksen nimittämästä

henkilöstä. Seuraavat kolme henkilöä on nimitetty edustajiksi nimitystoimikuntaan:

- Thomas Ahlström (Ahlström Capital Oy ja muut osakkeenomistajat alla kuvatun mukaisesti),
- Alexander Ehrnrooth (Viknum AB) ja
- Mikko Mursula (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen).

Hallituksen puheenjohtaja Peter Seligson toimii nimitystoimikunnan työjärjestyksen mukaan nimitystoimikunnan toisena asian-
tuntijajäsenenä, minkä lisäksi hallitus on valinnut Mats Lindstrandin toiseksi asiantuntijajäseneksi. Nimitystoimikunta on valinnut jäsenistään Thomas Ahlströmin toimikunnan puheenjohtajaksi.

Nimitystoimikunta on nimitetty seuraavien kolmen osakkeenomistajan toimesta: Viknum AB, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen sekä alla kuvattu osakkeenomistajien ryhmä.

Osakkeenomistajien ryhmän, joka on sopinut yhteisen edustajan nimittämisestä nimitystoimikuntaan, omistukset lasketaan yhteen ääniosuutta laskettaessa, mikäli kyseiset osakkeenomistajat esittävät yhteisen kirjallisen pyynnön asiasta ja kopion sopimuksesta hallituksen puheenjohtajalle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän vuoden toukokuun 30. päivänä.

Munksjön tietoon on saatettu, että yksi osakkeenomistajien ryhmä on sopinut kyseisen sopimuksen. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet AC Invest Five B.V. (Ahlström Capital Oy:n 100 % omistama tytäryhtiö), Kai Nahi, Niklas Lund, Kasper Kylmä, Michael Sumelius ja Carl Ahlström.

Muut asiat

Munksjö toimii useissa maissa, ja ajoittain päivittäisessä liiketoiminnassa syntyy kiistoja. Munksjö on osallisena useissa oikeustoimissa, vaateissa ja muissa menettelyissä, joiden lopullista tulosta ei voi ennustaa. Kun kaikki tällä hetkellä saatavilla olevat tiedot otetaan huomioon, tuloksen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi yhtiön taloudelliseen asemaan.

Muutokset johtoryhmässä

Heinäkuussa Munksjön tiedotti, että lakiasiaintohtaja Gustav Adlercreutz jää eläkkeelle helmikuussa 2017 ja että häneen seuraajaksi oli valittu Andreas Elving. Andreas Elving otti lakiasiaintohtajan tehtävät virallisesti vastaan 1.2.2017. Elving raportoi toimitusjohtaja Jan Åströmille, ja hän on Munksjön johtoryhmän jäsen. Elving siirtyi Munksjön palvelukseen Autoliviltä avustavan lakiasiaintohtajan tehtävistä.

Strategia ja taloudelliset tavoitteet

Munksjön visio on olla maailman johtava edistyskellisten paperituotteiden valmistaja, joka kehittää tuotteitaan älykkään paperiteknologian avulla ja mahdollistaa asiakaskohtaisen, innovatiivisen ja ympäristöystävällisen tuotesuunnittelun. Munksjön strategia perustuu neljään tavoitteeseen ja sen toteuttaminen mahdollistetaan työntekijöiden luoman tehokkaan organisaation ja kestävän kehityksen kautta;

- Kannattavaa kasvua erikoispapereissa
- Johtava asema toimittajana kaikilla markkinoillamme
- Paras laatu tuotteissa ja palveluissa
- Operatiivinen tehokkuus

Munksjöllä on kolme taloudellista tavoitetta;

- 12 %:n käyttökateprosentti liiketoimintasyklin yli
- Velkaantumisaste alle 80 %
- Osingonjako >1/3 liiketoiminnan nettorahavirrasta investointien jälkeen

Munksjön tavoitteena on edelleen kasvattaa liiketoimintaansa tulevien vuosien aikana sekä orgaanisesti että strategisesti. Keskitetty strategia mahdollistaa vahvat markkina-asetat ja Munksjö vahvistaa näitä asemia kestävän kehityksen mukaisilla lisäarvoa luovilla ratkaisuilla.

Liiketoiminta-aluekohtaiset kannattavuustavoitteet ovat 15–16 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Decor, 12–13 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Release Liners, 15–16 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Industrial Applications ja 9–10 prosentin käyttökate liiketoiminta-alueella Graphics and Packaging.

Edellä mainittu koskee Munksjöä erillisenä yhtiönä nykyisine liiketoimintoineen. Yhdistyneen yhtiön taloudellisiin tavoitteisiin odotetaan sisältyvän yli 14 prosentin käyttökateprosentti liiketoimintasyklin yli, alle 100 prosentin nettovelkaantumisaste sekä vakaa ja vuosittain kasvava osinko.

Tulevaisuuden näkymät

Munksjön erikoispaperituotteiden kysynnän odotetaan vuoden 2017 aikana pysyvän vakaana nykyiseen hyvään tasoon verrattuna ja heijastavan kausivaihteluja.

Vuosittaisten kunnossapito- ja lomaseisokeiden toisen ja kolmannen vuosineljänneksen aikana kuten myös vuoden 2017 lopussa tapahtuvien kausiseisokeiden odotetaan pysyvän samalla tasolla kuin 2016. Seuraava huoltoseisokki Aspan sellutehtaalla Ruotsissa toimeenpannaan vuoden 2017 neljännellä vuosineljänneksellä. Tämän hetkisten vuoden 2017 käyttöomaisuusinvestointien vaikutusten rahavirtaan odotetaan olevan noin 40 miljoonaa, ja lisäksi Archen strategisen investoinnin vaikutus rahavirtaan arvioidaan olevan noin 14 miljoonaa euroa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2017 annetaan Munksjölle erillisenä yhtiönä nykyisine liiketoimintoineen.

Vuoden 2017 varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään sen jälkeen, kun sulautumisen täytäntöönpano Ahlstrom Oyj:n kanssa on rekisteröity. Sulautumisen täytäntöönpano edellyttää mm. kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Yhtiökokous pidetään kuitenkin viimeistään 30.6.2017.

Hallituksen ehdotus osingoksi

Tammikuun 11. päivänä 2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti valtuuttaa Munksjön hallituksen päättämään yhtiön tilikauden 2015 tilintarkastetun tilinpäätöksen perusteella yhdellä tai useammalla päätöksellä yhteensä enintään 0,45 euron ylimääräisestä pääomanpalautuksesta yhtiön ulkona olevaa osaketta kohden (vastaten yhteensä enintään noin 22 842 711 euroa sen jälkeen, kun yhtiön omistamat omat osakkeet on jätetty ottamatta huomioon) yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta Munksjön osakkeenomistajille ennen yhdistymisen toteuttamista. Pääomanpalautus tehdään ennen sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä. Valtuutus on voimassa Munksjön vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen asti. Koska yhtiöllä ei ole 31.12.2016 päivättyssä taseessa jakokelpoisia varoja, hallitus ehdottaa, ettei osinkoa jaeta tilikaudelta 2016.

Konsernin tunnusluvut

	2016	2015	2014	2013	2012
Kate (oikaistu)					
Käyttökate, %	12,0	8,3	9,2	6,4	7,0
Liiketulos, %	7,1	3,5	4,5	1,8	2,8
Tuotto (12 kuukauden jatkuva)					
Käyttöpääoman tuotto, % (oikaistu)	12,3	5,9	7,3	2,8	3,9
Oman pääoman tuotto, %	10,2	5,7	1,8	-10,8	-5,1
Pääomarakenne kauden lopussa					
Käyttöpääoma, milj. euroa	643,2	651,9	673,2	694,8	413,0
Oma pääoma, milj. euroa	437,7	401,3	413,6	423,8	199,5
Korollinen nettovelka, milj. euroa	169,5	227,4	225,6	229,3	217,3
Velkaantumisaste, %	38,7	56,7	54,5	54,1	108,9
Omavaraisuusaste, %	36,8	34,2	35,1	35,6	29,4
Käyttömaisyölyinvestoinnit, milj. euroa	39,2	39,8	35,1	22,6	14,8
Henkilöstömäärä, FTE	2 755	2 774	2 765	2 216	1 679
Osakekohtaiset tiedot*					
Osakekohtainen tulos, euroa	0,85	0,44	0,14	-1,97	-0,89
Osinko/osake	0,45**	0,30	0,25	0,10	n/a
Efektiiivinen osinkotuotto, %	2,8	3,5	2,8	1,9	n/a
P/E -luku	18,6	19,5	63,9	n/a	n/a
Osinko/tulos	53	68	179	n/a	n/a
Oma pääoma/osake, euroa	8,6	7,9	8,1	8,3	16,2
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä	50 761 581	50 818 260	51 061 581	29 228 454	12 306 807

* Kaikki osinkoja koskevat laskelmat perustuvat pääoman palautuksiin.

** Hallituksen ehdotus, yhtiökokouksen vielä hyväksyttävä.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Efektiiivinen osinkotuotto

Osakekohtainen osinko prosentteina osakkeen viimeisestä hintanoteerauksesta.

FTE

Tehdyt työtunnit suhteessa vuoden normaaleihin työtunteihin.

Kertaluonteiset erät

Tuotot ja kulut, jotka perustuvat varsinaisesta toiminnasta poikkeaviin sekä kertaluonteisiin tapahtumiin.

Korollinen nettovelka

Korolliset hyödykkeet (sisältäen rahat ja pankkisaamiset) vähennettynä korollisilla veloilla.

Korolliset velat ja saamiset

Velat ja saamiset, joihin liittyy sopimukseen perustuva velvollisuus / oikeus maksaa / saada korkoa / rahoituslaitokselta.

Käyttökate

Liiketulos ennen poistoja.

Käyttökateprosentti

Käyttökate suhteessa liikevaihtoon.

Liiketulosprosentti

Liiketulos poistojen jälkeen suhteessa liikevaihtoon.

Oma pääoma/osake

Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos suhteessa tilikauden lopun ulkona olevaan osakemäärään.

Oman pääoman tuotto

Tilikauden tulos suhteessa tilikauden alun ja tilikauden lopun oman pääoman keskiarvoon.

Omavaraisuusaste

Emoyhtiön oma pääoma, joka sisältää määräysvallattomien osuuden, suhteessa taseen loppusummaan.

Operatiivinen pääoma

Taseen loppusumma vähennettynä korollisilla saamisilla, vero-saamisilla ja korottomilla veloilla, sisältäen eläkevelvoitteet.

Operatiivisen pääoman tuotto

Liiketulos suhteessa operatiiviseen pääomaan.

Osakekohtainen tulos

Tilikauden tulos suhteessa keskimääräiseen osakemäärään tilikaudella.

Osinko/tulos

Osakekohtainen osinko prosentteina osakekohtaisesta tuloksesta.

P/E -luku

Osakkeen viimeinen hintanoteeraus jaettuna osakekohtaisella tuloksella.

Velkaantumisaste

Korolliset nettovelat suhteessa emoyhtiön omaan pääomaan joka sisältää määräysvallattomien osuuden.

Osakkeenomistajat

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2016*		Osakkeet ja äänet	%
1	Ahlström Capital-konserni	8 738 058	17,11
2	Viknum AB	6 050 000	11,85
3	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 101 899	8,03
4	OP-Rahastoyhtiö	1 482 278	2,90
5	Nordea Asset Management	1 394 436	2,73
6	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	814 676	1,60
7	Huber Mona	692 767	1,36
8	Nordea Life Assurance Finland Ltd	618 750	1,21
9	Sp-Fund Management	581 605	1,14
10	Tracewski Jacqueline	540 047	1,06
11	Seligson Peter	524 523	1,03
12	Nahi Kaj Anders Bertel	455 087	0,89
13	SEB Finlandia Investment Fund	416 119	0,81
14	Emmett Linda	391 629	0,77
15	Sumelius John Michael	384 684	0,75
16	Studer Anneli	380 021	0,74
17	Lund Niklas Roland	376 739	0,74
18	Gullichsen Johan Erik	358 062	0,70
19	Kylmälä Tauno Kim Toivo	355 271	0,70
20	Huber Samuel	353 994	0,69
20 suurinta osakkeenomistajaa yhteensä		29 010 645	57,15

* Munksjö Oyj:n suurimpien osakkeenomistajien luettelo perustuu Euroclear Finland Oy:n ja Euroclear Sweden AB:n tietoihin.

Liikkeeseen lasketut osakkeet: 51 061 581

Munksjö Oyj: 300 000

Ulkona olevat osakkeet yhteensä: 50 761 581

Omistajaryhmät 31.12.2016*	Omistajien määrä	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakemäärä	Osuus osakkeista, %
Kotitaloudet	9 436	94,5	12 905 034	25,3
Julkisyhteisöt	7	0,1	5 031 176	9,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	23	0,2	4 020 614	7,9
Yritykset	366	3,7	1 746 379	3,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	77	0,8	449 797	0,9
Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt	81	0,8	26 908 581	52,7
Yhteensä	9 990	100,0	51 061 581	100,0

* Luettelo Munksjö Oyj:n suurimmista omistajaryhmistä perustuu ainoastaan Euroclear Finland Oy:n tietoihin.

Osakemäärien jakauma 31.12.2016*	Omistajien määrä	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakemäärä	Osuus osakkeista, %
1–100	6 335	63,4	250 299	0,5
101–500	2 522	25,2	539 594	1,1
501–1 000	488	4,9	340 569	0,7
1 001–5 000	406	4,1	823 282	1,6
5 001–10 000	62	0,6	464 956	0,9
10 001–50 000	73	0,7	1 703 467	3,3
50 001–100 000	50	0,5	3 587 922	7,0
100 001–500 000	49	0,5	11 557 477	22,6
500 001–	11	0,1	31 794 015	62,3
Yhteensä	9 996	100,0	51 061 581	100,0
joista hallintarekisteröityjä	9	0,1	9 475 970	18,6

* Luettelo Munksjö Oyj:n osakemäärien jakaumasta perustuu ainoastaan Euroclear Finland Oy:n tietoihin.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Liitetieto	2016	2015
Liikevaihto	4	1 142,9	1 130,7
Liiketoiminnan muut tuotot		7,5	11,6
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		1 150,4	1 142,3
Varaston muutos		2,7	1,0
Materiaalit ja tarvikkeet		-544,2	-573,9
Liiketoiminnan muut kulut	5	-266,2	-283,6
Henkilöstökulut	7	-212,6	-199,5
Poistot	11	-55,2	-53,6
Osuus osakkuusyritysten voitosta	17	0,0	0,0
Liikevoitto		74,9	32,7
Rahoitustuotot	12	4,3	10,5
Rahoituskulut	12	-20,2	-15,2
Rahoituskulut, netto		-15,9	-4,7
Voitto/(tappio) ennen veroja		59,0	28,0
Tuloverot	13	-15,7	-5,2
Tilikauden voitto/(tappio)		43,3	22,8
Muut laajan tuloksen erät			
<i>Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi</i>			
Muuntoerot		11,0	-22,3
Rahavirran suojausrahaston muutos	27	-2,4	-3,2
Rahavirran suojauksen siirrot tämän kauden tulokseen	27	3,1	6,2
<i>Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi</i>			
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot etuusperusteisista eläkejärjestelyistä	10	-3,3	1,0
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		0,7	-1,0
Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen		52,4	3,5
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyrityksen omistajille		43,1	22,4
Määräysvallattomille omistajille		0,2	0,4
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyrityksen omistajille		52,2	3,1
Määräysvallattomille omistajille		0,2	0,4
Osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	14	0,85	0,44
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	14	0,85	0,44

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

Milj. euroa	Liitetieto	2016-12-31	2015-12-31
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	16	421,1	430,0
Liikearvo	15	226,1	223,9
Muut aineettomat hyödykkeet	15	43,1	46,6
Osuudet osakkuusyriyksissä	17	2,2	2,3
Muut pitkäaikaiset varat		9,0	3,6
Laskennalliset verosaamiset	13	40,8	51,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		742,3	758,2
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	158,2	155,4
Myyntisaamiset	23, 27	104,8	111,1
Muut lyhytaikaiset varat	20	33,5	38,3
Tuloverosaamiset		1,7	5,3
Rahavarat	21	146,0	105,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		444,2	415,2
VARAT YHTEENSÄ		1 186,5	1 173,4

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase jtk

Milj. euroa	Liitetieto	2016-12-31	2015-12-31
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
<i>Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma</i>			
Osakepääoma	22	15,0	15,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		254,1	269,3
Muut rahastot		371,4	363,5
Kertyneet voittovarot		-206,8	-250,6
		433,7	397,2
Määräysvallattomien omistajien osuus		4,0	4,1
Oma pääoma yhteensä		437,7	401,3
Pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikaiset lainat	24	293,5	313,5
Muut pitkäaikaiset velat		0,9	1,7
Eläkevelvoitteet	10	54,7	52,4
Laskennalliset verovelat	13	66,6	74,1
Pitkäaikaiset varaukset	25	16,0	23,9
		431,7	465,6
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset lainat	24	22,0	22,5
Ostovelat		162,9	165,9
Velat osakkuusyriyksille		7,1	8,0
Siirtovelat	26	98,7	94,5
Tuloverovelat	13	11,9	2,7
Muut lyhytaikaiset velat		14,5	12,9
		317,1	306,5
Velat yhteensä		748,8	772,1
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		1 186,5	1 173,4

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Määräysvallattomien omistajien osuus	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ
	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muu sijoitettu pääoma	Omat osakkeet	Muuntoerot	Suojausrahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
OMA PÄÄOMA 1.1.2015	15,0	282,0	388,5	0,0	1,4	-3,4	-273,9	409,6	4,0	413,6
Tilikauden voitto/(tappio)	-	-	-	-	-	-	22,4	22,4	0,4	22,8
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-	-	-22,3	3,0	1,0	-18,3	-	-18,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	-	-	-	-0,6	-0,4	-1,0	-	-1,0
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	0,0	0,0	-22,3	2,4	23,0	3,1	0,4	3,5
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-3,1	-	-	-	-3,1	-	-3,1
Pääoman palautus ja osingonjako	-	-12,7	-	-	-	-	-	-12,7	-0,3	-13,0
Henkilöstön optio-ohjelma	-	-	-	-	-	-	0,3	0,3	-	0,3
OMA PÄÄOMA 31.12.2015	15,0	269,3	388,5	-3,1	-20,9	-1,0	-250,6	397,2	4,1	401,3
Tilikauden voitto/(tappio)	-	-	-	-	-	-	43,1	43,1	0,2	43,3
Muut laajan tuloksen erät ennen veroja	-	-	-3,3	-	11,0	0,7	-	8,4	-	8,4
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	0,9	-	-	-0,2	-	0,7	-	0,7
Tilikauden laaja tulos	0,0	0,0	-2,4	0,0	11,0	0,5	43,1	52,2	0,2	52,4
Omien osakkeiden hankinta	-	-15,2	-	-	-	-	-	-15,2	-0,3	-15,5
Pääoman palautus ja osingonjako	-	-	-1,2	-	-	-	-	-1,2	-	-1,2
Henkilöstön optio-ohjelma	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	-	0,7
OMA PÄÄOMA 31.12.2016	15,0	254,1	384,9	-3,1	-9,9	-0,5	-206,8	433,7	4,0	437,7

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liitetieto	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto/(tappio) ennen veroja		59,0	28,0
Oikaisut:			
Poistot	15, 16	55,2	53,6
Nettorahoituskulut		15,9	4,7
Maksetut korot		-11,6	-11,6
Maksetut verot		-1,3	-13,4
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat ennen käyttöpääoman muutosta		117,2	61,3
Käyttöpääoman muutos			
Varaston muutos		-2,8	-3,2
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutokset		-5,6	0,1
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutokset		5,5	-2,7
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat		114,3	55,5
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankituilla rahavaroilla	3	-	-
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	16	-39,2	-39,3
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	15	0,0	-0,5
Investointeihin käytetyt nettorahavarat		-39,2	-39,8
Rahoituksen rahavirrat			
Pääoman palautus ja osingot		-15,5	-13,0
Osakeanti antikuluilla vähennettynä		-	-
Omien osakkeiden hankinta		-	-3,1
Muiden lainojen nostot nostokuluilla vähennettynä		-	61,1
Ahlstromin lainojen takaisinmaksu		-	-
Muiden lainojen takaisinmaksut		-18,4	-39,0
Rahoitukseen käytetyt nettorahavarat		-33,9	6,0
TILIKAUDEN RAHAVIRTA		41,2	21,7
Rahavarat vuoden alussa			
Tilikauden rahavirta		41,2	21,7
Valuuttakurssivoitot/(-tappiot) rahavaroista ja muista rahoitusvaroista		-0,3	-0,7
RAHAVARAT VUODEN LOPUSSA	21	146,0	105,1

Liitetiedot ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Liitetiedot

Liitetieto 1 Keskeiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yleiset tiedot

Yleiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja uudet kirjanpidon säännöt on esitetty alla. Konsernitiilinpäätös 2016 muodostuu emoyrityksen ja kaikkien sen tytäryritysten tilinpäätöksistä, ja ne yhdessä muodostavat konsernin. Samoja laatimisperiaatteita sovelletaan yleensä sekä emoyrityksessä että konsernissa. Liitteessä 31 esitetään emoyritystä koskevat erityiskysymykset. Joissain tapauksissa emoyritys soveltaa konsernissa sovellettavista laatimisperiaatteista poikkeavia periaatteita. Nämä periaatteet on kuvattu kyseisessä liitetiedossa. Hallitus hyväksyi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 15.2.2017 ja se tulee yhtiökokouksen hyväksyttäväksi myöhemmin keväällä 2017.

Yhteenvedo keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Emoyhtiön toimintavaluutta on euro ja konsernitiilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ellei muuta ole mainittu.

Pitkäaikaiset varat ja velat koostuvat määristä, jotka odotetaan realisoidavan tai suoritettavan 12 kuukautta pidemmän ajan kuluttua raportointikauden päättymisestä. Lyhytaikaiset varat ja velat koostuvat määristä, jotka odotetaan realisoidavan tai suoritettavan kahdenkymmenen kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä. Kaikki tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, ja tämän vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu määrä voi poiketa yhteismääränä esitetystä luvusta. Myös kaikkiin prosenttilukuihin saattaa liittyä pyöristyseroja.

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Konsernitiilinpäätös on laadittu kansainvälisten International Accounting Standards Boardin (IASB) julkaisemien tilinpäätöstandardien (IFRS) ja IFRS-tulkintakomitean (IFRIC) julkaisemien tulkintojen mukaisesti siten kuin Euroopan komissio on hyväksynyt ne sovellettavaksi Euroopan Unionissa (EU).

Alla esitettyjä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita on sovellettu johdonmukaisesti emoyrityksen ja tytäryritysten raportoinnissa ja niiden yhdistelyssä konsernitiilinpäätökseen, kuten myös osakkuus- ja yhteisyritysten yhdistelyssä.

Uudet ja uudistetut yhtiön käyttöönottat standardit

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat samat kuin vuosikertomuksessa vuodelta 2015.

Standardit, jotka on julkaistu mutta eivät ole vielä voimassa Euroopan unionissa

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Uusi standardi hyväksyttiin sovellettavaksi EU:ssa vuonna 2016 ja tulee korvaamaan IAS 39:n 1.1.2018 alkaen. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Konserni ei suunnittele aiempaa soveltamista. IFRS 9:n muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista, ja sisältää toteutuneiden tappioiden sijaan odotettuihin luottotappioihin perustuvan arvonalentumismallin, sekä muuttaa suojauslaskennan periaatteita yksinkertaistamalla ja yhdenmukaistamalla niitä konsernin sisäisten riskien hallinnan strategioiden kanssa.

Uusi arvonalentumisten kirjaamiseen liittyvä sääntely perustuu odotettuihin luottotappioihin. Odotettujen luottotappioiden kirjaamisella toteutuneiden luottotappioiden sijaan arvioidaan olevan vain vähäinen vaikutus. Määrällisiä arvioita vaikutuksista ei ole vielä laadittu.

IFRS 9:n käyttöönoton vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen arvioidaan parhaillaan. Määrällisiä vaikutuksia ei ole vielä arvioitu, mutta ne selkiytyvät vuonna 2017 jatkuvan käyttöönottoprojektin

edetessä. Edellä kuvattu arvio vaikutuksista perustuu tällä hetkellä käytössä ja arvioitavissa olevaan informaatioon. Siirtymämenetelmän valinta tehdään kun IFRS 9:n analyysissä saavutetaan vaihe, jossa tarjoaa nykyistä täydellisemmän pohjan valinnalle.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Uusi standardi muuttaa myyntituottojen kirjaamisen periaatteita ja sisältää laajentuneet liitetietovaatimukset liittyen tuottojen laatuun, määrään, kirjaamisajankohtaan sekä tuottojen kirjaamiseen liittyvään epävarmuuteen ja asiakassopimuksista syntyviin rahavirtoihin liittyen. Standardi korvaa IAS 18 Tuotot ja IAS 11 Pitkäaikaishankkeet standardit sekä niihin liittyvät tulkinnat.

Standardissa tunnistetaan kaupalliset asiakassopimukset, joissa tavaroiden/ palveluiden toimittaminen on jaettu yksilöitäviin suoritevelvoitteisiin, jotka kirjataan erikseen. Tietyissä tapauksissa tavarat/ palvelut kytkeytyvät sopimuksen muihin velvoitteisiin, jolloin tavarat/palvelut muodostavat yhteisen velvoitteen.

Verrattuna nykyiseen malliin uusi standardi ei tuo mukanaan mitään muutoksia toimitettavien tavaroiden tunnistamiseen ja kirjanpitokäsittelyyn. Tuotot kirjataan, kun tavaroihin/palveluihin liittyvä määräysvalta on siirretty asiakkaalle.

IFRS 15:n käyttöönoton vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen arvioidaan parhaillaan. Määrällisiä vaikutuksia ei ole vielä arvioitu. Siirtymämenetelmän valinta tehdään kun IFRS 15:n analyysissä saavutetaan vaihe, jossa tarjoaa nykyistä täydellisemmän pohjan valinnalle. Standardilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta myynnin tulouttamiseen Munksjön kaltaisessa toiminnassa, joka on pääosin tavaroiden myyntiä vakiintuneella ja kypsällä liiketoimintamallilla.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Standardi tulee voimaan 1. tammikuuta 2019 ja se korvaa aikaisemman IAS 17 Vuokrasopimukset standardin. Aikaisempi soveltaminen on sallittua. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely pysyy olennaisilta osin muuttumattomana; vuokralle ottajien kirjanpitokäsittely tulee muuttumaan. Uusi standardi esittelee yhden vuokrasopimukseen sovellettavan kirjanpitokäsittelyn mallin, jonka mukaan kaikki vuokrasopimukset tulee kirjata taseeseen oikeutena käyttää hyödykettä ja vuokrasopimusvelkana. Jatkossa ei ole enää eroa tavallisten vuokrasopimusten ja rahoitusleasingisopimusten välillä, kaikki vuokrasopimukset kirjataan taseeseen paitsi lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja arvoltaan vähäiset sopimukset. Malli kuvastaa sitä, että vuokrasopimuksen alkaessa vuokralle ottaja hankkii oikeuden käyttää hyödykettä vuokrakauden ja on velvollinen maksamaan oikeudesta käyttää hyödykettä.

Konserni arvioi IFRS 16:n vaikutuksen ja arvio on, että uusi standardi tulee merkittävästi vaikuttamaan nettovelkaan, poistoihin ja vuokrasopimuksen korkoihin. Munksjö ottaa standardin käyttöön 1. tammikuuta 2019. Siirtymämenetelmää ei ole vielä valittu.

Tilinpäätöksen laadinnassa sovelletut arvostusperiaatteet

Varat ja velat esitetään hankintamenoon, lukuun ottamatta tiettyjä rahoitusvaroja ja velkoja, jotka arvostetaan käypiin arvoihin tai jakotettuun hankintamenoon. Käypiin arvoihin arvostettavat rahoitusvarat ja -velat koostuvat johdannaisinstrumenteista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen Liiketoimet ja tase-erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kurssiin. Toimintavaluutta on sen taloudellisen ympäristön valuutta, jossa konserniin kuuluvat yhtiöt pääasiassa toimivat. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset varat ja velat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja tästä aiheutuvat valuuttakurssierot kirjataan tulosvaikuttei-

Liitetieto 1 jtk

sesti. Ei-monetaariset varat ja velat, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun, muutetaan liiketapahtuman toteutumispäivän kurssiin. Ei-monetaariset käypiin arvoihin arvostettavat varat ja velat muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi käyttämällä käyvän arvon arviointihetken kurssia.

Konserniyritykset

Konsernin esittämismuutosta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan konsernin esittämismuutoksen määräisiksi seuraavasti:

Kunkin konsernitilinpäätöksen yhdisteltävän taseen varat ja velat muunnetaan kyseisen tilinpäätöspäivän kurssiin. Kunkin yhdisteltävän laajan tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan raportointikauden keskikurssiin (tai liiketoimien toteutuspäivän kurssiin, jos keskikurssia käyttämällä ei päästä kohtuullisen lähelle samaa tulosta). Kaikki tästä syntyvät muutokset otetaan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

IFRS-tilinpäätöksen laadinta edellyttää johdolta harkintaa, arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat käytettyihin periaatteisiin ja raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteumat saattavat poiketa käytetyistä arvioista ja oletuksista. Arvioita ja oletuksia tarkastellaan säännöllisesti. Arvioiden muutokset raportoidaan sillä kaudella, jolla ne tehdään. Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut IFRS:n soveltamisessa, joilla on merkittävä vaikutus tilinpäätökseen, ja arviot, jotka saattavat aiheuttaa olennaisia oikaisuja seuraavina tilikausina, on esitetty tarkemmin liitetiedossa 2.

Toimintasegmentit

Munksjön liiketoiminnot ovat jaettu toimintasegmentteihin perustuen siihen, mitä toimintoja ylin operatiivinen päätöksen tekijä seuraa, ts. johdon lähestymistavan mukaisesti. Konsernin liiketoiminnot ovat organisoitu niin, että ylin johtoryhmä seuraa konsernin eri tuoteryhmien voittoa tai tappiota ja liiketulosprosenttia. Jokainen toimintasegmentti raportoi ylimmälle johtoryhmälle säännöllisesti toiminnan tuloksista ja resurssitarpeista. Konsernin toimintasegmentit muodostuvat tuoteryhmien perusteella, koska ylin johtoryhmä seuraa tulosta ja päättää resurssien allokoinnista eri tuoteryhmille konsernin tuotannon ja myynnin perusteella. Munksjön toimintasegmentit ovat määritetty IFRS 8:n mukaisesti ja ne käsittävät seuraavat liiketoiminta-alueet: Decor, Release Liner, Industrial Applications sekä Graphics and Packing. Konsernin kohdistamattomat kulut ja eliminoinnit on raportoitu erikseen kohdassa Muut.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen**Tytäryritykset**

Tytäryrityksiä ovat sellaiset yritykset, joissa Munksjö Oyj:llä on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, kun se olemassa osallisena siinä altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa.

Tytäryritysten hankinnat käsitellään hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike koostuu annettujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvästä arvoista hankintapäivänä. Hankinnasta välittömästi aiheutuneet menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan niiden syntyhetkellä. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin määräysvallattomien omistajien osuuksien määrästä riippumatta.

Liikearvona kirjataan määrä, jolla luovutettu vastike ylittää konsernin hankinnan osuuden yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän arvon. Jos vastike on pienempi kuin hankitun tytäryrityksen varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käypä arvo, erotus kirjataan heti tuloslaskelmaan. Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, tase-erät sekä realisoitumatomat tuotot ja kulut eliminoidaan. Tytäryritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jolloin konserni saa niihin määräysvallan, ja yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet

Raportoidessaan liiketoimia määräysvallattomien omistajien kanssa konserni soveltaa samoja periaatteita kuin liiketoimiin konsernin emoyhtiön oman pääoman omistajien kanssa. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuvat osakkeiden myynnit ja ostot, jotka synnyttävät myyntivoittoa tai -tappiota, esitetään omassa pääomassa. Liiketoimet omistajien kanssa raportoidaan oman pääoman sisäisinä tapahtumina.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietyksiä ovat yritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa yrityksen talouden ja toiminnan periaatteiden suhteen. Yleensä tämä perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa 20–50 % äänivallasta. Osakkuusyrietyksiin tehdyt sijoitukset käsitellään konsernitilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä siitä päivästä lukien, jolloin konserni saa niihin huomattavan vaikutusvallan.

Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa osakkuusyrietyksestä omistetun osuuden arvo konsernitilinpäätöksessä vastaa konsernin osuutta osakkuusyrietyksen omasta pääomasta ja sisältää liikearvon, joka kirjataan sinä hetkenä, kun huomattava vaikutusvalta tai yhteinen määräysvalta syntyy. Konsernin laajassa tuloslaskelmassa 'Osuus osakkuusyrietyksen voitosta' sisältää konsernin osuuden osakkuusyrietyksen tuloksesta verojen jälkeen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista on suurempi kuin sen osuus osakkuusyrietyksestä, osuuden arvo vähennetään nollassa suuruiseksi. Lisätappioita ei kirjata, ellei konserni ole sitoutunut kattamaan osakkuusyrietyksen tappioita.

Pääomaosuusmenetelmää sovelletaan siihen saakka, kunnes huomattava vaikutusvalta päättyy.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestelyihin sovelletaan IFRS 11:tä. IFRS 11 -standardin mukaan yhteisjärjestelyihin tehdyt sijoitukset luokitellaan joko yhteisiksi toiminnoiksi tai yhteisyrietyksiksi sen mukaan, mitkä ovat kunkin sijoittajan sopimusperusteiset oikeudet ja velvoitteet. Yhteisyrietyksessä omistajilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen ja tästä syytä järjestelyt yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernissa on yksi yhteisjärjestely, joka on määritelty yhteisyrietykseksi. Yhteisissä toiminnoissa osapuolilla on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita. Tällöin osapuoli kirjaa osuutensa järjestelyn varoista, veloista, tuotoista ja kustannuksista. Konserni kirjaa osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista sopimusperusteisten oikeuksiensa ja velvoitteidensa perusteella.

Konserniyhdistelyssä eliminoidavat liiketoimet

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa konserniyritysten väliset saamiset ja velat sekä tuotot ja kulut sekä konserniyritysten välisistä liiketapahtumista aiheutuneet realisoitumattomat voitot tai tappiot eliminoidaan kokonaisuudessaan.

Liitetieto 1 jtk

Osakkuusyritysten ja yhteisten toimintojen kanssa toteutuvista liiketoimista syntyvistä realisoitumattomista voitoista eliminoidaan konsernin osuutta vastaava määrä. Realisoitumattomat tappiot eliminoidaan vastaavasti, mutta vain siinä tapauksessa, ettei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvon alentumisesta.

Tuotot

Liikevaihto määritetään konsernin liiketoiminnassa tapahtuva tavaroiden ja palveluiden myynnistä saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Tilinpäätöksessä esitettävästä liikevaihdosta on vähennetty arvonnäköistä, palautukset, alennukset ja konserniyhtiöiden välinen myynti.

Tuotot kirjataan, kun ne ovat luotettavasti määritettävissä, kun vastaisen taloudellisen hyödyn saaminen on todennäköistä ja kun tiedet edellytykset ovat täyttyneet konsernin eri toiminnossa jäljempänä kuvatulla tavalla. Arviot perustuvat konsernin aiemman kokemukseen, ja niissä otetaan huomioon asiakastyypit, liiketapahtuman tyyppi ja kunkin järjestelyn erityispiirteet.

Tavaroiden myynti

Munksjön liikevaihto koostuu pääosin valmistettujen tuotteiden myynnistä. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan, kun tavaroihin liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Konserni soveltaa Incoterms 2010 -toimituslausekkeita.

Tärkeimpiä käytettyjä incoterms-toimituslausekkeita ovat;

- "Ex-works", jonka mukaan myynti toteutuu, kun tuotteet lähtevät tehtaalta tai varastosta, sillä Munksjön vastuu päättyy tässä kohdassa.
- "C"-lausekkeet, joiden mukaan myynti toteutuu, kun tuotteet on luovutettu kuljetusyhtiölle, jonka kanssa Munksjöllä on sopimus, koska ostaja vastaa tuotteista siitä eteenpäin.
- "D"-lausekkeet, joiden mukaan myynti toteutuu, kun tuotteet on toimitettu ostajalle, koska Munksjö vastaa tuotteista siihen asti, kunnes ostaja on vastaanottanut ne omilla tiloissaan.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset kirjataan konsernin taseeseen tuloennakoksi, kun avustuksen saaminen ja kaikkien siihen liittyvien ehtojen täyttyminen on kohtuullisen varmaa. Menoihin liittyvät avustukset kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan johdonmukaisesti ja samalla periaatteella kuin menot, joita avustusten on tarkoitus kattaa. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät julkiset avustukset vähentävät hyödykkeen kokonaishankintamenoa.

Vuokrasopimukset**Muut vuokrasopimukset**

Vuokrasopimukset, joiden mukaan vuokralle antaja pitää itsellään merkittävän osan omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut (vähennettyinä vuokralle antajalta mahdollisesti saaduilla kannustimilla) kirjataan kuluksi konsernin tuloslaskelmaan tasaeränä vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitusleasingopimukset

Tiettyjä aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä on otettu vuokralle. Käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joiden mukaan konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingopimuksiksi. Rahoitusleasingopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet merkitään vuokra-ajan alkaessa taseeseen vuokrauskohteen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on pienempi. Maksusuoritukset jaetaan velan

vähennykseen ja rahoitusmenoon. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät taseessa rahoitusmenoilla vähennettyinä pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin. Korkokulu merkitään konsernin laajaan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingopimuksilla vuokralle otetuista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään sellaisien poistot omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot koostuvat jaksotettuun hankintameno arvoistettavien rahoitusinstrumenttien korkotuloista sekä koronvaihtosopimuksista syntyneistä voitoista. Rahoituskulut koostuvat lainojen korkokuluista, varausten diskonttaukseen liittyvästä korosta sekä koronvaihtosopimuksista aiheutuvista tappioista.

Kaikki vieraan pääoman menot esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa efektiivisen koron menetelmällä määritettynä. Vieraan pääoman menoja ei kirjata laajaan tuloslaskelmaan siltä osin kuin ne välittömästi johtuvat sellaisten omaisuuserien hankinnasta, rakentamisesta tai valmistamisesta, joiden valmiiksi saattaminen niille aiottua käyttöä tai myyntiä varten vaatii huomattavan pitkän ajan, jolloin korkomenot sisällytetään omaisuuserien hankintameno.

Saamisten korkotuotot ja velkojen korkokulut määritetään efektiivisen koron menetelmällä. Korkokuluihin on sisällytetty myös transaktiomenot, jotka jaksotetaan lainaajalle.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Verokulu sisältää sekä kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron että laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin.

Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero on vero, joka tulee maksettavaksi tai palautettavaksi kyseistä tilikautta koskien, ja se määritetään verokannalla, josta on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä. Se sisältää myös aikaisempien kausien verotettavaan tuloon tehtävät oikaisut.

Laskennallinen vero määritetään velkamenetelmää käyttäen varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista. Väliaikaisista eroista ei kirjata laskennallista veroa, jos ne aiheutuvat liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta tai varojen ja velkojen alkuperäisestä kirjaamisesta liiketoimista, joka ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä toteutumishetkellään vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Laskennallista veroa ei kirjata, jos väliaikaiset erot liittyvät tytä- tai osakkuusyrityksiin tehtyihin sijoituksiin, eikä niiden odoteta purkautuvan ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot määritetään sillä perusteella, kuinka omaisuuserien tai velkojen kirjanpitoarvoja vastaava määrä odotetaan realisoitavan tai suoritettavan. Laskennallista veroa määritettäessä käytetään verokantoja, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä.

Verotuksessa vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja tulevaisuudessa vähennettävistä tappioista kirjataan laskennallista verosaamista vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että ne pystytään hyödyntämään. Laskennalliset verosaamiset kirjataan pois taseesta, kun niiden hyödyntäminen katsotaan epätodennäköiseksi. Maksettavista osingoista mahdollisesti aiheutuva tulovero kirjataan samalla, kun osinko kirjataan velaksi.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun kauden verotettavaan tuloon perustuvien verosaamisten ja -velkojen vähentämiseen toisistaan on lakiin perustuva oikeus, sekä silloin, kun ne liittyvät saman veronsaajan perimiin

Liitetieto 1 jtk

veroihin ja joko liittyvät samoihin verotuskohteisiin tai, siinä tapauksessa, että ne liittyvät eri kohteisiin, saamiset ja velat on tarkoitettu suorittaa nettoperusteisesti.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumentti on mikä tahansa sopimus, joka synnyttää yhdelle yhteisölle rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja samalla toiselle yhteisölle rahoitusvelan tai oman pääoman ehtoisen instrumentin.

Rahoitusinstrumenttien netottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä vain, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisenä tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suoritetaan samanaikaisesti. Toisistaan vähennetyt erät eivät ole määrältään merkittäviä.

Rahoitusvarat

Luokittelu ja arvostaminen

IFRS:n mukaan rahoitusvarat on luokiteltava alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, lainat ja muut saamiset, eräpäivään saakka pidettävät, myytävissä olevat tai johdannaiset, jotka on määritetty suojausinstrumenteiksi ja ovat siinä tehokkaita. Konsernilla ei tällä hetkellä ole rahoitusvaroja, jotka olisi luokiteltu eräpäivään saakka pidettäväksi, myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Lainat ja muut saamiset

Lainasaamiset ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluttomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Nämä varat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin jaksotettuun hankintamenuon, joka lasketaan käyttäen hankinta-ajankohtana määritettyä efektiivistä korkoa. Myyntisaamiset arvostetaan määrään, joka niistä arvioidaan saatavan, ts. vähennettyinä epävarmoja saamisia koskevalla vähennyserällä.

Rahat ja muut rahavarat muodostuvat käteisvaroista ja lyhytaikaisista sijoituksista, joiden juoksu-aika on kolme kuukautta tai vähemmän. Konsernin rahavirtalaskelman rahavarat muodostuvat käteisvaroista ja lyhytaikaisista sijoituksista, joista on vähennetty luotolliset tilit.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo saattaa olla alentunut. Objektiivista näyttöä ovat todettavissa olevat tapahtumat, joilla on epäsuotuisa vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tuleviin rahavirtoihin. Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista lainoista ja saamisista kerryttävissä oleva rahamäärä määritetään vastaisten rahavirtojen nykyarvona, jossa diskonttaus korkona on käytetty omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä määritettyä efektiivistä korkoa. Arvonalentumistappio kirjataan kuluksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Taseesta poiskirjaaminen

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta kun oikeudet rahoitusvarojen rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle.

Rahoitusvelat

IFRS:n mukaan rahoitusvelat on luokiteltava joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi, lainoiksi, muiksi rahoitusveloiksi

tai johdannaisiksi, jotka on määritetty suojausinstrumenteiksi ja ovat siinä tehokkaita. Kaikki rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon, lainat ja muut rahoitusvelat transaktiomenoilla vähennettyinä. Konsernin rahoitusvelat sisältävät ostovelat ja muut velat, lainat ja johdannaissopimukset.

Lainat

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen korolliset velat kirjataan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Yksityiskohtaiset tiedot konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen ryhmittelystä esitetään liitetiedossa 23 Rahoitusvarat ja -velat.

Johdannaiset ja suojauslaskenta

Konsernin johdannaisinstrumentit on hankittu tarkoituksena suojaautua korkojen ja valuuttakurssien muutoksilta sekä sähkö- ja selluloosan hinnanmuutoksilta. Jotta IAS 39:n mukaiset suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttyisivät, tarvitaan selkeä suojaussuhde. Konserni määrittää ja dokumentoi asianmukaisesti suojaussuhteet, joihin halutaan soveltaa suojauslaskentaa, samoin kuin riskienhallinnan tavoitteet ja suojausstrategiat. Lisäksi dokumentoidaan tapa, jolla arvioidaan, kuinka tehokkaasti suojausinstrumenttien käypien arvojen muutokset kumoavat suojattavasta riskistä johtuvat suojauskohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojauslaskentaa varten suojaukset jaetaan seuraaviin ryhmiin: käyvän arvon suojaukset, rahavirtojen suojaukset ja ulkomaiseen yksikköön tehtyjen nettosijoitusten suojaukset. Konsernilla ei ole käyvän arvon suojauksia eikä nettosijoituksen suojauksia.

Kaikki rahoitusriskien hallinnassa käytettävät johdannaiset täyttävät suojauslaskennan soveltamisedellytykset, ja ne käsitellään kirjanpidossa seuraavalla tavalla. Rahavirran suojausiksi määritettyjen ehdot täyttävien johdannaisten käypien arvojen muutoksen tehokas osuus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojausrahastoon. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi tulovaikutteisesti. Omaan pääomaan kertyneet määrät siirretään tulosvaikutteisiksi sillä kaudella, jolla suojauskohde vaikuttaa tulokseen. Jos suojausinstrumentti lakkaa olemasta voimassa tai myydään tai jos suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamiskriteerejä, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio siirretään tulokseen silloin, kun ennakoitu liiketoimi kirjataan tulosvaikutteisesti. Jos ennakoitujen liiketoimien ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa oleva voitto tai tappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Konserni käyttää valuuttatermiinejä suojaautukseen ennakoituihin liiketoimiin liittyvältä valuuttakurssiriskiltä, koronvaihtosopimuksia suojataukseen vaihtuvakorkoisia lainoja ja hyödyketermiinejä suojaautukseen sähkö- ja selluloosan hintojen muutoksilta.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Omistettujen omaisuuserät

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla kertyneillä arvonalentumisilla. Hankintamenu sisältää ostohinnan sekä menot, jotka välittömästi johtuvat omaisuuserän saattamisesta sellaiseen sijaintipaikkaan ja kuntoon, että se pystyy toimimaan tarkoitettulla tavalla. Esimerkkejä tällaisista välittömistä menoista ovat toimitus- ja käsittelymenot, asentamisesta johtuvat menot, kiinteistörekisteritodistukset sekä konsultointipalveluista ja oikeudellisista palveluista johtuvat menot. Lainojen korkomenot aktivoidaan, jos lainat välittömästi kohdistuvat sellaisten omaisuuserien hankkimiseen, rakentamiseen tai valmistamiseen, joiden valmiiksi saattaminen vaatii huomattavan pitkän ajan.

Itse valmistettujen käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenu sisältää materiaali- ja työsuhde-etuuksista johtuvat

Liitetieto 1 jtk

menot sekä muut välittömästi kyseisestä hyödykkeestä johtuvat valmistusmenot samoin kuin arvioidut menot omaisuuserän purkamisesta ja poistamisesta ja sen sijaintipaikan palauttamisesta entiseen tilaansa. Jos aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen eri osilla on erilaiset taloudelliset vaikutusajat, niitä käsitellään erikseen. Hyödykkeen kirjanpitoarvo kirjataan pois konsernin taseesta, jos hyödyke romutetaan tai myydään tai jos sen käytöstä, romuttamisesta tai myynnistä ei odoteta koituvan taloudellista hyötyä tulevaisuudessa.

Omaisuuserän myynnistä tai romutuksesta syntyvät voitot tai tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, josta vähennetään välittömät myyntimenot. Voitot ja tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin. Omaisuuserien arvon alentumiseen sovellettavat periaatteet esitetään jäljempänä.

Vuokralle otetut omaisuuserät

Rahoitusleasingosopimuksella vuokralle otetut omaisuuserät merkitään konsernitaseeseen alun perin määrään, joka vastaa vuokratun hyödykkeen käypää arvoa tai vähimmäisvuokrien nykyarvoa sopimuksen alkamisajankohtana sen mukaan, kumpi niistä on pienempi.

Tulevaisuudessa maksettavia vuokria koskevat velvoitteet merkitään taseeseen lyhyt- ja pitkäaikaisiksi korollisiksi veloiksi.

Myöhemmin syntyvät menot

Myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain, jos on todennäköistä, että omaisuuserään liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja menot ovat luotettavasti määritettävissä. Kaikki muut myöhemmin syntyvät menot kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat. Myöhemmin syntyvä meno lisätään hankintamenoon, jos ne liittyvät yksilöitävissä olevien komponenttien tai niiden osien korvaamiseen uusilla. Uusilla korvattujen komponenttien tai niiden osien mahdollisesti poistamatta oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta korvaamisen yhteydessä. Huoltomenot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Paperitehtailla toteutetaan säännöllisesti huoltoseisokkeja. Tällöin suoritettavia merkittäviä huoltotoimenpiteitä käsitellään hyödykkeiden erillisinä komponentteina. Niistä tehdään poistot seuraavaan huoltoseisokkiin mennessä, yleensä 12–18 kuukauden aikana.

Poistoperiaatteet

Hyödykkeistä kirjataan tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Konserni noudattaa komponentteihin perustuva menettelyä, jonka mukaan poisto perustuu kunkin komponentin taloudelliseen vaikutusaikaan. Käytettävät poistoajat ovat seuraavat:

Teollisuusrakennukset	20 vuotta
Toimistorakennukset	30–50 vuotta
Maanparannukset	20 vuotta
Sellun- ja paperinvalmistukseen käytettävät koneet ja laitteet	10–30 vuotta
Muut koneet ja laitteet	10 vuotta
Ajoneuvot, tarvikkeet ja komponentit	2–5 vuotta

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan vuosittain.

Aineettomat hyödykkeet**Liikearvo**

Liikearvo esitetään hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla kertyneillä arvonalentumisilla. Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa

tuottaville yksiköille ja se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta (ks. jäljempänä kohta Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja osakkuusyrittösuuksien arvon alentuminen). Osakkuusyrittösten hankinnasta syntyvä liikearvo on sisällytetty niiden kirjanpitoarvoon.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Munksjö kehittää tuotteita ja prosesseja keskittymällä lähinnä täyttämään asiakkaiden vaatimuksia tuotteiden ominaisuuksien ja mukauttamisen suhteen. Toiminta jakautuu tutkimusvaiheeseen ja kehittämisvaiheeseen. Tutkimusvaiheeseen kuuluvat menot liittyvät esimerkiksi uuden tiedon hankkimiseen sekä vaihtoehtoisten paperilaatujen ja tuotantoprosessien arvioimiseen ja etsimiseen. Tutkimusvaiheen menot kirjataan välittömästi kuluiksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Silloin kun tutkimustuloksia tai muuta tietoa sovelletaan uusien tai entistä parempien prosessien aikaansaamiseksi, tuotekehitysmenot esitetään varoina konsernitaseessa, jos tuote tai prosessi on teknisesti ja kaupallisesti hyödynnettävissä ja konsernilla on riittävästi resursseja saattaakseen kehittämistyön loppuun ja sen jälkeen käyttääkseen aineetonta hyödykettä tai myydäkseen sen. Kirjanpitoarvo sisältää materiaalimenot, välittömät palkkamenot sekä omaisuuserälle kohdistettavissa olevat muut välittömät menot. Muut kehittämismenot kirjataan niiden syntymishetkellä kuluiksi konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Tietokoneohjelmistot

Tietokoneohjelmistojen kehittämisestä ja ylläpidosta johtuvat menot kirjataan kuluiksi niiden toteutuessa. Menot, jotka välittömästi johtuvat yksilöitävissä olevien ja ainutlaatuisten konsernin määräysvallassa olevien ohjelmistotuotteiden kehittämisestä ja joista odotetaan saatavan hyötyä kauemmin kuin yhden vuoden ajan, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi.

Sähkösertifikaatit

Sähkösertifikaatteja myönnetään, kun sähköä tuotetaan uusiutuvista energialähteistä. Ne arvostetaan arvioituun käypään arvoon ja kirjataan siirtosaamiseksi. Vastaava tulo kirjataan sähkökulujen oikaisuksi liikevoittoon tai liiketappioon vaikuttavana eränä, ja sertifikaatti kirjataan pois taseesta seuraavan kuukauden aikana.

Päästöoikeudet

Munksjölle on myönnetty hiilidioksidin päästöoikeuksia EU:n päästöoikeusjärjestelmän mukaisesti. Päästöoikeudet kirjataan alun perin käypään arvoon, kun konsernin saa määräysvallan. Päästöoikeudet arvostetaan myöhemmin hankintamenoon FIFO-menetelmää käyttäen. Päästöihin liittyvät velvoitteet arvostetaan päästöoikeuksien kirjanpitoarvoon. Mikäli päästöoikeuksia ei ole riittävästi, velvoite arvostetaan käypään arvoon. Konserni esittää päästöoikeudet ja velvoitteet nettoperusteisesti.

Aineettomien hyödykkeiden poistoperiaatteet

Poistot jaksotetaan omaisuuserän arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle.

Liikearvo ja muut taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamatomat aineelliset hyödykkeet samoin kuin hyödykkeet, jotka eivät vielä ole valmiita käytettäväksi, testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä siitä, että kyseisen omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajallinen, tehdään poistot siitä alkaen, kun ne ovat valmiita käytettäväksi.

Aktivoitujen kehittämismenojen ja tietokoneohjelmistojen arvioitu taloudellinen vaikutusaika on 3–7 vuotta. Taloudelliset vaikutusajat arvioidaan uudelleen vähintään kerran vuodessa.

Liitetieto 1 jtk

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajalliset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet testataan arvonalentumisen varalta, jos on viitteitä siitä, että niiden arvo saattaa olla alentunut. Jos arvonalentumistestauksen tarpeellisuudesta on viitteitä, omaisuuserälle lasketaan kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään vuosittain, kun kyseessä ovat liikearvo ja muut taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet ja hyödykkeet, jotka eivät vielä ole valmiita käytettäviksi.

Jos yksittäiselle omaisuuserälle ei pystytä toteamaan riippumattomia rahavirtoja eikä kerrytettävissä olevana rahamääränä ole mahdollista käyttää sen käypää arvoa vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla, omaisuuserät ryhmitellään alimmalle tasolle, jolla on mahdollista määritellä pitkälti riippumattomat rahavirrat – tästä käytetään nimitystä rahavirtaa tuottava yksikkö.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön (tai yksikköjen ryhmän) kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan kuluksi konsernin laajan tuloslaskelmaan. Rahavirtaa tuottavalle yksikölle (tai yksikköjen ryhmälle) määritetty arvonalentuminen kohdistetaan ensiksi liikearvoon. Sen jälkeen se kohdistetaan kaikkiin yksikköön (tai yksikkö- jen ryhmään) kuuluihin omaisuuseriin tasasuhteisesti.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, jossa otetaan huomioon riskiton korko ja kyseiseen omaisuuserään liittyvät erityiset riskit.

Arvonalentumisten peruutukset

Omaisuuserien arvonalentumiset peruutetaan, jos on viitteitä siitä, ettei arvonalentuminen enää ole tarpeen ja kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä oletuksissa on tapahtunut muutos. Liikearvosta kirjattua arvonalentumista ei kuitenkaan koskaan peruuteta. Peruutusta kirjataan vain sen verran, ettei omaisuuserän kirjanpitoarvo ylitä määrää, joka sillä olisi ollut poistot huomioon otettuna, ellei arvonalentumista olisi kirjattu.

Arvonalentumiset, jotka on kirjattu sijoituksista, eräpäivään asti pidettävistä lainoista taikka lainasaamisista tai myyntisaamisista, peruutetaan, mikäli kerrytettävissä oleva rahamäärä on myöhemmin lisääntynyt ja lisäys on objektiivisesti yhdistettävissä tapahtumaan, joka on toteutunut arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Se sisältää menot, jotka johtuvat vaihto-omaisuuden hankkimisesta sekä sen saattamisesta senhetkiseen sijaintipaikkaan ja kuntoon. Valmistettujen tuotteiden ja keskeneräisen vaihto-omaisuuden hankintameno sisältää myös kohtuullisen osuuden välillisistä valmistusmenoista normaalin toiminta-asteen perusteella. Nettorealisointiarvo tarkoittaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty odotettavissa olevat myynnistä aiheutuvat menot.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla yhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto tai tappio tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa on otettu huomioon omana pääomana suoritettavien osakeperusteisten maksujen laimentava vaikutus.

Työsuhde-etuudet Eläkeveloitteet

Konserniin kuuluvilla yhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä. Yleensä järjestelyt rahoitetaan suorittamalla maksuja vakuutusyhtiölle tai erillisiin yksityisesti hallinnoitaviin rahastoihin, ja maksut perustuvat säännöllisesti tehtäviin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Konsernilla on sekä etuuspohjaisia että maksupohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan suoritetaan kiinteitä maksuja erilliselle yhteisölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, jos tällä juridisella yhteisöllä ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen tai aiempien tilikauden työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille.

Etuuspohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, joka ei ole maksupohjainen. Sen tunnusomainen piirre on, että järjestelyssä määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkeelle jäädessään. Yleensä etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä kuten iästä, työssäoloajasta ja palkasta.

Etuuspohjaisista järjestelyistä merkitään konsernitaseeseen velka, joka vastaa etuuspohjaisen veloitteen nykyarvoa tilikauden lopussa vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla. Riippumattomat vakuutusmatemaattiset määrittävät etuuspohjaisen veloitteen vuosittain, ja sen määrittämisessä sovelletaan ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjojen markkinatuottoa. Kyseiset joukkovelkakirjat ovat sen valuutan määräisiä, jossa etuudet tullaan maksamaan, ja juoksuajaltaan verrattavissa eläkeveloitteeseen. Jos tällaisille joukkovelkakirjoille ei ole toimivia markkinoita, käytetään juoksuajaltaan vastaavien valtion joukkolainojen markkinakorkoa.

Ruotsissa toimivien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt on hoidettu vakuutusperusteisesti Alecta-yhtiössä. Käytettävissä ei ole ollut riittävästi tietoa, jotta tähän usean työnantajan järjestelyyn voitaisiin soveltaa etuuspohjaista laskentaa, minkä vuoksi sitä on käsitelty ikään kuin se olisi maksupohjainen.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jolla ne syntyvät.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, ellei eläkejärjestelyn muutoksen ehtona ole työntekijöiden työsuhteen jatkuminen ennalta määritetyn ajan. Siinä tapauksessa aiempana työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan tasasuuruusina erinä oikeuden syntymisajan jaksolle. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimuksen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuveloitteita. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritetut maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Työsuhteen päättämisen yhteydessä suoritettavista korvauksista johtuva kulu kirjataan vain, jos yhtiö on todistettavasti sitoutunut päättämään työsuhteen ennenaikaisesti ja tämä perustuu asianmukaiseen ja yksityiskohtaiseen suunnitelmaan, josta ei ole realistista mahdollisuutta perääntyä. Jos korvaus maksetaan vapaaehtoisista irtisanoutumista koskevana kannustimena, kulu kirjataan, jos tarjouksen hyväksyminen on todennäköistä ja sen hyväksymien työntekijöiden lukumäärä on luotettavasti arvioitavissa.

Liitetieto 1 jtk

Osakeperusteiset maksut

Konsernin henkilöstön palkitsemiseen käytetään osakeperusteisia maksuja, jolloin työtä suoritetaan oman pääoman ehtoisia instrumentteja vastaan (omana pääomana maksettavat liiketoimet). Omana pääomana maksettavista liiketoimista aiheutuva meno määritetään käyvän arvon perusteella oikeuden myöntämispäivänä, ja sen määrittämiseen käytetään asianmukaista arvostusmallia liitetiedossa 9 kuvatulla tavalla. Tämä meno kirjataan kuluksi ”Henkilöstökuluihin” sinä ajanjaksona, jona tulosta ja työsuoritusta koskeva ehdot täyttyvät, ja vastaava lisäys kirjataan omaan pääomaan sisältyviin kertyneisiin voittovaroihin. Kertyneet kulut, jotka on kirjattu omana pääomana maksettavista liiketoimista kuhunkin raportointipäivään mennessä oikeuden syntymisajanjakson kuluessa, kuvastavat sitä, kuinka suuri osa oikeuden syntymisajanjaksosta on kulunut ja mikä on konsernin paras arvio niiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien määrästä, joihin lopulta syntyy oikeus ottaen huomioon tulokseen ja työsuoritukseen perustuvat ehdot (ks. liitetieto 9). Tuloslaskelmaan kirjattu määrä vastaa kertyneiden kulujen muuosta kauden alun ja lopun välillä.

Osakeperusteisten maksujen yhteydessä suoritettavat henkilöiden tuloverot käsitellään käteisvaroina maksettavina liiketoimina, ja ne kirjataan alun perin käypään arvoon myöntämispäivänä. Käypä arvo kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa, ja samalla kirjataan vastaava velka. Velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä, ja muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Sosiaaliturvamaksut määritetään alun perin käyvän arvon perusteella ja jaksotetaan oikeuden syntymisajanjaksolle. Velka arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä käypään arvoon.

Varaukset

Varaus kirjataan konsernitaseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, velvoitteen täyttämisen odotetaan johtavan taloudellista hyötyä ilmentävien voimavarojen siirtymiseen pois yhteisöstä. Maksettava määrä tulee myös olla luotettavasti arvioitavissa. Varaukset arvostetaan velvoitteen täyttämiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Varaukset liittyvät pääasiassa uudelleenjärjestelyihin ja ympäristövelvoitteisiin. Varaus poikkeaa muista veloista siten, että maksun toteutumisen ajankohdasta tai sen määrään liittyy epävarmuutta. Varauksena kirjattava määrä perustuu raportointipäivän parhaaseen arvioon menoista, jotka syntyvät velvoitteen täyttämisestä.

Takuuvaraus

Takuuvaraus kirjataan silloin, kun takuuehdon sisältävä tuote tai palvelu myydään. Varaus perustuu aikaisempaan kokemukseen takuumenojen toteutumisesta ja sekä kokonaisarvioon mahdollisista lopputulemista suhteutettuna niiden todennäköisyyteen.

Uudelleenjärjestelyvaraus

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen ja asianmukaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja on joko aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Tulevista liiketoiminnan tappioista ei kirjata varauksia.

Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Ehdollinen velka syntyy myös, kun on olemassa velvoite, jota ei voi kirjata velaksi tai varaukseksi, koska taloudellista hyötyä ilmentävien voimavarojen siirtyminen pois yrityksestä on epätodennäköistä.

Liitetieto 2 Harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot

Yhtiön johdon mukaan seuraavat arviot ja oletukset ovat kriittisiä tilinpäätöksessä esitettyihin eriin liittyen. On olemassa riski, että tulevaisuuden tapahtumat ja uusi informaatio vaikuttavat näiden arvioiden ja oletusten perusteisiin.

Liikearvo

Munksjö suorittaa vuosittain liikearvon arvonalentumistestauksen. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka ovat vastaavat kuin konsernin toimintasegmentit.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden käyttöarvo on määritetty konsernin olemassa olevien suunnitelmien perusteella. Suunnitelmat perustuvat markkinaoletuksiin ja kattavat olemassa olevien toimintojen tulevat rahavirrat, jotka on diskontattu käyttäen pääoman painotettua keskimääräistä kustannusta (WACC). Tarvetta arvonalentumiskirjaukselle ei ole syntynyt. Tarkemmat erittelyt koskien konsernin liikearvoa on esitetty liitetiedossa 15.

Aineelliset ja muut aineettomat hyödykkeet

Konsernin aineellisten ja muiden aineettomien hyödykkeiden arvot on esitetty liitetietiedoissa 15 ja 16. Omaisuuserät testaan mahdollisen arvonalentumisen varalta milloin on havaittavissa viitteitä arvonalentumisesta. Näiden omaisuuserien kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu markkinaoletuksiin ja johdon arvioihin tulevista rahavirroista. Muutokset oletuksissa ja tiettyjen tuottotavoitteiden saavuttamatta jääminen saattavat johtaa arvonalentumisen kirjaamiseen.

Ympäristö

Monissa maissa viranomaiset ottavat ympäristölainsäädäntöön perustuen esille asioita lopetettavien toimintojen maanperäntutkimuksiin ja mahdollisiin ennalleensaattamisiin liittyen. Vastuu ennalleensaattamisesta ratkaistaan tapauskohtaisesti asianmukaiseen arviointiin pohjautuen.

Lopetettujen toimintojen ympäristökustannuksiin liittyvät varaukset perustuvat oletuksiin tulevista ennalleensaattamiskustannuksista. Oletuksissa tai lainsäädännössä tapahtuvien muutosten seurauksena voi aiheutua lisämenoja. Tarkemmat tiedot koskien ympäristölainsäädäntöä on esitetty liitetiedossa 25.

Eläkkeet

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvät kustannukset ja eläkevelvoitteiden arvot perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat diskonttauskorkoa, järjestelyn varojen odotettua tuottoa, palkkojen nousua ja inflaatiota koskeviin sekä väestötilastollisiin oletuksiin. Näissä oletuksissa tapahtuvat muutokset aiheuttavat vaihtelua eläkevelvoitteeseen.

Konsernin eläkevelvoitteiden ja järjestelyyn kuuluvien varojen erittelyt on esitetty liitetiedossa 10.

Tuloverot

Laskennalliset verot on kirjattu omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista. Oletuksia ja arvioita on tehty määrittäessä eri omaisuuserien ja velkojen arvoja ja liittyen tulevaisuudessa syntyvään verotettavaan tuloon siinä tapauksessa, että laskennallisten verosaamisten hyödyntäminen riippuu tästä.

Konsernilla on veroriskipositio, joka johtuu mahdollisista muutoksista verolaeissa tai -säädöksissä tai aiheutuu meneillään olevista ja tulevista verotarkastuksista tai vaateista. Perustuen tämän hetkisen arvioon mitään varausta ei ole kirjattu. Konsernin laskennallisten verojen tarkempi erittely on esitetty liitetiedossa 13.

Liitetieto 3 Liiketoimintojen yhdistäminen

Munksjö Oyj:n ("Munksjö") ja Ahlstrom Oyj:n ("Ahlstrom") hallitukset ovat sopineet näiden kahden yhtiön yhdistämisestä osakeyhtiölain mukaisella absorptiosulautumisella, jossa Ahlstrom sulautuisi Munksjöhön siten, että kaikki Ahlstromin varat ja velat siirtyisivät selvitysmenettelyttä Munksjölle 7.11.2016. Ylimääräiset yhtiökokoukset päättivät hyväksyä Ahlstromin ja Munksjön liiketoimintojen yhdistämisen osakeyhtiölain mukaisella absorptiosulautumisella siten että Ahlstrom sulautuu Munksjöhön sekä päättivät samalla hyväksyä sulautumissuunnitelman. Yhdistymisen toteuttaminen edellyttää vielä muun muassa yhdistymisen hyväksymistä kilpailuviranomaisten taholta. Sulautumisen odotetaan olevan rekisteröity vuoden 2017 toisen vuosineljänneksen alussa.

Yhdistymisessä muodostuu yksi maailman johtavista toimijoista kestävän kehityksen mukaisissa ja innovatiivisissa kuitupohjaisissa ratkaisuisa. Yhtiöiden alustava yhdistetty vuotuinen liikevaihto on noin 2,2 miljardia euroa ja oikaistu käyttökate 249 miljoonaa euroa. Yhdistyneellä yhtiöllä on noin 6 200 työntekijää sekä tuotantoa 14 maassa. Yhdistymisen odotetaan luovan merkittävää arvoa yhdistyneen yhtiön sidosryhmille maailmanlaajusten kasvumahdollisuuksien vahvistumisen ja toiminnan tehostamisen kautta. Vahva tase ja rahavirta tukevat yhdistyneen yhtiön kasvutavoitteita.

Vuotuisten kustannussynergioiden arvioidaan olevan noin 35 miljoonaa euroa. Kustannussynergioiden odotetaan toteutuvan vähitellen kahden vuoden aikana yhdistymisen toteuttamisen jälkeen ja selvempää vaikutusta odotetaan vuoden 2017 neljänestä vuosineljänneksestä alkaen. Ahlstromin osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena 0,9738 Munksjön uutta osaketta jokaista omistamaansa Ahlstromin osaketta kohden, jolloin yhdistymisen toteuttamisen jälkeen Munksjön osakkeenomistajat omistavat yhdistyneestä yhtiöstä noin 52,8 prosenttia ja Ahlstromin osakkeenomistajat noin 47,2 prosenttia.

Lisää tietoja sulautumisesta osoitteesta: www.munskjo.com

Liitetieto 4 Segmenttiraportointi

Munksjö-konserni on kansainvälinen erikoispapereita valmistava yritys, jolla on ainutlaatuinen tuotetarjonta teollisista sovelluksista aina kuluttajalähtöisiin tuotteisiin. Vuonna 1862 perustettu Munksjö on maailman johtavia koriste-paperien, irrokepaperien, elektroteknisten paperien, hiomapaperien pohjamateriaalien sekä teräksen väliarkkipaperien valmistajia. Munksjö-konserni on noin 2 900 työntekijää työllistävä kansainvälinen yritys ja se tekee läheistä yhteistyötä asiakkaidensa kanssa muodostaen asiakkaitaan maailmanlaajuisesti palvelevan organisaation. Tuotantolaitokset sijaitsevat Ranskassa, Ruotsissa, Saksassa, Italiassa, Espanjassa, Brasiliassa ja Kiinassa.

Munksjön liiketoiminta on organisoitu neljään liiketoiminta-alueeseen ja viiteen konsernitoimintoon. Liiketoiminta-alueet ovat Decor, Release Liners, Industrial Applications ja Graphics and Packaging. Viisi konsernitoimintoa ovat Finance, Human Resources and Communications, Strategic Development, Legal ja Sales Offices. Johtoryhmä muodostuu toimitusjohtajasta sekä konsernitoimintojen ja eri liiketoiminta-alueiden johtajista. Johtoryhmän jäsenet ovat toimitusjohtajan ehdottamia ja hallituksen nimittämiä. Toimitusjohtaja, jota johtoryhmä avustaa, on ylin operatiivinen päätöksentekijä. Johto on määrittänyt toimintasegmentit

perustuen siihen informaatioon, jota toimitusjohtaja tarkastelee resurssien kohdistamiseksi ja tuloksellisuuden arvioimiseksi. Segmenttien välinen myynti tapahtuu markkinahintaan, eikä minkään yksittäisen asiakkaan osuus ylitä 10 %:a liikevaihdosta.

Liiketoiminta-alue Decor

Decor valmistaa pääasiassa koriste-paperia ja lääkelehtisiin käytettävää paperia. Koriste-paperia käytetään pääasiassa huonekalujen, keittiöiden ja laminaattilattioiden valmistukseen sekä sisä- ja ulko-siustuksiin. Lääkelehtisiin käytettävä paperi on ohutta ja kevyttä paperia, jota käytetään lääke- ja kosmetiikkateollisuudessa.

Liiketoiminta-alue Release Liners

Release Liners -liiketoiminta-alueen päätuotteet ovat irrokepohjapaperi, päällystetty erikoispaperi ja erikoissellu. Irrokepohjapaperia käytetään pohjana erilaisissa paineherkissä itseliima-utuvissa etiketeissä ja materiaaleissa, joita käytetään muun muassa vähittäismyynti-, hinta- ja toimistoetiketeissä sekä laajaan valikoimaan erikoisteippejä ja tarramateriaaleja graafisille ja teollisuussovelluksille. Liiketoiminta-alue sisältää erikoissellun sekä Coated Specialties -liiketoiminnan Brasiliassa, joka toimii tarratuotteiden ja joustopakkauspaperien markkinoilla Etelä-Amerikassa.

Liiketoiminta-alue Industrial Applications

Industrial Applications -liiketoiminta-alueen tuotteet ovat teollisuuskäyttöön tarkoitettuja erikoispapereita. Esimerkkejä ovat hiomapaperin pohjamateriaali (Abrasive Backings), jota käytetään hiekka- ja kiillotus-materiaaleissa monilla teollisuuden aloilla, kuten auto-, huonekalu-, puu-, metalli- ja rakennusteollisuudessa ja elektrotekninen paperi muuntajien, holkkien ja kaapeleiden eristykseen. Spantexia® käytetään pääasiassa huonekaluteollisuudessa, ohutpaperia suojaustarkoituksissa teräs-, alumiini- ja lasiteollisuudessa ja taidepaperia muun muassa akvarellimaalaukseen sekä digipainatukseen.

Liiketoiminta-alue Graphics and Packaging

Graphics and Packaging -liiketoiminta-alueen tuotteisiin kuuluu joustopakkauspaperi, metalloitu paperi sekä graafinen paperi ja teollisuuspaperi. Joustopakkauspaperia käytetään pääasiassa elintarviketeollisuuden pakkausten valmistamiseen. Metalloitua paperia käytetään pääasiassa juomien etiketeissä. Graafinen ja teollisuuspaperi ovat pääasiassa päällystämätöntä paperia, jota käytetään liimautuviin viestilappuihin, välipapereihin, kirjekuorien ikkunoihin sekä muihin graafisiin paperituotteisiin.

Muut ja eliminoinnit

Segmentissä "Muut" esitettävät kulut ovat pääkonttorin kuluja ja niihin sisältyvät seuraavat toiminnot: toimitusjohtaja (CEO), konsernin talousosasto (Group Finance), rahoitus (Treasury), sijoittajasuhteet (Investor Relations), strategia (Strategy), lakiosasto (Legal), Communications, IT (Group IT) ja HR-toiminnot. Pääkonttorin kulut koostuvat lähinnä palkoista, vuokrasta ja asiantuntijoiden palkkioista. Segmentille "Muut" on kirjattu myös muita poikkeuksellisia kuluja, joita ei käytetä liiketoiminta-alueiden tuloksellisuuden arvioinnissa. Kannustinjärjestelyyn 2014–2016 liittyvät kustannukset olivat 2,9 (0,9) miljoonaa euroa vuonna 2016. Lisäksi pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelyn 2014–2016 päättämisestä johtuvina, vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä raportoituihin 2,1 (0,0) miljoonaa euroa. Lisätietoja liitetiedossa 9.

Liitetieto 4 jtk

Milj. euroa	2016	2015
Pääkonttorin kustannukset	-12,5	-12,2
Suojaus	-1,9	-5,5
Liiketoimintojen yhdistämisestä johtuvat transaktiomenot (liitetieto 3)	-4,2	-
Henkilöstön optio-ohjelma	-5,0	-
Ympäristövarausten muutokset	-	-2,4
Uudelleenjärjestelykulut ja muut poikkeukselliset kulut	-	-1,0
	-23,6	-21,1

Rahoituskulut, rahoitustuotot ja tuloverot käsitellään konsernin tasolla. Yhtiön johdolle raportoitavat tuotot ja kulut on määritetty samalla perusteella kuin ulkoisessa taloudellisessa raportoinnissa. Yhtiön johdolle raportoitavat varat ja velat on arvoitettu samalla perusteella kuin ulkoisessa taloudellisessa raportoinnissa.

Milj. euroa 2016	Decor	Release Liners	Industrial Applications	Graphics and Packaging	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto, ulkoinen	360,9	440,3	167,6	175,6	-1,5	1 142,9
Liikevaihto, sisäinen	3,7	8,1	2,0	0,0	-13,8	0,0
Liikevaihto	364,6	448,4	169,6	175,6	-15,3	1 142,9
Liiketulos	46,3	31,3	23,5	-2,6	-23,6	74,9
Nettorahoituserät						-15,9
Tuloverot						-15,7
Tilikauden voitto/(tappio)						43,3
Muu informaatio						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5,3	10,6	9,8	7,1	3,9	36,7
Poistot	7,4	28,3	7,6	10,3	1,6	55,2
Henkilöstö keskimäärin	846	843	588	416	62	2 755

Milj. euroa 2015	Decor	Release Liners	Industrial Applications	Graphics and Packaging	Muut ja eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto, ulkoinen	369,1	428,0	164,8	173,6	-4,8	1 130,7
Liikevaihto, sisäinen	3,5	9,6	1,8	2,1	-17,0	0,0
Liikevaihto	372,6	437,6	166,6	175,7	-21,8	1 130,7
Liiketulos	34,6	8,0	19,6	-8,4	-21,1	32,7
Nettorahoituserät						-4,7
Tuloverot						-5,2
Tilikauden voitto/(tappio)						22,8
Muu informaatio						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	11,6	13,5	9,1	4,3	2,9	41,4
Poistot	8,0	28,1	7,9	8,2	1,4	53,6
Henkilöstö keskimäärin	855	859	574	428	58	2 774

Liitetieto 4 jtk

Liikevaihto alueittain, milj. euroa	2016	2015
Saksa	172,4	192,4
Italia	90,4	85,4
Espanja	86,7	86,7
Irlanti	80,5	38,1
Puola	80,1	72,0
Ranska	63,7	61,2
Muut EU-maat	153,2	182,2
Turkki	51,3	51,6
Muut Euroopan maat	32,9	30,5
Yhdysvallat	55,9	58,2
Brasilia	75,4	78,8
Muut Pohjois- ja Etelä-Amerikan maat	34,7	31,2
Kiina	47,9	47,2
Korea	19,1	21,1
Intia	23,2	20,7
Muut Aasian ja Tyynen meren alueen maat	50,5	52,3
Afrikka ja Lähi-itä	25,0	21,3
Konserni yhteensä	1 142,9	1 130,7

Edellä esitetystä taulukosta liikevaihto on jaoteltu asiakkaiden maantieteellisen sijainnin perusteella.

Käyttöpääoma maittain, milj. euroa	2016	2015
Saksa	190,0	176,1
Ruotsi	127,8	140,5
Ranska	130,3	142,1
Italia	99,2	96,7
Brasilia	65,7	54,9
Espanja	40,0	39,6
Muut maat	-9,8	2,0
Konserni yhteensä	643,2	651,9

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet maittain, milj. euroa	2016	2015
Saksa	187,6	190,5
Ranska	149,0	128,0
Italia	134,6	154,8
Ruotsi	120,5	138,2
Brasilia	63,0	53,5
Espanja	32,6	33,2
Muut maat	2,9	2,3
Konserni yhteensä	690,2	700,5

Liitetieto 5 Liiketoiminnan muut kulut

Konserni, milj. euroa	2016	2015
Kuljetuskustannukset	-47,6	-48,1
Energiakustannukset	-82,2	-95,2
Korjaus-, kunnossapito- ja kehittämiskustannukset	-44,4	-43,0
Muut tuotantokustannukset	-44,9	-43,7
Vuokrat	-8,2	-8,5
Muut	-38,8	-45,0
Liiketoiminnan muut kulut	-266,2	-283,5

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Konserni, milj. euroa	2016	2015
Liiketoimintojen yhdistämisestä johtuvat transaktiomenot (liitetieto 3)	-4,1	-0,4
Muut uudelleenjärjestelykulut	-0,4	-4,5
Ympäristövaraukset	-	-2,4
	-4,5	-7,3

Vuonna 2016 liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien määrä oli 4,5 miljoonaa euroa. Näistä kuluista 4,1 miljoonaa euroa oli sulautumisen yhteydessä syntyneitä transaktiokuluja. Osakeperusteisiin kannustinjärjestelmiin liittyvät kulut 2,1 miljoonaa euroa raportoitiin vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä ja sisällytettiin henkilöstökuluihin. Täten, vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien yhteissumma oli 6,6 miljoonaa euroa vuonna 2016.

Liitetieto 6 Tilintarkastajien palkkiot

Vuoden 2016 yhtiökokouksessa päätettiin hallituksen esityksen mukaisesti valita yhtiön tilintarkastajaksi KPMG Oy, joka on ilmoittanut päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Sixten Nymanin. Yhtiökokouksessa päätettiin myös, että tilintarkastajan palkkiot maksetaan yhtiön hyväksymän laskun mukaisesti.

Vuoden 2015 yhtiökokouksessa päätettiin hallituksen esityksen mukaisesti valita yhtiön tilintarkastajaksi KPMG Oy, joka on ilmoittanut päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Sixten Nymanin. Yhtiökokouksessa päätettiin myös, että tilintarkastajan palkkiot maksetaan yhtiön hyväksymän laskun mukaisesti.

Milj. euroa	2016	2015
KPMG		
Lakisäätöinen tilintarkastus	0,5	0,5
Muu tilintarkastus	-	-
Veroneuvonta	-	-
Muut palkkiot	0,2	0,1
Yhteensä	0,7	0,6

Liitetieto 7 Henkilöstö

Henkilöstön määrä keskimäärin	2016		2015	
	Henkilöstön määrä keskimäärin	Miehiä %	Henkilöstön määrä keskimäärin	Miehiä %
Ranska	1 032	83	1 031	84
Ruotsi	595	80	582	82
Saksa	436	87	435	85
Italia	254	79	260	82
Brasilia	243	89	252	88
Espanja	156	90	157	91
Muut	39	56	57	55
Henkilöstön määrä keskimäärin	2 755		2 774	

Hallitus ja muu ylin johto	2016	2015
Hallituksen jäsenet	7	6
Naisia, %	43	33
Miehiä, %	57	67
Toimitusjohtaja ja muu ylin johto	11	11
Naisia, %	36	36
Miehiä, %	64	64

Henkilöstökustannukset, milj. euroa	2016			2015		
	Hallitus ja toimitusjohtaja	Toimitusjohtajan palkkio	Muu henkilöstö	Hallitus ja toimitusjohtaja	Toimitusjohtajan palkkio	Muu henkilöstö
Hallitus ja toimitusjohtaja*	0,9	0,1		0,9	0,2	
Ranska			65,3			64,3
Ruotsi			31,2			29,1
Saksa			29,6			28,3
Espanja			8,3			8,0
Italia			16,8			13,7
Brasilia			7,6			7,2
Muut			2,6			3,1
Palkat ja muut palkkiot	0,9	0,1	161,4	0,9	0,2	153,7
Palkat ja muut palkkiot yhteensä			163,4			154,8
Sosiaaliturvamaksut			41,8			41,2
Osakepohjainen kannustinjärjestely			5,0			0,9
Muut henkilöstökulut			3,8			2,6
			214,0			199,5
Joista toimitusjohtajan eläkemaksuja			0,2			0,2
Joista eläkemaksuja muulle henkilöstölle			10,2			10,7

* Ei sisällä pitkän aikavälin osakepohjaista järjestelyä, katso liitetieto 8.

Liitetieto 8 Hallituksen ja johdon avainhenkilöiden palkkiot

Hallituksen ja sen valiokuntien palkkiot

Munksjön 6.4.2016 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 80 000 euron vuosipalkkio, hallituksen varapuheenjohtajille maksetaan 50 000 euron ja muille varsinaisen yhtiökokouksen nimittämille hallituksen jäsenille, jotka eivät ole työsuhteessa yhtiöön, maksetaan 40 000 euron vuosipalkkio. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja saa 12 000 euroa ja muut jäsenet 6 000 euroa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa.

Munksjön 15.4.2015 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 80 000 euron vuosipalkkio ja muille varsinaisen yhtiökokouksen nimittämille hallituksen jäsenille, jotka eivät ole työsuhteessa yhtiöön, maksetaan 40 000 euron vuosipalkkio. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja saa 12 000 euroa ja muut jäsenet 6 000 euroa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 euroa ja muille jäsenille 3 000 euroa. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 6 000 ja muille jäsenille 3 000 euroa.

Munksjö Oyj

Hallituksen palkkiot tuhatta euroa		2016	2015
Peter Seligson	Puheenjohtaja	89	86
Fredrik Cappelen	6.4.2016 saakka	12	44
Elisabet Salander Björklund		60	50
Sebastian Bondestam		46	45
Hannele Jakosuo-Jansson		43	42
Alexander Ehrnrooth		47	45
Anna Ohlsson-Leijon	Jäsen v. 2016 alkaen	34	-
Mats Lindstrand	Jäsen v. 2016 alkaen	32	-
Caspar Callerström	15.4.2015 saakka	-	9
Thomas Ahlström (ei hallituksen jäsen)	Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja	6	4
Mikko Mursula (ei hallituksen jäsen)	Nimitysvaliokunta	3	2

Palkitsemisohjeet

Toimitusjohtajalle ja muille johdon avainhenkilöille suoritetaan kiinteää palkkaa (peruspalkka) ja joissain tapauksissa muuttuvaa palkkaa ja luontoisetuja. Kokonaispalkitseminen vastaa markkinoilla vallitsevia käytäntöjä, se on kilpailukykyinen ja suhteessa johtajan vastuuseen ja toimivaltaan.

Palkitsemisohjeiden soveltaminen

Hallitus päättää toimitusjohtajan palkkioista palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen pohjalta ja johtoryhmän jäsenten palkkioista perustuen toimitusjohtajan esitykseen, jonka palkitsemisvaliokunta tarkastaa.

Johdon avainhenkilöt

Johdon avainhenkilöillä tarkoitetaan toimitusjohtajaa, joka on myös konsernin pääjohtaja sekä eri liiketoiminta-alueiden johtajia ja konsernifunktioiden johtajia.

Kiinteä ja muuttuva palkkaus

Palkat ja muuttuvat palkkiot määritetään kalenterivuositain. Toimitusjohtajalle ja muulle johdolle voidaan tarjota muuttuvaa palkkiota. Kaikkien muuttuvien palkkioiden tulee olla rajattuja ja suhteessa kiinteään palkkaan, ja niiden tulee perustua konsernin taloudellisiin tavoitteisiin sekä yksilöllisiin tavoitteisiin. Hallitus tekee lopullisen päätöksen muuttuvasta palkitsemisesta sen jälkeen, kun yhtiön tilintarkastettu tilinpäätös on hyväksytty yhtiökokouksessa. Muuttuvat palkkiot eivät oikeuta eläkkeeseen, ellei sovellettavassa laissa tai lakisääteisten järjestelyjen ehtoissa, esim. Ruotsin ITP-järjestelmä, toisin määrätä.

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestely

Toimitusjohtaja ja muut johdon avainhenkilöt osallistuvat konsernin vuosien 2014 ja 2016 pitkän aikavälin kannustinjärjestelyihin, joita kuvataan liitetiedossa 9. Ensimmäiset suoritukset tapahtuvat vuonna 2017. Vuoden 2016 tuloslaskelmaan kirjattu kulu oli toimitusjohtajan osalta 0,6 (0,2) miljoonaa euroa ja muiden johdon avainhenkilöiden osalta 1,6 (0,5) miljoonaa euroa.

Eläkkeet

Johdon avainhenkilöiden eläkejärjestelyihin sisältyvät tavanomaiset työeläkkeet ja joissakin tapauksissa yksilöllisesti sovitut järjestelyt, jotka sisältävät etuuspohjaisia ja maksupohjaisia järjestelyitä. Toimitusjohtajalla on yksilöllinen eläkesopimus, jonka mukaan yhtiö maksaa toimitusjohtajan määräämään eläkevaikutukseen vuosittain summan, joka vastaa 35:tä prosenttia toimitusjohtajan kiinteästä palkasta. Toimitusjohtajan kanssa ei ole sovittu ennenaikaisesta eläkkeelle siirtymisestä. Hänen eläkeikänsä on 65 vuotta.

Muut etuudet

Jos muita etuja tarjotaan, ne koostuvat auto- ja asumiseduista ja sairausvakuutuksista.

Irtisanomisaika ja irtisanomisajan palkka

Yhtiö voi päättää toimitusjohtajan työsopimuksen kahdenoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, ja toimitusjohtaja voi irtisanoutua kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla. Jos toimitusjohtajan irtisanominen tapahtuu yhtiön toimesta eikä toimitusjohtaja ole ottanut vastaan toista työtä 12 kuukauden irtisanomisajan loppuun mennessä, hän on oikeutettu vielä kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan lisäkorvaukseen, mutta vain siihen saakka, kunnes hän on vastaanottanut toisen työn.

Liitetieto 8 jtk

Johdon avainhenkilöille maksetut palkkiot ja etuudet, tuhatta euroa	Brutto-palkka	Käteisenä maksettava muuttuva palkkio	Osakkeina maksettava muuttuva palkkio	Muut etuudet	Eläkemaksut	Yhteensä
Jan Åström Munksjö Oyj:n toimitusjohtaja	565	71	600	9	191	1 436
Munksjö Oyj:n muu johto	2 098	213	1 600	87	503	4 501
Yhteensä 2016	2 663	284	2 200	96	694	5 937
Jan Åström Munksjö Oyj:n toimitusjohtaja	561	222	200	1	182	1 166
Munksjö Oyj:n muu johto	1 778	567	500	64	450	2 359
Yhteensä 2015	2 339	789	700	65	632	4 525

Liitetieto 9 Osakeperusteiset maksut

Munksjön hallitus hyväksyi 28.5.2014 pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelyn (LTI 2014–2016), joka koskee Munksjön johtoa ja muita avainhenkilöitä, yhteensä noin 35:tä henkilöä. Vuonna 2016 hallitus päätti perustaa uuden pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelyn, LTI 2016–2018. Molempien järjestelyiden päätarkoituksena on yhtenäistää osallistujien tavoitteet Munksjön osakkeenomistajien tavoitteiden kanssa.

Pitkän aikavälin osakepohjainen kannustinjärjestely 2014–2016

Järjestelyyn osallistuvat henkilöt saavat täsmäytysosakkeita (Matching Shares) ja tulokseen perustuvia osakkeita (Performance Shares) sen perusteella, mikä on heidän alkuperäinen sijoituksensa säästöosakkeisiin (Saving Shares). Täsmäytysosakkeiden ja tulokseen perustuvien osakkeiden saamisen ehtona on, että jäljempänä kuvatut tulokseen perustuvat ehdot täyttyvät, alkuperäinen osakesijoitus säilytetään ja henkilö on edelleen yhtiön palveluksessa. Ansaintajakso on kolme vuotta.

- A-oikeudet: 1 täsmäytysosake säästöosaketta kohden, ei tulokseen perustuvia ehtoja.
- B-oikeudet: 1 osake, jos osingonmaksukyky on 200 miljoonaa euroa, 2 osaketta, jos osingonmaksukyky on 225 miljoonaa euroa ja 3 osaketta, jos osingonmaksukyky on 250 miljoonaa euroa. Näiden tasojen välillä oikeus määräytyy lineaarisesti. Ehtona on myös, että absoluuttinen osakkeen kokonaistuotto (TSR) on positiivinen ansaintajakson aikana.
- C-oikeudet: suhteutettuna osakkeen kokonaistuottoon (TSR), 1 osake, jos TSR on yhtä suuri tai parempi kuin vertailuryhmän indeksi; 2 osaketta, jos TSR on 10 prosenttiyksikköä parempi kuin vertailuryhmän indeksi. Ehtona on myös, että absoluuttinen osakkeen kokonaistuotto (TSR) on positiivinen ansaintajakson aikana.

Vuoden 2016 tuloslaskelmaan kirjattu kokonaiskulu oli 2,9 (0,9) miljoonaa euroa. Rahana maksettavan veloitteen osuus oli 31.12.2016 2,2 (0,6) miljoonaa euroa ja omaan pääomaan kirjattavan osuuden 0,7 (0,3) miljoonaa euroa.

Pitkän aikavälin osakepohjainen kannustinjärjestely 2016–2018

Osallistujille on annettu tavoite ja mahdollisuus maksimiansioon perustuen asemaan, josta on muunnettu osakkeiden merkintäoikeuksien lukumäärä Munksjön kaupankäyntimäärällä painotettuna osakkeen keskihinnan perusteella tammi- toukokuussa 2016 (8,67 euroa).

Oikeuksien syntymisen ehtona on, että jäljempänä kuvatut tulokseen perustuvat kriteerit täyttyvät ja henkilö on edelleen yhtiön palveluksessa. Oikeudet voi joko muuntaa osakkeiksi tai lunastaa rahana. Ansaintajakso on kolme vuotta. Enimmäisan-sainta on rajoitettu 200% vuosittaisesta peruspalkasta.

- Absoluuttinen TSR (osakkeenomistajalle kertyvä kokonaistuotto), osakkeen hinnan nousu lisättynä voitonjaoilla suorituskautella asettaa kynnyksen, tavoitteen ja maksimimäärän lineaariselle allokaatiolle tasojen välillä.
- Ansainta on myös ehdollinen kumulatiiviselle käyttökatteelle (EBITDA) suorituskautella ja asettaa erikseen käyttökatteeseen perustuvan maksimimäärän kaikille lyhytaikaisille ja pitkäaikaisille järjestelyille Munksjössä.

Arvioidaan, että vähintään 50 % kannustinohjelmasta saaduista varoista sijoitetaan Munksjön osakkeisiin niiden ylempään johtoon kuuluvien osallistujien taholta kunnes tietty osakeomistuksen taso on saavutettu ja osakkeet säilytetään yhtiön palveluksessa olo ajan.

Absoluuttiseen ja suhteelliseen osakkeen kokonaistuottoon (TSR) perustuva ehto katsotaan IFRS 2:n mukaan markkinaperusteiseksi ehdoksi, kun taas osingonmaksukykyyn perustuva ehto katsotaan muuksi kuin markkinaperusteiseksi ehdoksi. Koska on epävarmaa, kuinka moneen täsmäytysosakkeeseen ja tulokseen perustuvaan osakkeeseen osallistujat saavat oikeuden, instrumenttien arvo on määritetty Monte Carlo –simulointimallien avulla. Niiden instrumenttien osalta, joita koskevan oikeuden toteutumiseen liittyy markkinaperusteinen ehto, lasketaan Monte Carlo –simulointimallin avulla käypä arvo ilman tulevien osinkojen nykyarvoa. Muiden instrumenttien osalta käypä arvo on osakkeen hinta ilman tulevien osinkojen nykyarvoa.

Myönnettyjen instrumenttien kokonaismäärä oli 1 053 645, joista 27 424:tä osaketta koskeva oikeus menetettiin vuoden 2015 aikana, ja 14 458 osaketta koskeva oikeus vuonna 2016. Vuonna 2016 myönnettiin yhteensä 583 870 osaketta lisää, joten tilikauden lopussa oikeuksia oli jäljellä 518 381 (427 106). Myönnettyjen instrumenttien käypien arvojen painotettu keskiarvo oli 7,50 euroa ja niiden instrumenttien perusarvo, joihin odotettiin syntyvän oikeus, oli 8 190 420 (2 448 738) euroa.

Hallitus päätti 16.12.2016 lakkauttaa Munksjön kesäkuussa 2016 hyväksytyyn pitkäaikaisen osakepohjaisen kannustinjärjestelyn, joka koski johtoa ja muita avainhenkilöitä. Kannustinjärjestely lakkautetaan pro rata periaatteella fuusiosta lähtien, joka vastaa 7/12 osuutta ohjelmasta (alkuperäinen ohjelmaan liittyvä ansaintajakso olisi päättynyt vuoden 2018 lopussa ja palkkio olisi ollut maksettavissa keväällä 2019.) Kannustinjärjestelyyn osallistuvat tulevat ohjelman ehtojen mukaan saamaan fuusion toteutumisen jälkeen osakkeita ja rahaa, kuitenkin viimeistään Munksjön varsinaisen yhtiökokouksen 2017 päivämääränä. Munksjö tulee kirjaamaan 2,1 (0,0) miljoonan euron kulun pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinjärjestelynsä lakkauttamisesta. Tämä erä tullaan raportoimaan vertailukelpoisuuteen vaikuttavana eränä.

Liitetieto 10 Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Munksjöllä on eri maissa etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä toimihenkilöille. Nettomääräinen eläkevastuu oli Ruotsissa 13,1 miljoonaa euroa, Saksassa 16,4 miljoonaa euroa, Ranskassa 17,1 miljoonaa euroa, Italiassa 5,5 miljoonaa euroa ja Yhdysvalloissa 2,6 miljoonaa euroa. Merkittävimmät etuus pohjaiset järjestelyt perustuvat palvelusajan pituuteen ja viimeisten työvuosien palkkaan. Laskelmat on laadittu käyttäen ennakoitua etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method) alla esitettyihin oletuksiin pohjautuen. Järjestelyt ovat pääosin rahastoimattomia lukuun ottamatta Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Saksassa olevia järjestelyjä, jotka on osittain rahastoitu.

Munksjöllä on käytössään myös maksu pohjaisia eläkejärjestelyjä.

Tietty osa Ruotsin henkilökunnan eläkevelvoitteista on vakuutettuna Alectassa. Valtaosasta ansaituista eläkeoikeuksista Alectalla ei ole tietoa siitä miten ansaitut edut jakaantuvat henkilön eri työnantajien kesken. Sen sijaan kaikki ansaitut edut on rekisteröity viimeisimmälle työnantajalle. Tästä syystä Alectalla ei ole mahdollisuutta jakaa tarkasti varoja ja velkoja kyseisille työnantajille.

Tästä johtuen järjestely on käsitelty maksu pohjaisena järjestelyinä. Tänä vuonna suoritukset eläkejärjestelyihin olivat 0,5 miljoonaa euroa (0,5). Ylikate kollektiivisen rahastointiasteen muodossa oli 148 prosenttia (148 prosenttia). Kollektiivinen rahastointiaste on hallinnoitujen varojen markkina-arvo prosenttiosuutena vakuutus sitoumuksista.

Järjestelyyn kuuluvien varojen määrä Yhdysvalloissa oli 5,5 miljoonaa euroa, Ranskassa 7,9 miljoonaa euroa ja Saksassa 0,2 miljoonaa euroa. Konsernin soveltama rahoitusmalli on maksaa lain sallima minimimäärä vakuutusmaksuja. Yhdysvalloissa näiden minimimäärään perustuvien vakuutusmaksujen oletetaan kattavan eläkevelvoitteen kokonaisuudessaan seitsemän vuoden aikana. Järjestelyn sijoitustoiminnan tavoitetaso vastaa sijoitusriskiä, joka on turvaava ja kohtuullinen ottaen huomioon keskipitkän ja pitkän aikavälin markkinaolosuhteet ja järjestelyn sijoitustoiminnan tavoitteet. Yhdysvaltojen järjestelyyn liittyvät varat on sijoitettu oman pääoman ehtoihin ja velkainstrumentteihin yhteensä 3,3 miljoonaa euroa ja 2,2 miljoonaa euroa.

Ranskan järjestelyyn kuuluvia varoja hoidetaan ulkopuolisissa vakuutusyhtiöissä, joissa varat on sijoitettu lähinnä matalariskisiin joukkovelkakirjalainoihin. Saksan järjestelyyn kuuluvat varat koostuvat suojatalletuksesta (cash held in escrow).

Seuraavissa taulukoissa esitetään laajaan tuloslaskelmaan sisältyvien (nettomääräisten) eläkekulujen erittely, velvoitteiden ja järjestelyihin kuuluvien varojen erotus sekä laajaan tuloslaskelmaan merkityt määrät kustakin järjestelystä.

Taseeseen merkityt luvut

Varat ja velat liittyen eläkejärjestelyihin:

Milj. euroa	2016	2015
Rahastoimattomien etuus pohjaisten velvoitteiden nykyarvo	35,9	37,0
Rahastoitujen tai osittain rahastoitujen etuus pohjaisten velvoitteiden nykyarvo	32,4	29,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-13,6	-14,5
Eläkevelka taseessa	54,7	52,4

Laajaan tuloslaskelmaan merkitty kulu:

Milj. euroa	2016	2015
Kauden työsuorituksen perustuva meno	2,2	2,6
Korkokulut ja -tuotot	1,1	1,1
Eläkekulut tilikauden tuloksessa	3,2	3,7
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	3,3	-1,0
Eläkekulut laajassa tuloslaskelmassa	6,5	2,7

Etuus pohjaisen velvoitteen muutokset:

Milj. euroa	2016	2015
1.1.	66,9	68,1
Korkokulu	1,4	1,5
Kauden työsuorituksen perustuva meno	2,1	2,6
Maksetut etuudet	-4,4	-5,9
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0
Velvoitteen täyttäminen	-0,1	0,0
Uudelleenluokittelu muista veloista	0,0	1,2
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	2,8	-1,5
Valuuttakurssierot	-0,4	0,9
31.12.	68,3	66,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutokset:

Milj. euroa	2016	2015
1.1.	14,5	17,1
Korkotuotto	0,3	0,4
Työnantajan maksusuoritukset	0,1	-
Liiketoimintojen yhdistäminen	-	-
Maksetut etuudet	-1,0	-3,4
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-0,5	-0,5
Valuuttakurssierot	0,1	0,9
31.12.	13,6	14,5

Järjestelyyn kuuluvien varojen luokittelu:

Milj. euroa	2016	2015
Osakkeet	3,3	3,8
Joukkovelkakirjalainat	2,2	2,5
Hyväksyttävät vakuutukset	7,9	8,0
Suojatalletus	0,2	0,2
Yhteensä	13,6	14,5

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden määrittämisessä:

Diskonntauskorko, %:	2016	2015
Ruotsi	2,50	3,00
Saksa	2,50	2,00
Ranska	1,25	2,00
Italia	1,65	1,95
Yhdysvallat	4,00	4,25

Liitetieto 10 jtk

Arvioitu palkankorotus, %:	2016	2015
Ruotsi	3,00	3,00
Saksa	3,00	2,50
Ranska	3,00	1,30
Italia	2,50	n/a
Yhdysvallat	n/a	n/a

Arvioitu eläkkeiden korotus, %:	2016	2015
Ruotsi	1,50	1,50
Saksa	1,75	2,00
Ranska	n/a	0,90
Italia	1,75	1,75
Yhdysvallat	n/a	n/a

Herkkyysanalyysi	Oletuksen muutos %	Lisäys oletuksessa milj. euroa	Vähennys oletuksessa milj. euroa
Diskonttaus korko	0,5	-2,6	2,8
Palkankorotus	0,5	1,7	-1,5
Eläkkeiden korotus	0,5	1,1	-1,0

	Vuosi	Milj. euroa	Milj. euroa
Odotettavissa oleva elinikä	1	1,3	-1,3

Liitetieto 11 Poistot

Milj. euroa	2016	2015
Koneet ja laitteet	-42,0	-43,4
Teollisuusrakennukset	-5,3	-5,5
Muut aineettomat hyödykkeet	-7,9	-4,7
Poistot yhteensä	-55,2	-53,6

Liitetieto 12 Nettorahoituserät

Milj. euroa	2016	2015
Korkotuotot lainoista ja saatavista	0,5	0,5
Valuuttakurssivoitot ²⁾	3,8	10,0
Rahoitustuotot	4,3	10,5
Korkokulut lainoista	-9,9	-9,7
Toteutuneet tappiot koronavaihtosopimuksista ¹⁾	-1,2	-0,7
Diskonttauksen purkautuminen varauksista	-1,6	-2,2
Aktivoitujen pankkipalkkioiden jaksotukset	-0,8	-0,7
Valuuttakurssitappiot ²⁾	-5,3	-0,5
Muut rahoituskulut	-1,4	-1,4
Rahoituskulut	-20,2	-15,2
Nettorahoituserät	-15,9	-4,7

¹⁾ Muiden johdannaisten, kuten valuutta- ja sähköjohdannaisten tulosvaikutus on kirjattu liiketulokseen vaikuttavasti (ks. liitetieto 27).

²⁾ Valuuttakurssivoitot ja -tappiot liittyvät korollisiin varoihin ja velkoihin. Liiketoimintaan kuuluvat valuuttakurssivoitot ja -tappiot on kirjattu liiketulokseen vaikuttavasti.

Liitetieto 13 Verot

Milj. euroa	2016	2015
Voitto/(tappio) ennen veroja	59,0	28,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot:		
Vero tilikauden voitosta	-13,3	-4,6
Aiempiä tilikausia koskevat oikaisut	-0,4	-0,2
	-13,7	-4,8
Laskennalliset verot:		
Verotuksellisiin tappioihin liittyvät laskennalliset verot	-5,3	-3,1
Väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verot	3,3	2,7
	-2,0	-0,4
Verokulu	-15,7	-5,2

Efektiivisen veroasteen täsmäytyslaskelma

Milj. euroa	2016	2015
Voitto/(tappio) ennen veroja	59,0	28,0
Suomen verokannan mukainen tulovero	-11,8	-5,6
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavin verokantojen vaikutus	-5,2	-0,6
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin	1,9	-
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-0,4	0,8
Verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaatavaa	1,0	1,9
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	-1,2	-1,7
Verokulu laajassa tuloslaskelmassa	-15,7	-5,2

Liitetieto 13 jtk

Väliaikaisista eroista ja verotuksellista tappioista kirjattujen laskennallisten verojen muutokset, milj. euroa	Tilikauden alussa 2016	Valuuttakurssierot	Liiketoimintojen yhdistäminen/ muut	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Tilikauden lopussa 2016
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	32,6	2,1	27,0	-2,2	-	59,5
Verottamattomat varaukset	12,8	-0,5	-1,9	-0,8	-	9,6
Varaukset	-12,5	0,0	-	1,4	-0,9	-12,0
Vahvistetut tappiot	-31,1	0,5	1,9	5,3	-	-23,4
Muut erät	20,5	0,4	-27,3	-1,7	0,2	-7,9
Laskennallinen verosaaminen, netto	22,3	2,5	-0,3	2,0	-0,7	25,8
Velat						66,6
Varat						-40,8
						25,8

Väliaikaisista eroista ja verotuksellista tappioista kirjattujen laskennallisten verojen muutokset, milj. euroa	Tilikauden alussa 2015	Valuuttakurssierot	Liiketoimintojen yhdistäminen/ muut	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Tilikauden lopussa 2015
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	30,8	-3,2	-3,5	8,5	-	32,6
Verottamattomat varaukset	14,8	0,3	-	-2,3	-	12,8
Varaukset	-10,9	0,3	-	-2,2	0,3	-12,5
Vahvistetut tappiot	-36,5	-0,3	3,5	2,2	-	-31,1
Muut erät	26,3	-0,7	-	-5,8	0,7	20,5
Laskennallinen verosaaminen, netto	24,5	-3,6	0,0	0,4	1,0	22,3
Velat						74,1
Varat						-51,8
						22,3

Konsernilla on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita yhteensä 95,0 miljoonaa euroa (120,7), verotukselliselta arvoltaan yhteensä 24,9 miljoonaa euroa. Tähän liittyvä laskennallinen verosaaminen oli 23,4 miljoonaa euroa (31,1). Ennalta määräämättömän ajan on hyödynnettävissä 17,5 miljoonaa euroa ja yhteensä 5,9 miljoonaa euroa verotuksellisia tappioita vanhentuu 5–10 vuoden kuluessa.

Liitetieto 14 Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen omistajille kuuluva tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, johon on

lisätty niiden osakkeiden lukumäärän keskiarvo, jotka laskettaisiin liikkeeseen käynnissä olevien kannustinjärjestelyjen perusteella. Yhtiö otti vuonna 2014 ja vuonna 2016 käyttöön osakeperusteisen kannustinjärjestelyn, jota on kuvattu lähemmin liitetiedossa 9.

Alla olevasta taulukosta käy ilmi osakekohtaisen tuloksen laskemisessa käytetyt tekijät.

	2016	2015
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista, milj. euroa	43,1	22,4
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	50 761 581	50 818 260
Osakepohjaisen kannustinjärjestelyn laimennusvaikutus	181 390	100 051
Osakemäärän painotettu keskiarvo laimennus huomioon otettuna	50 942 971	50 918 311
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,85	0,44
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa)	0,85	0,44

Liitetieto 15 Aineettomat hyödykkeet

2016, milj. euroa	Yhteensä	Liikearvo	Asiakassuhteet	Patentit ja tavaramerkit	Ohjelmistot	Muut
Hankintameno						
Kauden alussa	290,9	223,9	31,8	5,7	7,4	22,1
Lisäykset	0,8	-	-	0,1	-	0,7
Siirrot erien välillä	0,2	-	-	-	0,1	0,1
Valuuttakurssierot	6,6	2,2	1,8	-	-0,2	2,8
Kauden lopussa	298,5	226,1	33,6	5,8	7,3	25,7
Kertyneet poistot						
Kauden alussa	20,4	0,0	5,7	4,5	4,3	5,9
Tilikauden poistot	7,8	-	5,2	0,3	1,0	1,3
Valuuttakurssierot	1,1	-	0,4	-	-0,1	0,8
Kauden lopussa	29,3	0,0	11,3	4,8	5,2	8,0
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	269,2	226,1	22,3	1,0	2,1	17,7

2015, milj. euroa	Yhteensä	Liikearvo	Asiakassuhteet	Patentit ja tavaramerkit	Ohjelmistot	Muut
Hankintameno						
Kauden alussa	297,6	226,7	34,2	5,3	7,1	24,3
Lisäykset	0,5	-	-	0,4	-	0,1
Siirrot erien välillä	0,2	-	-	-	0,2	-
Valuuttakurssierot	-7,4	-2,8	-2,4	-	0,1	-2,3
Kauden lopussa	290,9	223,9	31,8	5,7	7,4	22,1
Kertyneet poistot						
Kauden alussa	15,7	0,0	3,6	4,2	3,4	4,5
Tilikauden poistot	4,7	-	2,5	0,3	0,9	1,0
Valuuttakurssierot	0,0	-	-0,4	-	-	0,4
Kauden lopussa	20,4	0,0	5,7	4,5	4,3	5,9
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	270,5	223,9	26,1	1,2	3,1	16,2

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Konsernin johto seuraa liikearvoa liiketoiminta-alueittain, ja liikearvo on testattu arvonalentumisen varalta samalla tasolla. Arvonalentuminen kirjataan, jos varojen kirjanpitoarvo ylittää niiden käyttöarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvioitu perustuen käyttöarvoon. Käyttöarvo on ennustettujen kerrytettävissä olevien rahavirtojen nykyarvo. Rahavirrat perustuvat taloudellisiin suunnitelmiin, jotka normaalisti kattavat seuraavat viisi vuotta. Taloudelliset suunnitelmat ovat liiketoiminta-alueiden johdon tekemiä silloin kun ne koskevat vuotta 2017 ja konsernin johdon tekemiä seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Hallitus on hyväksynyt taloudelliset suunnitelmat.

Käyttöarvon laskenta perustuu oletuksiin ja arvioihin. Keskeisimmät arviot liittyvät myynnin kehitykseen, vallitseviin markkinahintoihin, vallitseviin kustannustasoihin sisältäen muutokset reaalihinnoissa sekä kustannusinflaatioissa, liiketuloksen kehitykseen sekä vallitsevaan painotettuun keskimääräiseen pääomakustannukseen (WACC), jota käytetään kassavirtaennusteiden diskonttauksessa. Volyymin kasvuennuste on asetettu kuvaamaan 1–2,5 prosentin kasvua kaikille liiketoiminta-alueille viiden vuoden testausjaksolle. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvoa laskettaessa on käytetty 7,3 prosentin diskonttauskorkoa (9,0 prosenttia) joka on määritetty ennen veroja. Diskonttaustekijässä on

mukana sekä velka että oman pääoman osuus. Oman pääoman kustannus on johdettu potentiaalisten sijoittajien sijoitetun pääoman tuotto-odotuksesta. Velkapääoman kustannus perustuu nykyisiin markkinakorkoihin. Beetakerroin arvioidaan vuosittain perustuen julkiseen markkinatietoon. Kaikki rahavirtaa kerryttävät yksiköt testattiin arvonalentumisen varalta viimeisen neljänneksen aikana. Suoritettujen testauksen perusteella ei kirjattu arvonalentumista.

Liikearvon jakautuminen liiketoiminta-alueittain, milj. euroa	2016	2015
Decor	140,3	142,1
Release Liners	70,2	68,0
Industrial Applications	15,6	13,8
Konserni yhteensä	226,1	223,9

Johto on arvioinut, että jokseenkin mahdolliset muutokset keskeisissä oletuksissa eivät johtaisi kirjanpitoarvoa alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään niiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta, joille on tehty laskelma kerrytettävissä olevasta rahamäärästä ja joille ei ole kirjattu arvonalentumista.

Liitetieto 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2016, milj. euroa	Yhteensä	Koneet ja laitteet	Rakennukset	Maa-alueet	Keskeneräiset työt
Hankintameno					
Kauden alussa	1 191,2	959,8	170,3	41,2	19,9
Lisäykset	35,7	11,0	4,0	0,2	20,5
Vähennykset	-5,1	-4,5	-0,1	-	-0,5
Siirrot käyttöomaisuuserien välillä	-0,1	15,4	2,3	-	-17,8
Valuuttakurssierot	1,1	3,0	-0,8	-1,0	-0,1
Kauden lopussa	1 222,8	984,7	175,7	40,4	22,0
Kertyneet poistot					
Kauden alussa	761,2	642,7	110,1	8,1	0,3
Tilikauden poistot	47,3	42,0	5,3	-	-
Vähennykset	-5,0	-4,9	-0,1	-	-
Valuuttakurssierot	-1,8	-0,8	-1,1	0,1	-
Kauden lopussa	801,7	679,0	114,2	8,2	0,3
Kirjanpitoarvo	421,1	305,7	61,5	32,2	21,7

Investointien lisäykset tammi-joulukuussa 2016 liittyivät pääasiassa ylläpitoon. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet testataan mahdollisen arvonalentumisen toteamiseksi milloin on havaittavissa viitteitä arvonalentumisesta. Viitteitä arvonalentumisesta ei havaittu vuonna 2016 eikä arvonalentumisia ole tämän vuoksi kirjattu.

2015, milj. euroa	Yhteensä	Koneet ja laitteet	Rakennukset	Maa-alueet	Keskeneräiset työt
Hankintameno					
Kauden alussa	1 172,2	943,0	164,9	44,7	19,6
Lisäykset	40,9	17,2	0,7	-	23,0
Vähennykset	-13,5	-13,4	-0,1	-	-
Siirrot käyttöomaisuuserien välillä	-0,2	21,0	5,6	-4,1	-22,7
Valuuttakurssierot	-8,2	-8,0	-0,8	0,6	-
Kauden lopussa	1 191,2	959,8	170,3	41,2	19,9
Kertyneet poistot					
Kauden alussa	725,8	612,5	104,7	8,3	0,3
Tilikauden poistot	48,9	43,4	5,5	-	-
Vähennykset	-13,5	-13,4	-0,1	-	-
Valuuttakurssierot	0,0	0,2	-	-0,2	-
Kauden lopussa	761,2	642,7	110,1	8,1	0,3
Kirjanpitoarvo	430,0	317,1	60,2	33,1	19,6

Investointien lisäykset tammi-joulukuussa 2015 liittyivät pääasiassa ylläpitoon. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet testataan mahdollisen arvonalentumisen toteamiseksi milloin on havaittavissa viitteitä arvonalentumisesta. Vuonna 2015 eräät Graphic and Packaging liiketoiminta-alueen omaisuuserät testattiin arvonalentumisen toteamiseksi. Näiden omaisuuserien ker-

rytettävissä oleva rahamäärä perustuu markkinaoletuksiin ja johdon arvioihin tulevista rahavirroista. Arvonalentumistappiota ei ole kirjattu. Kuitenkin testaus on herkkä EBITDA tason muutoksille ja diskonttauskorolle, koska omaisuuserän kirjanpitoarvojen ja kerrytettävissä olevien rahamäärien ero on pieni.

Liitetieto 17 Osakkuusyritykset

Osakkuusyhtiö	Yritystunnus	Rekisteröity toimipaikka	Maa	Osuus omasta pääomasta %	Osuus äänistä %
Sydvéd AB	556171-0814	Jönköping	Ruotsi	33	33

Milj. euroa	2016	2015
Kirjanpitoarvo 1.1.	2,3	2,2
Osuus kauden tuloksesta	0,0	0,0
Valuuttakurssierot	-0,1	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,2	2,3

Osakkuusyritys Sydvéd AB:n kirjanpitoarvo ei sisällä liikearvoa. Konsernin velka Sydvéd AB:lle oli 7,0 miljoonaa euroa (8,0).

Osuudet Sydvéd AB:n varoista, omasta pääomasta, liikevaihdosta ja voitosta ennen veroja, milj. euroa	2016	2015
Varat	17,3	16,8
Oma pääoma	2,2	2,2
Liikevaihto	89,7	90,9
Voitto ennen veroja	0,0	0,0

Sydvéd AB:llä ei ole ehdollisia velkoja.

Liitetieto 18 Yhteiset toiminnot

Liitetiedossa 3 kuvatun liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tietyt Torinossa sijaitsevat omaisuuserät tulivat Munksjö Italia S.p.A :n ja Ahlströmin jäljelle jäävien Torinon liiketoimintojen yhteiseen käyttöön. Yhteisessä käytössä olevat omaisuuserät on siirretty AM Real Estate S.r.l:lle, jonka Munksjö Oyj ja Ahlstrom-konserniin kuuluva yhtiö omistavat suhteessa 50:50. Konsernilla ei ollut muita AM Real Estate S.r.l -yhtiöön liittyviä saamia tai velkoja kuin 1,8 miljoonan euron (1,8) suuruinen velka.

Yhteinen toiminto	Yritystunnus	Rekisteröity toimipaikka	Maa	Osuus omasta pääomasta %	Osuus äänistä %
AM Real Estate S.r.l.	10948970016	Torino	Italia	50	50

Osuudet AM Real Estate S.r.l:n varoista, omasta pääomasta, liikevaihdosta ja voitosta ennen veroja, Milj. euroa	2016	2015
Varat	12,5	12,4
Oma pääoma	12,5	12,3
Liikevaihto	1,6	1,6
Tulos ennen veroja	0,3	0,3

AM Real Estate S.r.l:llä ei ole ehdollisia velkoja.

Liitetieto 19 Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	19,6	21,0
Keskeneräiset tuotteet	10,0	9,8
Valmiit tuotteet	96,5	93,3
Varaosat ja tarvikkeet	32,1	31,3
Vaihto-omaisuus yhteensä	158,2	155,4

Liiketoiminnan kuluihin sisältyy 0,8 miljoonaa euroa (0,9) vaihto-omaisuuden arvonalentumistappioita.

Liitetieto 20 Muut lyhytaikaiset varat

Milj. euroa	2016	2015
Arvonlisäverot	10,6	13,9
Sulkutilit	1,5	1,5
Ennakkomaksut	6,0	7,4
Realisoitumattomien suojausten käypä arvo (liitetieto 27)	1,2	1,2
Muut	14,2	14,2
Yhteensä	33,4	38,3

Liitetieto 21 Rahavarat

Rahavirtalaskelmassa rahavarat koostuvat seuraavista eristä:

Milj. euroa	2016	2015
Pankkitilit ja -talletukset	146,0	105,1
	146,0	105,1

Pankkitalletusten korot vaihtelevat pankin päivittämän talletuskoron mukaisesti. Rahavarojen käypä arvo on 146,0 miljoonaa euroa (105,1).

Milj. euroa	2016	2015
Munksjö konsernin luottoraja:	372,7	390,3
josta käytössä tilinpäätöspäivänä	302,7	321,0

Liitetieto 22 Oma pääoma

Osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston erittelyt on esitetty emoyhtiön liitetiedossa.

Muu sijoitettu pääoma

Muu sijoitettu pääoma sisältää osakkeenomistajien sijoittaman muun pääoman.

Rahastot

Muuntoerot

Muuntoeroihin sisältyy kaikki valuuttakurssierot, jotka syntyvät ulkomaisten liiketoimintojen tilinpäätösten muuntamisesta konsernin toimintavaluuttaan.

Suojausrahasto

Suojausrahasto koostuu rahavirran suojauksessa käytettävien suojausinstrumenttien käyvän arvon muutosten tehokkaasta osuudesta, joka liittyy suojattuihin ennakoituihin liiketoimiin.

Liitetieto 23 Yhteenvedo rahoitusvaroista ja -veloista

2016, milj. euroa	Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Myyntisaamiset	-	-	104,8	-	104,8	104,8
Valuuttajohdannaisista johtuva saaminen (Muut lyhytaikaiset varat)	1,2	-	-	-	1,2	1,2
Sulkutilit (Muut lyhytaikaiset varat)	-	-	1,5	-	1,5	1,5
Rahavarat ja muut rahoitusvarat	-	-	146,0	-	146,0	146,0
Yhteensä	1,2	0,0	252,3	0,0	253,5	253,5
Korolliset velat**	-	-	-	314,5	314,5	314,5
Koronvaihtosopimukset	1,0	-	-	-	1,0	1,0
Ostovelat*	-	-	-	176,9	176,9	176,9
Sähköjohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	-	-	-	-	0,0	0,0
Valuuttajohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	0,7	-	-	-	0,7	0,7
Yhteensä	1,7	0,0	0,0	491,4	493,1	493,1
2015, milj. euroa	Suojaukseen käytetyt johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Myyntisaamiset	-	-	111,1	-	111,1	111,1
Valuuttajohdannaisista johtuva saaminen (Muut lyhytaikaiset varat)	1,2	-	-	-	1,2	1,2
Sulkutilit (Muut lyhytaikaiset varat)	-	-	1,5	-	1,5	1,5
Rahavarat ja muut rahoitusvarat	-	-	105,1	-	105,1	105,1
Yhteensä	1,2	0,0	217,7	0,0	218,9	218,9
Korolliset velat**	-	-	-	334,3	334,3	334,3
Koronvaihtosopimukset	1,8	-	-	-	1,8	1,8
Ostovelat*	-	-	-	183,0	183,0	183,0
Sähköjohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	0,7	-	-	-	0,7	0,7
Valuuttajohdannaisista johtuva velka (siirtovelat)	-	-	-	-	0,0	0,0
Yhteensä	2,5	0,0	0,0	517,3	519,8	519,8

* Sisältää velat osakkuusyrityksille ja luotonantajille.

** Lainojen käypä arvo sijoittuu tasolle 2, eikä se poikkea kirjanpitoarvosta merkittävästi.

Liitetieto 24 Lainat

Joulukuussa 2015 Munksjö Oyj solmi uuden 570 miljoonan Ruotsin kruunun lainasopimuksen, jonka juoksuaika on viisi vuotta. Uusi laina parantaa yhtiön toiminnan joustavuutta ja sopeuttaa laina-portfolioon konsernin operatiiviseen rakenteeseen. Syyskuussa 2014 Munksjö solmi 345 miljoonan euron laina- ja valmiusluotto-sopimuksen, jonka juoksuaika on viisi vuotta. Sopimus koostuu 275 miljoonan euron lainajärjestelystä ja 70 miljoonan euron valmiusluotosta. Yhteensä 372,7 miljoonan euron rahoitusjärjestelystä oli 31.12.2016 käytössä 302,7 miljoonaa euroa. Lainajärjestelystä 80 miljoonan euron osuutta lyhennetään 8 miljoonaa euroa kaksi kertaa vuodessa maaliskuusta 2015 alkaen syyskuuhun 2019 asti. Syyskuussa 2019 erääntyy maksettavaksi 195 miljoonaa euroa ja tammikuussa 2021 59,7 miljoonaa euroa. Maksettava korko riippuu konsernitaseen osoittaman senior-nettovelan suhteesta konsernin EBITDA-lukuun. Sopimuksen allekirjoitushetken vipuvaikutustasojen ja taloudellisten tunnuslukujen perusteella vuosisäästö oli 150 korkopistettä käytössä olevalle luotolle, mikä tarkoittaa vuositasona noin 5 miljoonaa euroa pienempiä rahoituskuluja. Tämä rahoitusjärjestely korvasi aiemman toukokuussa 2013 allekirjoitetun 365 miljoonan euron rahoitus sopimuksen. Vuoden 2016 neljännen vuosineljänneksen lopussa painotettu keskimääräinen korkotasoa oli noin 2,5 prosenttia (2,7).

Korolliset nettovelat 31.12.2016 olivat yhteensä 169,5 miljoonaa euroa (227,4) ja johtavat 38,7 prosentin (56,7) velkaantumisasasteeseen (gearing). Munksjön vuoden 2016 rahoituskovenanttien mukaan konsernin senior-nettovelan suhde EBITDA:an tulee olla 3,5 tai vähemmän ja konsernin EBITDA suhteessa nettorahoituskuluihin ei saa olla alle 4,5.

Munksjö solmi 10. marraskuuta 2016 syndikoidun rahoitusjärjestelyn yritysjärjestelyyn liittyen, missä Nordea ja SEB toimivat yhdessä pääpankkeina. Uusi rahoitusjärjestely koostuu noin 560 miljoonan euron monivaluuttalainasta ja uudistuvasta luotosta, joiden juoksuaika vaihtelee kolmesta viiteen vuoteen, sekä 200 miljoonan euron väliaikaisrahoituksesta Ahlstromille. Munksjö ottaa väliaikaisrahoituksen vastattavakseen yhdistymisen toteutamisajankohdasta alkaen muuttunein ehdoin, jolloin velkasi-toumus lyhenee 100 miljoonaan euroon.

Monivaluuttalaina ja uudistuva luotto toteutettiin 23. joulukuuta 2016, missä SEB, Nordea ja Danske Bank toimivat pääasiallisina markkinatakaajina. BNP Paribas, OP Yrityspankki Oyj ja Swedbank toimivat pääjärjestäjinä ja Citi, Commerzbank, Crédit Agricole and DNB Bank olivat järjestäjiä.

Velat rahoituslaitoksille ja osakkeenomistajille jotka tulevat maksuun:

Milj. euroa	2016	2015
Alle 1 vuosi	24,4	21,1
1–2 vuotta	17,4	21,4
2–3 vuotta	211,8	16,8
3–4 vuotta	0,7	212,0
4–5 vuotta	60,4	1,4
Yli 5 vuotta	0,7	63,3
Korolliset velat yhteensä	315,5	336,0

Milj. euroa	2016	2015
Syndikoitu EUR laina	243,0	259,0
Syndikoitu SEK laina	59,7	62,1
Rahoitusleasingvelat	6,7	8,4
Muut korolliset velat	6,1	6,5
Yhteensä	315,5	336,0

Liitetieto 24 jtk

Munksjö-konsernilla on vuokralleottajana rahoitusleasingsopimuksia ja muita vuokrasopimuksia.

Muut vuokrasopimukset

Milj. euroa Muut vuokrasopimukset	2016		2015	
	Tulevat vähim- mäisvuokrat	Joista toimitilat	Tulevat vähim- mäisvuokrat	Joista toimitilat
Yhden vuoden kuluessa	6,3	0,9	8,4	0,9
2-5 vuoden kuluttua	15,1	1,5	20,5	1,5
Yli viiden vuoden kuluttua	1,2	-	0,6	-
Yhteensä	22,6	2,4	29,5	2,4

Tuleviin 22,6 miljoonan euron vähimmäisvuokriin sisältyy 8,2 miljoonaa euroa (6,5) vuokraveloitteita Munksjön Italian yhteisjärjestelystä, joka on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 18. Konsernin muilla vuokrasopimuksilla vuokraamien koneiden, laitteiden ja toimitilojen vuokrat olivat 7,4 miljoonaa euroa (9,2).

Rahoitusleasingvelat

Milj. euroa Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:	Yhden vuoden kuluessa	2-5 vuoden kuluttua	Yli viiden vuoden kuluttua	Yhteensä
2016				
Vähimmäisvuokrat	1,8	4,7	1,1	7,6
Korko	-0,2	-0,5	-0,1	-0,8
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,6	4,2	1,0	6,8
2015				
Vähimmäisvuokrat	1,9	6,2	1,4	9,5
Korko	-0,3	-0,7	-0,1	-1,1
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,6	5,5	1,3	8,4

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokratut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuivat koneista ja rakennuksista, ja niiden kirjanpito-arvo konsernin taseessa oli 4,1 miljoonaa euroa (5,2).

Liitetieto 25 Varaukset

Milj. euroa	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Ympäristövaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Loppusaldo 31.12.2014	5,3	11,1	7,1	23,5
Diskonnttauksen purkautuminen	0,0	0,6	0,5	1,1
Varausten lisäykset tilikauden aikana	3,9	2,4	0,5	6,8
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-4,2	-1,0	-1,5	-6,7
Varausten peruuttaminen	-0,2	-0,1	-0,1	-0,4
Siirrot erien välillä	0,0	0,2	-0,2	0,0
Valuuttakurssierot	0,0	0,6	-1,0	-0,4
Loppusaldo 31.12.2015	4,8	13,8	5,3	23,9
Diskonnttauksen purkautuminen	0,0	0,3	0,3	0,6
Varausten lisäykset tilikauden aikana	0,2	0,0	0,2	0,4
Käytetyt varaukset tilikauden aikana	-4,1	-3,3	-1,6	-9,0
Varausten peruuttaminen	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Siirrot erien välillä	0,0	0,7	-0,7	0,0
Valuuttakurssierot	0,0	0,0	0,6	0,6
Loppusaldo 31.12.2016	0,9	11,0	4,1	16,0

Uudelleenjärjestelyvaraukset koostuvat pääasiassa varauksista, jotka liittyvät työsuhteiden irtisanomisiin ja varhaiseläkkeisiin. Vuonna 2016 uudelleenjärjestelyvaraus liittyi pääasiassa vuoteen 2015 ja Release Liners -liiketoiminta-alueen supistamiseen ja Graphics & Packaging -liiketoiminta-alueen myyntiorganisaation uudelleenjärjestelyyn.

Vuonna 2016 käytetty ympäristövaraus johtui lopetetun Fitchburgin tehtaan maaperän puhdistamisesta USA:ssa. Vuonna 2016 yhteensä 1,6 miljoonan euron varaus käytettiin liittyen Jacarein tuotantolaitokseen, josta myös kirjattiin 0,5 miljoonan euron varauksen lisäys vuonna 2016.

Vuonna 2015 kirjatut uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät pääasiassa Mathin tuotantolaitoksen uudelleenjärjestelyyn Italiassa, ja muihin toimenpiteisiin konsernin kulurakenteen sopeuttamiseksi.

Ylläesitetyt varaukset on tehty liitetiedossa 2 kuvatun arvioinnin perusteella.

Liitetieto 26 Siirtovelat

Milj. euroa	2016	2015
Laskuttamattomat ostovelat	32,8	32,6
Palkat ja palkkiot	13,1	11,3
Lomapalkat	13,3	12,8
Sosiaaliturvamaksut	10,0	9,7
Asiakashyvitykset	7,3	7,0
Lyhytaikaiset johdannaisvelat	0,7	0,7
Muut	21,5	20,4
Siirtovelat yhteensä	98,7	94,5

Liitetieto 27 Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskit, joille konserni pääasiallisesti altistuu, ovat valuuttariski (transaktio- ja translaatoriskit), maksuvalmius- ja rahoitusriski, korkoriski ja luottoriski (josta käytetään myös nimitystä vastapuoliriski). Munksjön rahoitustoiminnot ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Alla kuvataan rahoitusriskit sekä merkittävimmät riskienhallinnan keinot, joilla johto pyrkii pienentämään riskejä.

Valuuttariski

Transaktioriski

Valuuttariskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että valuuttamarkkinoilla tapahtuvat vaihtelut vaikuttavat negatiivisesti Munksjö-konsernin rahavirtoihin, tulokseen ja omaan pääomaan. Valuuttariskille alttiina oleviksi katsotaan kaikki seuraavat suojaamattomat valuuttamääräiset erät:

- Transaktioriski, ulkomaan rahan määräiset liiketoimet, ts. ostot, myynnit ja korot
- Translaatoriski, ulkomaan rahan määräiset lainat ja sijoitukset, myös tytäryritysosakkeet

Useimmat eurooppalaiset yksiköt laskuttavat pääasiallisesti euroissa ja niiden kustannukset kertyvät myös euroissa. Kuitenkin Munksjön yksiköt Ruotsissa altistuvat valuuttakurssien vaihteluille, sillä ne laskuttavat suurimman osan tuotoista ulkomaan valuutassa, pääasiallisesti euroissa ja Yhdysvaltain dollareissa kun taas kustannukset kertyvät Ruotsin kruunuissa. Transaktioriski on tuloslaskelmaan vaikuttava valuuttakurssiheilahtelu myynnin toteutumisen ja laskun maksamisen välillä. Munksjön Brasilian yksikkö laskuttaa pääasiassa Brasilian realeissa, ja sen kustannukset kertyvät samassa valuutassa.

Konserniin kuuluvien yritysten välisessä laskutuksessa käytetään mahdollisimman harvoja valuuttoja tarpeettoman sisäisen valuuttariskin välttämiseksi. Valuuttariskiä hallitaan konsernin rahoitusosastolla (Treasury) ja paikalliset yksiköt hoitavat konsernin sisäiset tapahtumat pääosin omassa valuutassaan. Treasury yhteensovittaa konsernin sisäisiä valuuttavirtoja mahdollisuuksien mukaan. Konsernitason valuuttariski käsitellään keskitetysti Treasury-yksikössä.

Alentaakseen transaktioriskin vaikutuksia konsernitason Munksjö jatkuvasti suojaa ennustettua altistumista ulkomaan valuuttamääräisille rahavirroille rahoituspolitiikkansa mukaisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti kaikki valuuttariskit mukaan lukien altistuminen epäsuorille valuuttariskeille otetaan huomioon ennen suojaamista. Mikäli altistuminen valuuttariskeille on rajoitettua tai epäsuoraa, suojataan 65–85 prosenttia seuraavan yhdeksän kuu-

Liitetieto 27 jtk

kauden nettokassavirroista. Vuoden 2016 lopussa tuloslaskelmaan kirjaamattomien valuuttajohdannaisten arvo oli yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Valuuttatermiinisopimuksia tehdään yleensä kuukausittain, ja niiden juoksuaika on yhdeksän kuukautta.

Rahavirrat valuutoittain ennen rahoitustoimintoja

2016, milj. euroa	SEK	USD	EUR	BRL	Muut
Liikevaihto 2016	50	165	848	68	12
Nettokulut 2016	-185	-80	-720	-79	-4
Riskille alttiina oleva määrä	-135	85	128	-11	8

2015, milj. euroa	SEK	USD	EUR	BRL	Muut
Liikevaihto 2015	42	170	850	60	9
Nettokulut 2015	-180	-105	-750	-75	-4
Riskille alttiina oleva määrä	-138	65	100	-15	5

Johdannaisten nimellisarvot

Milj. euroa	2016	2015
Valuuttajohdannaiset	90,7	96,1
Sähköjohdannaistet	0,5	2,0
Korkojohdannaiset (ks. jäljempää)	190,0	240,0

Translaatoriski

Munksjöllä on ulkomaan rahan määräisiä varoja pääasiallisesti sen Ruotsin ja Brasilian tytäryhtiöiden omistusten kautta. Translaatoriskillä tarkoitetaan tulosvaikutusta, joka aiheutuu kun ulkomaisten tytäryhtiöiden nettovarot muunnetaan euroiksi. Konserni ei suojaa ulkomaisiin tytäryrityksiin tehtyjä sijoituksia.

Maksuvalmius- ja rahoitusriski

Rahoitusriski on riski siitä, ettei Munksjö-konsernilla ole saatavissa rahoitusta tai ettei se saa rahoitusta hyväksyttävillä kustannuksilla. Tämä tilanne voi syntyä, jos konserni on liiallisesti riippuvainen yhdestä rahoituslähteestä tai jos lainojen lyhennykset keskittyvät samaan ajankohtaan. Tavoitteena on hajauttaa konsernin rahoitusta

- eri lainanantajille
- erilaisiin erääntymisaikoihin ja
- erilaisiin rahoitusmuotoihin.

Tavoitteena on, että enintään 50 % koko lainasalkusta erääntyy saman 12 kuukauden ajanjakson kuluessa. Kovenanttiehtoja pyritään välttämään kaikentyyppisissä lainasopimuksissa. Nämä rahoitusperiaatteet koskevat myös leasing-sopimuksia. Leasing-sopimukset on hyväksyttävä etukäteen toimitusjohtajalla ja talousjohtajalla. Maksuvalmiusriski on riski siitä, ettei Munksjö-konsernilla ole riittävästi varoja ennakoitujen tai ennakoiduttomien maksujen suorittamiseen. Konsernin Treasury-yksikkö hallinnoi konsernin maksuvalmiutta. Maksuvalmiustilannetta on seurattava siten, että Munksjö-konsernilla on jatkuvasti riittävä maksuvalmius. Konsernin kassavarat on pidettävä konsernitileillä. Jos ulkopuolisia tilejä tarvitaan, ne on hyväksyttävä konsernin Treasury-yksikössä. Konsernilla on käyttämättömää luottolimiittää 70,0 miljoonaa euroa. Liitetiedossa 24 esitetään lainojen erääntymisaikoja kuvaava taulukko ja jäljempänä johdannaisten erääntymisaikoja kuvaava taulukko.

Korkoriski

Korkoriski on riski siitä, että koron vaihtelut vaikuttavat negatiivisesti Munksjö-konsernin tulokseen tai että ne vaikuttavat konsernin pitkän aikavälin kilpailukykyyn. Riski liittyy sekä ylöspäin tapahtuviin koron muutoksiin.

Jatkuvasti on otettava huomioon, kuinka suuri vaikutus tietyllä korkojen muutoksella on Munksjö-konsernille.

- Korkojen muutosten vaikutuksen rajoittamiseksi Munksjö-konsernin pitäisi pyrkiä saavuttamaan velkasalkussaan, korkojohdannaiset mukaan lukien, korkojen keskimääräinen maturiteetti 2 vuotta +/- 1 vuosi tai lainasopimuksen mukaisesti, jos siinä näin määrätään
- Korkojen maturiteettien otavoitellaan ajoittuvan tasaisesti, jotta vältetään yhteen kauteen kohdistuva merkittävä riski.

Korkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus ilman koronvaihtosopimusten huomioimista tilikauden tulokseen olisi 2,1 miljoonaa euroa laskettuna konsernin koko lainaportfoliolle vuoden 2016 lopussa. Konsernin keskimääräinen kiinteän korkojakson pituus oli 8 kuukautta vuoden lopussa.

Vuoden 2016 lopussa Munksjöllä oli koronvaihtosopimuksia 190 miljoonan euron nimellisarvosta (240) syndikoituihin lainoihin. Koronvaihtosopimusten mukainen kiinteän osuuden keskimääräinen korko oli 0,20 prosenttia ja Munksjön vaihtuva osuus perustuu 3 kuukauden Euribor-korkoon. Koronvaihtosopimukset pienentävät korkoheilahteluiden vaikutusta. Koronvaihtosopimukset tulivat voimaan lokakuussa 2014 ja erääntyvät lokakuussa 2017 ja 2018. Korkovirrat selvitetään kvartaaleittain.

Mahdollisten korkotason heilahdusten vaikutukset nettoraahoituseriin, joita koronvaihtosopimukset eivät koske, olisivat seuraavat:

Korko + 1%	-0,8 miljoonaa euroa
Korko + 2%	-1,9 miljoonaa euroa

Hintariski

Vuonna 2015 Munksjö lopetti ruotsalaisten yksiköidensä sähkökulutuksen suojaamisen. Kuitenkin Starkraftin kanssa on voimassa olevia sopimuksia, joiden sopimusaika jatkuu vuoteen 2017.

Selluun liittyen Munksjöllä on periaatteena suojata korkeintaan 50 prosenttia myynneistä/ostoista. Konserni on päättänyt lopettaa sellun hinnan suojaamisen kokonaan tammikuun 2015 alusta lähtien.

Munksjö valmistaa ja myy pitkäkuituista sellua ja käyttää sekä lyhyt- että pitkäkuituista sellua tuotannossa.

Seuraava taulukko osoittaa arvioidun vaikutuksen vuoden 2016 tulokseen ennen veroja sellun, sähkön ja titaanioksidin kokonaisostojen osalta.

Milj. euroa	
Pitkäkuituinen sellu +5 %	2,1
Lyhytkuituinen sellu +5 %	-14,8
Sähkö +5 %	-4,9
Titaanioksidi +5 %	-4,2

Luottoriski

Luottoriski liittyy siihen, että vastapuoli rahoitustransaktiossa ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Välttääkseen tämän Munksjö on selkeästi määrittänyt rahoituspolitiikassaan, kuinka ylijäävät likvidit varat sijoitetaan. Luottoriskilaskelma sisältää johdannaisopimuksen positiiviset ja negatiiviset arvot vastapuolen kanssa. Munksjön luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen käyppiä arvoja, ks. liitetieto 23.

Liitetieto 27 jtk

Asiakasrakenne ja asiakasluotot

Munksjöllä on pitkäaikaisia asiakassuhteita ja suurin osa myynnistä, noin 71 prosenttia, on Euroopassa. Kaupalliset sopimukset voivat perustua raamisopimuksiin, jossa määritetään toimituksen yleiset sopimusehdot ja suunnitellut toimitusmäärät; vaihtoehtoisesti asiakas toimittaa erityistarkoitukseen liittyen laatu- ja määräravaatimuksen. Hinnoittelumallit vaihtelevat listahinnasta tietyn ajanjakson pituiseen kiinteään hintaan. Selluun sovelletaan julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Asiakkaiden luoton määrä riippuu markkinoista ja tuotteesta. Myyntisaamisten määrä 31.12.2016 oli 104,8 miljoonaa euroa (111,7). Vuonna 2016 kirjattiin luottotappioita yhteensä 0,3 miljoonaa euroa (0,9).

Konsernilla on luottopolitiikka, joka ohjaa asiakasluottojen hallintaa. Myyntisaamisten ja toimittajaluottojen käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa.

Myyntisaamiset, milj. euroa	2016	2015
Erääntymättömät myyntisaamiset	90,8	100,7
Erääntyneet myyntisaamiset		
<30 päivää	10	8,5
30-90 päivää	2,4	1,3
>90 päivää	1,6	0,6
Erääntyneet myyntisaamiset	14,0	10,4
Myyntisaamiset yhteensä	104,8	111,1

Rahoitusinstrumentit

Valuutta- ja sähköjohdannaisilla oli negatiivinen vaikutus, koska Ruotsin kruunu heikkeni. Yhdysvaltojen dollari vahvistui ja sähkön hinta pysyi alhaalla. Edelleen jatkuneella alhaisella korkotasolla oli negatiivinen vaikutus koronvaihtosopimuksiin.

Suojaukseen käytetyt johdannaiset, milj. euroa	2016	2015
Nettovelka kauden alussa	-1,2	-4,2
Käyvän arvon muutokset	-2,4	-3,2
Realisoituneet suojaukset	3,1	6,2
Nettovelka kauden lopussa	-0,5	-1,2
Laskennallinen vero	0,0	0,2
Omaan pääomaan sisältyvä suojausrahasto verovaikutus huomioon otettuna	-0,5	-1,0

Rahoitusinstrumenttien netotus, milj. euroa	Pankki ¹⁾	Varat	Velat	Netotus	Tase-erät
Valuuttajohdannaiset	A	0,3	-0,7	-0,4	Lyhytaikaiset varat/velat
Korkojohdannaiset	A		-0,4	-0,4	Lyhytaikaiset lainat
Sähköjohdannaiset	B	0,0		0,0	Lyhytaikaiset varat
Korkojohdannaiset	C		-0,6	-0,6	Lyhytaikaiset lainat
Valuuttajohdannaiset	D	0,9	-	0,9	Lyhytaikaiset varat
Yhteensä		1,2	-1,7	-0,5	

¹⁾ Johdannaisten vastapuoli.

Käyvän arvon määrittämisen tasot

Alla olevassa taulukossa on esitetty käypään arvoon arvostetut johdannaisinstrumentit. Jako eri tasoille on tehty seuraavasti: Taso 1 tarkoittaa, että on olemassa toimivilla markkinoilla noteeratut hinnat, ja näitä hintoja on käytetty arvostamiseen. Taso 2 tarkoittaa, että johdannaisen arvo on johdettu noteerausta hinnoista epäsuorasti. Taso 3 tarkoittaa, että johdannaisen arvo perustuu muuhun kuin havainnoitavissa olevaan markkinatietoon.

Munksjön johdannaiset on luokiteltu tasoille 2, eikä vuoden aikana ole tapahtunut muutoksia. Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon, joka perustuu erilaisia arvostusmenetelmiä käytäviltä ulkopuolisilta tahoilta saataviin arvostuksiin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat havainnoitavissa olevien tuottokäyrien perusteella. Termiinisopimusten käypä arvo määritetään tilinpäätöspäivän termiinkursseja käyttäen ja diskonttaamalla näin saatava käypä arvo nykyarvoon. Muiden rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittäminen perustuu diskontattujen rahavirtojen analysointiin.

Johdannaisten käyvät arvot, milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
2016				
Valuuttajohdannaiset	-	0,5	-	0,5
Sähköjohdannaiset	-	0,0	-	0,0
Korkojohdannaiset	-	-1,0	-	-1,0
Yhteensä	0,0	-0,5	0,0	-0,5

Johdannaisten käyvät arvot, milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
2015				
Valuuttajohdannaiset	-	1,2	-	1,2
Sähköjohdannaiset	-	-0,7	-	-0,7
Korkojohdannaiset	-	-1,8	-	-1,8
Yhteensä	0,0	-1,3	0,0	-1,3

Realisoituneet suojaukset, milj. euroa	2016	2015
Valuuttajohdannaiset	-1,7	-4,9
Sähköjohdannaiset	-0,2	-0,6
Korkojohdannaiset	-1,2	-0,7
Yhteensä	-3,1	-6,2

Realisoituneet koronvaihtosopimukset kirjataan rahoituskuluihin, kun taas realisoituneet valuutta ja sähköjohdannaiset vaikuttavat liikevoittoon.

Liitetieto 27 jtk

Johdannaisten erääntyminen, milj. euroa	31.12. 2016	6 kk	6–12 kk	Yli 1 vuosi
Valuuttajohdannaiset	0,5	-0,1	0,6	
Sähköjohdannaiset	0,0			
Korkojohdannaiset	-1,0	-0,5	-0,3	-0,2
Yhteensä	-0,5	-0,6	0,3	-0,2

Pääoman hallinta

Konsernin pääomaa seurataan nettovelkaantumisasteen (gearing) pohjalta. Nettovelkaantumisasote lasketaan jakamalla nettovelat oman pääoman määrällä. Nettovelka on taseessa olevien lainojen kokonaismäärä vähennettynä rahavaroilla ja muilla rahoitusvaroilla. Konsernin strategiana on velkaantumisasoteen säilyttäminen alle 80 prosentin ja velkaantumisasote oli 38,7 prosenttia 31.12.2016.

Liitetieto 28 Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät seuraavat yhtiöt:

	Yritystunnus	Rekisteröity toimipaikka	Osuus äänivallasta, %	Osuus omasta pääomasta, %
Munksjö Oyj	2480661-5	Helsinki, Suomi	Emoyhtiö	Emoyhtiö
Munksjö AB	556669-9731	Jönköping, Ruotsi	100	100
Munksjö Belgium S.A.	0524.794.249	Wavre, Belgia	100	100
Munksjö UK Limited	08428608	Lontoo, Englanti	100	100
Munksjö Aspa Bruk AB	556064-6498	Askersund, Ruotsi	100	100
Munksjö Paper AB	556117-9044	Jönköping, Ruotsi	100	100
Munksjö Electrotechnical Paper AB (lepäävä yhtiö)	556718-4923	Jönköping, Ruotsi	100	100
Munksjö Paper S.p.A.	02666640129	Besozzo, Italia	100	100
Munksjö Spain Holding, S.L.	B-63681605	Berástegui, Espanja	100	100
Munksjö Paper, S.A.	A-20012563	Berástegui, Espanja	100	100
Munksjö Paper (Taicang) Co. Ltd	79109300-3	Taicang, Kiina	100	100
Munksjö Germany Holding GmbH	HRB 501626	Unterkochen, Saksa	100	100
Munksjö Paper GmbH	HRB 501106	Unterkochen, Saksa	100	100
Kraftwerksgesellschaft Unterkochen GmbH	HRB 720446	Unterkochen, Saksa	60	60
Munksjö Dettingen GmbH	HRB 361000	Dettingen, Saksa	100	100
Munksjö Paper Inc.	52-1517747	Fitchburg, USA	100	100
Munksjö Brasil Indústria e Comércio de Papéis Especiais Ltda	CNPJ 16.929.712/0001-20	Jacareí, Brasilia	100	100
Munksjo Italia S.p.A.	08118010159	Torino, Italia	100	100
Munksjö France Holding S.A.S.	318 072 360	Fontenay-sous-Bois Cedex, Ranska	100	100
Munksjö Stenay S.A.S.	804 891 281	Bar le Duc, Ranska	100	100
Munksjö Rottersac S.A.S.	804 897 288	Bergerac, Ranska	100	100
Munksjö La Gère S.A.S.	804 862 910	Vienne, Ranska	100	100
Munksjö Arches S.A.S.	428 720 668	Arches, Ranska	100	100
Munksjö Apprieu S.A.S.	808 532 972	Vienne, Ranska	100	100
Munksjö Paper Trading (Shanghai) Co., Ltd.	31010506253047X	Shanghai, Kiina	100	100
Munksjö Rus O.O.O.	1137746559940	Moskova, Venäjä	100	100

Vuoden 2016 aikana Munksjö India Private Limited, yritystunnus U21020DL2013FTC252459 ja Munksjö Poland sp. Z o.o., yritystunnus 419368 lopetettiin.

Liitetieto 29 Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

Annetut vakuudet, milj. euroa	2016	2015
Annetut kiinteistökiinnitykset muiden sitoumusten osalta	58,0	60,3
Sulkutilit	1,5	1,5
Yrityskiinnitykset	47,9	49,8
Yhteensä	107,4	111,5

Kiinteistöt ja tytäryhtiöiden osakkeet ovat panttina Nordea Bank AB:ssä, joka toimii Munksjö konsernin pitkäaikaisen rahoituksen tarjonnan pankkisyndikaatin edustajana.

Ehdolliset velat, milj. euroa	2016	2015
Takaukset ja muut vastuusitoumukset	2,0	1,5
Ehdolliset velat yhteensä	2,0	1,5

Liitetieto 30 Lähipiiritapahtumat

Palkat ja palkkiot hallituksen jäsenille ja johdolle on esitetty liitetiedossa 8 Hallituksen ja johdon palkkiot.

Hallituksen tai avainhenkilöstön kanssa ei ole tehty sopimuksia lisälainoista eikä heidän kanssaan ole tapahtunut lisäostoja tai -myyntejä.

Tytäryhtiö Munksjö Aspa Bruk AB ostaa puuta ja puulastuja osakkuusyhtiö Sydved AB:lta. Tilikauden aikana Aspa Bruk AB osti 775 000 kuutiometriä (834 000) puuta ja puulastuja 24,7 (39,2) miljoonan euron arvosta.

Tytäryhtiö Munksjö Paper GmbH ostaa sähköä ja kaasua Stadwerke Aalen GmbH:lta, joka omistaa 40 prosenttia Munksjö Paper GmbH:n tytäryhtiö Kraftwerksgesellschaft Unterkochen GmbH:sta, ja lähipiiristöjen määrä oli 6,1 miljoonaa euroa (6,2).

Liitetiedossa 3 kuvattujen liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tietyt Torinossa olevat varat ovat Munksjö Italia S.p.A.:n ja Torinon jäävän Ahlstromin liiketoiminnan yhteisessä käytössä. Yhteisessä käytössä olevat varat on siirretty AM Real Estate S.r.l:lle, jonka Munksjö ja Ahlstrom-konserni yhdessä omistavat (molemmilla 50 prosentin omistusosuus). Vuoden 2016 aikana AM Real Estate veloitti Munksjö Italia S.p.A.:lta 2,9 miljoonaa euroa (3,0) kyseisten varojen käytöstä. Varojen käytön lisäksi Munksjö Oyj on saanut lainoja AM Real Estatelta. Lainan määrä 31.12.2016 oli 1,8 miljoonaa euroa (1,8), ja veloitettu korko on kolmen kuukauden Euribor lisätynä 5,37 prosentin marginaalilla.

Yllä esitettyjen lisäksi ei ollut muita merkittäviä lähipiiritapahtumia.

Liitetieto 31 Emoyhtiötä koskevat tiedot

Emoyhtiö Munksjö Oyj, Y-tunnus 2480661-5, on suomalainen julkinen osakeyhtiö yhtiö, joka on rekisteröity Helsingissä, Suomessa. Yhtiön osoite on Eteläesplanadi 14, 00130 Helsinki. Emoyhtiön osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä ja Nasdaq Tukholmassa. Hallitus hyväksyi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 15.2.2017 ja ne tulevat yhtiökokouksen hyväksyttäväksi myöhemmin keväällä 2017. Konsernitilinpäätös 2016 muodostuu emoyrityksen ja sen tytäryritysten luvuista, ja ne yhdessä muodostavat konsernin. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään myös pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyihin yhtiöihin tehdyt sijoitukset.

Ote emoyhtiön tilinpäätöksestä

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä; katso Konsernitilinpäätöksen liitetieto 1 Keskeiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet. Merkittävimmät erot konsernin ja emoyhtiön laadintaperiaatteissa ovat:

- Johdannaissopimusten arvostus
- Kustannukset liittyen Munksjö AB:n ja Ahlstrom Oyj:n Label and Processing -liiketoimintojen yhdistämiseen
- Kustannukset liittyen yhtiön osakkeiden listalleottoon Helsingin pörssissä

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. euroa	2016	2015
Liikevaihto	4,3	4,7
Henkilöstökulut	-0,9	-0,9
Liiketoiminnan muut kulut	-6,7	-2,1
Aineettomien hyödykkeiden poistot	-2,9	-2,7
Liiketappio	-6,2	-1,0
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	0,0	5,0
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	11,3	15,6
Korkokulut konserniyhtiöille	-0,3	-0,3
Korkokulut rahoituslaitoksille	-8,5	-7,9
Suojauskustannukset	-1,4	-4,8
Muut rahoituskulut	-1,0	0,8
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,1	8,4
Tulos/tappio ennen veroja	-4,6	7,4
Laskennallisten verojen muutos	1,2	1,4
Tilikauden voitto/tappio	-4,9	8,8

Emoyhtiön tase

Milj. euroa	2016-12-31	2015-12-31
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,7	0,6
Muut pitkävaikutteiset menot	15,7	17,9
	16,4	18,5
Pysyvät vastaavat		
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	364,9	364,9
Osuudet yhteisyrityksissä	9,9	9,9
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	248,4	251,3
	623,2	626,1
Laskennalliset verosaamiset	3,2	2,1
Pysyvät vastaavat yhteensä	642,8	646,7
Vaihtuvat vastaavat		
Ennakkomaksut	0,1	0,1
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	26,0	32,5
Muut saamiset	0,0	0,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	26,1	32,7
Rahat ja pankkisaamiset	126,2	92,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	795,1	772,0
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	15,0	15,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	286,2	301,4
Kertyneet voittovarot	-27,7	-36,4
Tilikauden voitto/ tappio	-4,9	8,8
Oma pääoma yhteensä	268,6	288,8
Varaukset	0,7	0,7
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat rahoituslaitoksille	286,6	305,0
Velat saman konsernin yrityksille	13,0	13,0
Velat yhteisyrityksille	1,8	1,8
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	301,4	319,8
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat rahoituslaitoksille	16,0	16,0
Velat saman konsernin yrityksille	201,0	144,0
Korkojaksotukset	1,9	1,8
Ostovelat	0,5	0,3
Ostovelat saman konsernin yrityksille	0,3	0,1
Siirtovelat	4,7	0,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	224,4	162,7
Vieras pääoma yhteensä	526,5	483,2
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	795,1	772,0

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Milj. euroa	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto/ tappio ennen veroja	-6,1	7,3
Poistot	2,9	2,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,1	-8,4
Saadut osingot	0,0	5,0
Saadut ja maksetut korot	0,2	2,8
Käyttöpääoman muutos	4,4	-0,3
	1,3	9,1
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-0,8	-0,4
Tytäryhtiöosakkeiden hankinta	0,0	-13,8
Lainat saman konsernin yrityksille	9,4	61,7
	8,6	47,5
Rahoituksen rahavirta		
Pääoman palautus	-15,2	-12,7
Omien osakkeiden hankinta	0,0	-3,1
Lainojen nostot, kuluilla netotettu	0,0	61,2
Lainojen takaisinmaksut	-18,3	-36,0
Lainojen nostot saman konsernin yrityksiltä	57,2	-38,5
	23,7	-29,1
Rahavarojen nettomuutos	33,6	27,5
Rahavarat tilikauden alussa	92,6	65,1
Rahavarat tilikauden lopussa	126,2	92,6

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Tammikuun 11. päivänä 2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti valtuuttaa Munksjön hallituksen päättämään yhtiön tilikauden 2015 tilintarkastetun tilinpäätöksen perusteella yhdellä tai useammalla päätöksellä yhteensä enintään 0,45 euron ylimääräisestä pääomanpalautuksesta yhtiön ulkona olevaa osaketta kohden (vastaten yhteensä enintään noin 22 842 711 euroa sen jälkeen, kun yhtiön omistamat omat osakkeet on jätetty ottamatta huomioon) yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahas-

tosta Munksjön osakkeenomistajille ennen yhdistymisen toteuttamista. Pääomanpalautus tehdään ennen sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä. Valtuutus on voimassa Munksjön vuoden 2017 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti. Koska yhtiöllä ei ole 31.12.2016 päivätysssä taseessa jakokelpoisia varoja, hallitus ehdottaa, ettei osinkoa jaeta tilikaudelta 2016.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsinki 16.2.2017

Peter Seligson
Hallituksen puheenjohtaja

Elisabet Salander Björklund
Hallituksen varapuheenjohtaja

Sebastian Bondestam

Alexander Ehrnrooth

Hannele Jakosuo-Jansson

Mats Lindstrand

Anna Ohlsson-Leijon

Jan Åström
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Munksjö Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Munksjö Oyj:n (y-tunnus 2480661-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteen-
veto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olenaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olenaisuus. Olenaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyysien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olenaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyysien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Liikearvon ja aineellisten hyödykkeiden arvostus (konsernitilinpäätöksen laatimisperiaat-teet, liitetieto 1 ja liitetiedot 15 ja 16)

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat	Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa
<ul style="list-style-type: none"> • Tilikauden lopussa konsernilla oli liikearvoa EUR 226 miljoonaa ja aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä EUR 421 miljoonaa. Liikearvo muodosti 52 % konsernin omasta pää-omasta ja 19 % taseen loppusummasta 31.12.2016. • IFRS standardien mukaan liikearvosta ei kirjata poistoja vaan liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Liikearvotestaus perustuu johdon arvioihin liittyen mm. pitkänajan kasvun, kannattavuuteen sekä käytettyyn diskonttauskorkoon. 	<p>Olemme käyneet läpi johdon laatimia arvostuslaskelmia. Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonnäytteen asiantuntijoita. Olemme suorittaneet mm. seuraavia toimenpiteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testanneet yhtiön laskelmien ja mallien teknistä oikeellisuutta. • Haastaneet johdon käyttämiä kasvu- ja kannattavuusoletuksia sekä diskonttauskorkoa sekä arvioineet käytettyjä oletuksia suhteessa markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin. • Arvioineet käytettyjä kassavirtoja suhteessa konsernin budjetointiprosessiin ja tilintarkastuksessa muodostamaamme käsitykseen. • Lisäksi olemme arvioineet arvonalentumistestauksesta esitettyjen liitetietojen asianmukaisuutta.

Myynnin tuloutus (konsernitilinpäätöksen laatimisperiaat-teet, liitetieto 1)

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat	Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa
<ul style="list-style-type: none"> • Liikevaihto koostuu pääosin valmistettujen tuotteiden myynnistä ja myynti tapahtuu eri maissa sijaitsevien tytäryhtiöiden kautta. Tavaroiden myynti kirjataan, kun omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. • Yleisesti ottaen konsernin tuloutuksiin ei liity erityistä monimutkaisuutta mutta koska myyntitapahtumia on määrällisesti paljon ja myynti tapahtuu eri maissa olevien tytäryhtiöiden kautta, myynnin tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastuksessa olemme kiinnittäneet huomiota epätavallisten myyntitapahtumien tunnistamiseen. Tytäryhtiöiden tilintarkastajat ovat suorittaneet myynnin tuloutukseen liittyvien kontrollien testausta ja aineistotarkastustoimenpiteitä kuten sopimuksien ja vuodenvaihteen myyntitapahtumien läpikäyntiä. • Olemme läpikäyneet tytäryhtiötarkastajien työn konsernitasolla ja tehneet kokonaisarvion myynnin tuloutuksesta konsernissa.

Vaihto-omaisuuden arvostus (konsernitilinpäätöksen laatimisperiaat-teet, liitetieto 1 ja liitetieto 19)

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat	Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa
<ul style="list-style-type: none"> • Tilikauden lopussa konsernilla oli vaihto-omaisuutta EUR 158 miljoonaa. • Vaihto-omaisuuden seuranta tapahtuu konsernissa useissa eri järjestelmissä. Lasken-tamielessä on tärkeää, että vaihto-omaisuuden valvontaan ja arvostukseen liittyvä sisäinen kontrolli on asianmukainen. • Vaihto-omaisuuden arvostukseen sisältyy johdon arvionvaraisuutta epäkurantin vaihto-omaisuuden määrittämisen osalta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastuksessa painopiste on ollut vaihto-omaisuuden hinnoittelun ja arvostuksen tarkastuksessa. Tytäryhtiöiden tilintarkastajat ovat suorittaneet kontrollien testausta ja aineistotarkastustoimenpiteitä liittyen standardikustannusten määrittelyyn ja poikkeamien raportointiin sekä epäkurantin vaihto-omaisuuden seurantaan • Olemme konsernitasolla läpikäyneet tytäryhtiötarkastajien työn ja tehneet kokonaisarvion vaihto-omaisuuden arvostuksesta konsernissa.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme niihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö selkeä tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin. Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksen. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 16. helmikuuta 2017
KPMG OY AB

Sixten Nyman
KHT

Tietoa osakkeenomistajille

Vuoden 2017 varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään sen jälkeen, kun sulautumisen täytäntöönpano Ahlstrom Oyj:n kanssa on rekisteröity. Sulautumisen täytäntöönpano edellyttää mm. kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Yhtiökokous pidetään kuitenkin viimeistään 30.6.2017.

Munksjö sijoituskohteena

Lisätietoja Munksjöstä sijoituskohteena löytyy osoitteesta www.munksjo.com/sijoittajat. Sivuston tietoja päiviteä säännöllisesti.

**Made by Munksjö –
Älykästä paperiteknologiaa**

Munksjö Oyj on maailman johtavia kehittyneiden paperituotteiden valmistajia. Tuotteiden kehittämisessä hyödynnetään älykästä paperiteknologiaa. Munksjö tarjoaa ja kehittää asiakaskohtaista innovatiivista muotoilua ja toiminnallisuutta niin lattiapintoihin, keittiökalusteisiin ja huonekaluihin kuin irrokepapereihin, kuluttajaystävällisiin pakkauksiin ja energiansiirtoonkin. Muutos kohti kestäväen kehityksen mukaista yhteiskuntaa on Munksjölle luonnollinen kasvutekijä, koska yrityksen tuotteilla voidaan korvata uusiutumattomia materiaaleja. Tästä syntyy ”Made by Munksjö”.

Munksjö Oyj
Eteläesplanadi 14
00130 Helsinki
Suomi
Puh: +358 10 234 5000

Munksjö Oyj
Box 70365
107 24 Stockholm
Ruotsi
Puh: +46 10 250 1000